

БЕЛЕШКИ ЗА ВОДИЧОТ

РАМКА ЗА МЕРЕЊЕ НА ПРИСТАПОТ ДО ПРАВДА ВКЛУЧУВАЈЌИ ГИ И СПЕЦИФИЧНИТЕ ПРЕДИЗВИЦИ СО КОИ СЕ СООЧУВААТ ЖЕНИТЕ

Превод кофинансиран
од Европската Унија

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

БЕЛЕШКИ ЗА ВОДИЧОТ
РАМКА ЗА МЕРЕЊЕ НА
ПРИСТАПОТ ДО ПРАВДАТА
ВКЛУЧУВАЈЌИ ГИ ПОСЕБНИТЕ
ПРЕДИЗВИЦИ СО КОИ СЕ
СООЧУВААТ ЖЕНИТЕ

ПОДГОТВЕНО ОД UN WOMEN
ВО ПАРТНЕРСТВО СО СОВЕТ НА ЕВРОПА
Њујорк, јули 2016

Превод кофинансиран
од Европската Унија

БЛАГОДАРНОСТ

Автор на овој извештај е Тереза Маркиори, консултант за родови прашања и правда.

Посебна благодарност до Европскиот суд за човекови права, Меѓународната асоцијација на жени судии, Проектот за светска правда и Швајцарската федерална канцеларија за родова еднаквост за нивните вредни коментари и придонеси во овој извештај.

СОДРЖИНА

КРАТЕНКИ	6	2.3.4. Исходи од правдата	77
1 ВОВЕД	7	2.4. Интегрирање на родот во показателите за пристап до правдата – недостаток на расчленување и родово чувствителна анализа на податоци	78
1.1. Историјат	7	2.4.1. Географска и економска пристапност	78
1.1.1. Фокус на правосудните системи	7	2.4.2. Пристап до правно советување, застапување и правна помош	78
1.1.2. Пристап до правда	7	2.4.3. Родова обука за правни и судски професионалци	78
1.1.3. Мерење на пристапот	7	2.4.4. Чекор напред - Смена на парадигмата во собирањето и анализата на податоците	78
1.1.4. Специфичноста на женското искуство со правдата	7		
1.2. Нова развојна рамка	8	3 ПРЕДЛОЖЕНИ ИНДИКАТОРИ ЗА МЕРЕЊЕ ПРИСТАП ДО ПРАВДАТА ВКЛУЧУВАЈКИ СПЕЦИФИЧНИ ПРЕДИЗВИЦИ КОИ ВЛИЈААТ НА ЖЕНИТЕ	80
1.2.1. Агенда по 2015 година за одржлив развој: нов простор за правда	8	3.1. Намена и методологија	80
1.2.2. Општа препорака на Комитетот ЦЕДАВ за пристап на жените до правда	9	3.1.1. Цел	80
1.2.3. Мерење на напредокот во борбата со насилството против жените	9	3.1.2. Структура	81
		3.1.3. Мерење на недржавна правда	81
		3.1.4. Избор на индикатори	81
1.3. Намена и организација на извештајот	10	3.2. Пакет предложени индикатори за мерење на пристапот до правдата, вклучително и посебни предизвици за жените	83
		3.2.1. Овозможувачка околина	83
2 ПОСТАВУВАЊЕ НА ПОСТОЕЧКИТЕ ИНДИКАТОРИ КОИ ГО МЕРАТ ПРИСТАП ДО ПРАВДАТА: МАПИРАЊЕ И АНАЛИЗА	11	3.2.2. Понуда	85
		3.2.3. Побарувачка	92
2.1. Методологија	11	РАМКИ	
2.1.1. Извори	11	Рамка 1. Индикаторите за пристап до правдата што се користат и/или се потпираат на податоци собрани од владите	75
2.1.2. Одредување и организација на индикаторите	12	Рамка 2. Трендови и празнини во индикаторите што се користат и/или се потпираат на податоци собрани од владите	79
2.2. Мапирање на постоечките индикатори кои го мерат пристапот до правдата	14	АНЕКС: ВЕТУВАЧКИ ПРИСТАП ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ПРИСТАПОТ НА ЖЕНИТЕ ДО ПРАВДА	96
Табела 2.1. Индикатори за пристап до правдата	14		
Табела 2.2. Родово базирано насилство - Пристап до индикаторите за правда	46	БИБЛИОГРАФИЈА	99
Табела 2.3. Полиција	58		
Табела 2.4. Владини услуги	64	КРАЈНИ ЗАБЕЛЕШКИ	101
Табела 2.5. Пристап до индикатори кои се потпираат на административни податоци	65		
2.3. Дупки во постоечките мерки за пристап до правдата	77		
2.3.1. Фокус на страната на понудата и на индикаторите за внес	77		
2.3.2. Правни потреби и бариери за пристап	77		
2.3.3. Свесност за правата, правните лекови, институциите и правната писменост	77		

КРАТЕНКИ

ЦЕДАВ:	Конвенција за елиминација на сите форми на дискриминација врз жените
ЦЕПЕЈ:	Европска комисија за ефикасност на правдата
ЦЕВИ:	Комитет на експерти на Механизмот за следење на Конвенцијата Белем до Пара
ДЕМИ:	Defensoría de la Mujer Indígena (Канцеларија за правна помош на домородните жени)
ДХС:	Демографски и здравствени истражувања
ЕКЛАК:	Економска комисија за Латинска Америка и Карибите
ЕИГЕ:	Европски институт за родова еднаквост
АФП:	Европската Унија
ГЛСС:	Истражување за животниот стандард во Гана
ГРЕВИО:	Извештаи на Група експерти за акција против насилство врз жени и семејно насилство (Истанбулска конвенција)
ЛСМС:	Студија за мерење на животниот стандард
МЕСЕКВИ:	Механизам за следење на Интерамериканската конвенција за спречување, казнување и искоренување на насилството врз жените, „Конвенција Белем до Пара“
МРЦ:	Милениумски развојни цели
НВО:	Невладина организација
ОАД:	Организација на американските држави
ОЕА:	Organización de los Estados Americanos (Организација на американските држави)
ОЕЦД:	Организација за економска соработка и развој
ПЕККА:	Pemberdayaan Perempuan Kepala Keluarga (Семејно засилување на чело со жени)
ЦОР:	Цели за одржлив развој
СИЕХ:	Sistema Integrado de Encuestas de Hogares (Интегриран систем за истражување на домаќинствата)
СИГИ:	Социјални институции и родов индекс Програма за развој на Обединетите нации
УНДП:	Канцеларијата на Обединетите нации за дрога и криминал
UNROLI:	Индикатори за владеење на правото на Обединетите нации
УСАИД:	Американска агенција за меѓународен развој
ЖБП:	Жените, бизнисот и правото
СПП:	Светски проект за правда

ВОВЕД

1.1.

Историјат

1.1.1. Фокус на правосудните системи

Во последниве години, меѓународната заедница го зголеми својот фокус на подобрување на правосудните системи во земјите. Зајакнувањето на законските рамки и правосудните институции за борба против корупцијата, привлекување инвестиции, отстранување на нееднаквоста, подобрување на безбедноста и проширување на пристапот на поединците до ресурсите доби на интензитет меѓу владите и меѓународните актери. Зголеменото внимание и интервенции во секторот ја донесоа потребата да се создадат подобри алатки за проценка на правосудните системи, со цел да се идентификуваат главните елементи кои влијаат на работата на правосудната машинерија. Аналитичките центри и меѓународните организации кои работат на терен придонесоа за значителен број на индикатори кои ги оценуваат различните аспекти на правосудните системи. Владите, граѓанското општество и меѓународните партнери во моментот ги користат постојните индикатори за да ги проценат системите за правосудство и да го следат напредокот кон конкретни цели и намери, како и да постават стандарди според кои може да се измери почитувањето на владеењето на правото од страна на владите и да се документираат трендовите.

1.1.2. Пристап до правда

Во контекст на зголемениот интерес и ангажман во реформите и зајакнувањето на правосудните системи, способноста на граѓаните да пристапат до правосудните институции со цел да се решат нивните поплаки и да се решат конфликтите се смета за суштински елемент на развојот, човековите права, демократијата и владеењето на правото.

Во широката дефиниција на која се потпираме во овој извештај, пристапот до правдата ги опфаќа сите елементи потребни за да им се овозможи на граѓаните да бараат надомест за нивните поплаки и да бараат да се почитуваат нивните права. Таквите елементи вклучуваат правна рамка која им дава сеопфатни и еднакви права на сите граѓани

во согласност со меѓународните стандарди за човекови права; широко распространета правна свест и писменост кај популацијата; достапност на поволни и квалитетни правни совети и застапување; достапност на механизми за решавање спорови кои се достапни, евтини, навремени, ефективни, ефикасни, непристрасни, без корупција и доверливи и кои применуваат правила и процеси во согласност со меѓународните стандарди за човекови права; и достапноста на ефикасни и непристрасни механизми за извршување на судските одлуки.¹ Во пристапот заснован на права што го поткрепува овој извештај, пристапот до правдата може да се нарече и како капацитет на „носител на должност“ (т.е. институциите на кои им се доверени овластувањата и должноста да изречат правда) да овозможат пристап и способност на „носителите на правата“ (т.е., поединците и субјектите кои имаат право да бараат и да ја добијат правдата) да ги остварат своите права преку пристап до правосудните служби.²

1.1.3. Мерење на пристапот

Пристапот до правдата беше во фокусот на бројни студии и проценки, а беа дизајнирани и имплементирани индикатори за следење на напредокот и собирање податоци за елементите што ја попречуваат и ја олеснуваат способноста на граѓаните да пристапат до правосудните системи. Огромниот број на индикатори вклучува „мерки за институционалните перформанси и усогласеност со меѓународните норми, истражувања за искуството и перцепцијата на корисниците, широки индекси и „кошеви“ на индикатори кои имаат за цел да агрегираат различни концепти“ (Berg и Desai 2013). Индикаторите може да опфатат елементи од понудата на правдата (т.е. институциите и поединците кои обезбедуваат правосудни услуги) или побарувачката на правдата (т.е. Корисниците за кои се наменети таквите услуги).

1.1.4. Специфичност на женското искуство со правдата

Правото на жените и мажите на еднаквост пред законот и еднаков пристап до механизмите за решавање спорови е вградено во голем број меѓународни инструменти, санкционирајќи го пристапот до правдата

како универзално човеково право и гарантирајќи го неговото мерење на начини кои ја доловуваат родовата специфичност според искуства на поединци.³

Во овој контекст, голем број студии и извештаи од меѓународните актери⁴ – вклучувајќи ги Обединетите нации, Светската банка, Советот на Европа и Комитетот на Обединетите нации за елиминација на дискриминацијата врз жените – ги истакнаа уникатните предизвици со кои се соочуваат жените кои сакаат да пристапат до правдата и важноста од нивно оценување. Сите го посочија недостатокот на податоци за мерење на пристапот на жените до правдата и документирање на успешни интервенции како прашање кое бара итно и фокусирано внимание. Навистина, и покрај зголемената релевантност на пристапот до правдата во развојниот дискурс, специфичноста на женското искуство за правото и правдата – и како корисници и како даватели на услуги – сè уште е малку документирана со статистички докази.⁵ Сепак, фактот дека на жените им е потешко, во просек, да добијат пристап до институционалните простори за да преговараат и да ги заштитат своите права и да добијат правично решавање на нивните оплаки е широко прифатено. Додека многу од бариерите што го ограничуваат пристапот до правдата произлегуваат од фактори кои не се родови (како што се сиромаштијата, неписменоста, непознавањето на официјалните јазици и недостатокот на правно знаење и свест), тие имаат тенденција да влијаат на жените повеќе отколку на мажите. Навистина, комбинацијата на социјални и институционални бариери ги влошува тешкотиите со кои се соочуваат жените во пристапот до правосудните институции – преку квинтили на приходи, нивоа на образование и етнички групи – создавајќи повисоки бариери при влез и големо бришење и ги прави жените поранливи во текот на судскиот процес. Дополнително, бариерите како што се дискриминаторските закони и социјалната стигма се родово специфични, што драматично го зголемува јазот во пристапот.

1.2.

Нова развојна рамка

1.2.1. Агенда по 2015 година за одржлив развој: нов простор за правда

На 25 септември 2015 година, Генералното собрание на ОН ја усвои Резолуцијата 70/1, „Трансформирање на нашиот

свет: Агенда за одржлив развој 2030 година“. Резолуцијата ги содржи договорените 17 цели за одржлив развој (ЦОР) и 169 цели, преку кои земјите-членки се обврзуваат на нова рамка за одржлив развој што треба да се спроведе до 2030 година. Новата рамка, која се надоврзува на научените лекции во изминатата деценија, вклучувајќи ја и имплементацијата на Милениумските развојни цели (МРЦ), се заснова на признавањето дека само мирните и праведни општества можат да придонесат за одржлив развој и дека функционирањето и пристапниот правосуден систем сам по себе е суштински елемент на развојот и овозможувачки фактор за реализација на други развојни цели. Постигнувањето правда за сите се појавува како приоритет во новата развојна агенда, а пристапот до правдата доби нова важност. Родовата еднаквост и зајакнувањето на жените се исто така во преден план, со преамбулата на Резолуцијата 70/1 во која се наведува дека „[17-те цели за одржлив развој и 169-те намени] се обидуваат да ги реализираат човековите права на сите и да постигнат родова еднаквост и зајакнување на сите жени и девојки“.⁶

ЦОР 16,5 и 17 се особено релевантни за оваа студија. Целта 16 поставува заложба за „[п]ромовирање на мирни и инклузивни општества за одржлив развој, обезбедување пристап до правдата за сите и градење ефективни, одговорни и инклузивни институции на сите нивоа“. Конкретно, Намената 16.3 се фокусира на унапредување на „владеењето на правото на национално и меѓународно ниво“ и на обезбедување „еднаков пристап до правдата за сите“. Намените 16.5, 16.6 и 16.7 се обидуваат да ја зголемат ефикасноста, транспарентноста, инклузивноста и репрезентативноста на институциите, поставувајќи ги како нивни цели, „намалувањето на корупцијата“ (16.5), развојот на „ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа“ (16.6) и создавањето на „одговорно, инклузивно, партиципативно и репрезентативно одлучување на сите нивоа“ (16.7). Клучен елемент на способноста на поединците да ги бараат своите права и да пристапат до правдата е обезбедувањето правен идентитет, вклучително и регистрација на роден, како што е наведено во намената 16.9. На крај, намената 16.6 се фокусира на промовирање и спроведување на недискриминаторски закони и политики за одржлив развој. Целта 57 вклучува цели кои се однесуваат на аспектите на родовата еднаквост и зајакнувањето на девојчињата и жените кои се јасно поврзани со пристапот

до правдата, како што се ставање крај на сите форми на дискриминација врз жените и девојките насекаде (цел 5.1); елиминирање на сите форми на насилство врз жените (5.2); обезбедување учество на жените и еднакви можности за лидерство на сите нивоа на одлучување, економскиот и јавниот живот (5.5); преземање реформи за давање еднакви права на економски ресурси на жените, имот, финансиски услуги, наследство и природни ресурси (5.а); и, конечно, усвојување и зајакнување на здрави политики и применливо законодавство за унапредување на родовата еднаквост и зајакнување на сите жени и девојки на сите нивоа (5.в).

Создавањето значајни, мерливи и технички исправни индикатори за следење на напредокот кон секоја цел и намена е исто така нагласено во новата рамка, како што е и собирањето на „сигурни и навремени збирки податоци, [преку] нови и нетрадиционални извори на податоци“ (ОН 2014), додека „пошироката и систематска поделба на податоците“ е нагласена како фундаментална со цел да се откријат нееднаквости и интервенциите засновани на докази вистински да одговорат на потребите на најранливите (Панел на високо ниво на еминентни личности на Агендата за развој по -2015 година, 2013 година). Целта 17, поставувајќи ги средствата за спроведување на агендата, ги опфаќа овие елементи во намена 17.18, која повикува на зајакнување на капацитетот на земјите во развој „за значително да ја зголемат достапноста на висококвалитетни, навремени и веродостојни податоци расчленети по приход, пол, возраст... и други карактеристики и приспособени и соодветни во националните контексти“. На крај, намената 17.19 ја обврзува меѓународната заедница да „ги надгради постоечките иницијативи за развој на мерења за напредокот на одржливиот развој.“

1.2.2. Општа препорака на Комитетот ЦЕДАВ за пристапот на жените до правдата

Дополнително додавајќи ја новостекнатата релевантност на пристапот до правдата за сите во новата развојна агенда, општата препорака бр.33 на Комитетот на ЦЕДАВ се фокусира на пристапот на жените до правдата. Во препораката, комитетот идентификува шест суштински компоненти на пристапот до правдата (Комитет на ЦЕДАВ 2015: 5-6:

- праведност, односно непречена способност на жените да пристапат до правдата и да ги бараат своите права според ЦЕДАВ;
- достапност, што подразбира постоење на судови и квазисудски тела низ целата национална територија, вклучувајќи ги и руралните и оддалечените области;
- пристапност, што бара сите правосудни системи да бидат безбедни, достапни, физички пристапни за жените прилагодени и соодветни на потребите на жените;
- добар квалитет, кој вклучува елементи како што се компетентност, ефикасност, независност, непристрасност и навременост, меѓу другото;
- обезбедување на остварливи и значајни правни лекови;
- одговорност на правосудниот(те) систем(и).

Имено, собирањето податоци и употребата на индикатори се меѓу мерките што Комитетот на ЦЕДАВ ги препорачува за подобрување на пристапот на жените до правдата. Особено, со цел да се подобри одговорноста, државите се поттикнуваат да собираат податоци за аспектите на пристапот до правдата, вклучително, меѓу другото, и на бројот и географската дистрибуција на механизмите за решавање спорови и на адвокатите; бројот и родовата распределба на професионалците кои работат во судските и квазисудските тела; и природата, бројот, должината и исходот на случаите поднесени и постапувани од судските и квазисудските тела – сите поделени по пол на подносителот на жалбата. Исто така, се препорачуваат квалитативни студии и критични родови анализи за да се дознае повеќе за оние фактори кои го попречуваат или промовираат пристапот на жените кон правдата и информирање на политиките насочени кон подобрување одговорноста на правосудните системи (ibid: 10). Конечно, создавањето на индикатори кои го мерат пристапот на жените до правдата е нагласено во препораките на Комитетот за подобрување на квалитетот на правдата (ibid: 8).

1.2.3. Мерење на напредокот во борбата против насилството врз жените

Развиени се и алатки за проценка и мерење за да се следи напредокот во државните реакции на насилството врз жените. Организацијата

на американски држави (ОАД) неодамна го финализираше, преку Механизмот за следење на Интерамериканската конвенција за спречување, казнување и искоренување на насилството врз жените, „Конвенцијата Белем до Пара“ (МЕСЕКВИ), сетот на индикатори за следење на напредокот на земјите-членки во спроведувањето на конвенцијата. Сетот вклучува структурни индикатори, кои го оценуваат постоењето на национални правни и институционални рамки погодни за спроведување и заштита на правата на жените во согласност со конвенцијата, фокусирајќи се особено „на домашните закони кои се однесуваат на правото да се живее живот ослободен од насилство и на институционалните механизми кои ги промовираат и спроведуваат тие закони“ (ОАС 2013: 7); процесни индикатори, кои го мерат степенот до кој политиките, плановите и стратегиите го промовираат остварувањето на специфичните права како што е предвидено со конвенцијата; и индикаторите за исход, кои „се трудат да го измерат вистинското влијание на државните стратегии, програми и интервенции во врска со гаранциите за правата на жените“ (ibid.). Овој сет на индикатори ќе го користат државите потписнички на Конвенцијата Белем до Пара за да го следат напредокот на нејзината имплементација и да известуваат за истата.

Конвенцијата на Советот на Европа за спречување и борба против насилството врз жените и семејното насилство (Истанбулска конвенција) стапи на сила на 1 август 2014 година и утврдува процедури за следење преку кои се оценува напредокот на државите членки во остварувањето на правата дадени со конвенцијата и спроведувањето на нејзините одредби. За таа цел е формирано тело од независни експерти, Група на експерти за акција против насилството врз жените и семејното насилство (ГРЕВИО). Конвенцијата создава обврски за истражување и собирање податоци за државите членки. Конкретно, член 11 бара од државите членки „одвоено да собираат релевантни статистички податоци во редовни интервали за случаите на сите форми на насилство опфатени со опсегот на оваа Конвенција“ и „да се трудат да спроведуваат анкети засновани на населението во редовни интервали за да ја проценат претходната наклонетост и трендови во сите форми на насилство опфатени со опсегот на оваа Конвенција“ (Совет на Европа, 2016 година). Покрај

тоа, државите мора периодично да го известуваат ГРЕВИО за нивниот напредок во спроведувањето на конвенцијата, обезбедувајќи податоци собрани во областите опфатени со конвенцијата.⁸

1.3. Намена и организација на извештајот

И покрај ваквата позадина, овој извештај се обидува да го унапреди тековниот дискурс за индикаторите за пристап до правдата преку мапирање на постоечките напори за собирање податоци и алатки за мерење и предлагање сет на индикатори што владите, граѓанското општество и меѓународните организации можат да ги усвојат за да го проценат степенот до кој правосудните системи се достапни за сите, со особено внимание на бариерите за пристап со кои се соочуваат жените.

Остатокот од извештајот е структуриран во два дополнителни дела. Дел II е посветен на мапирањето и анализата на постоечките индикатори кои го мерат пристапот до правдата. Во првиот дел се објаснува методологијата што се следи при мапирањето и составувањето на индикаторите. Делот 2 содржи табели со индикатори за пристап до правдата, извлечени од примерок од изворите. Делот 3 ги анализира дупките во постоечките индикатори, нагласувајќи ги областите на пристап до правдата кои би можеле дополнително да се истражат, а Делот 4 се фокусира на пристапите кои би можеле да помогнат подобро да се идентификуваат бариерите за пристап на жените и решавање на нивните потреби.

Конечно, Дел III дава предлог за кошница со индикатори кои можат да ги опфатат аспектите на пристапот до правдата што особено ги засегаат жените, родовите празнини во пристапот до правдата и бариерите со кои се соочуваат жените кои бараат пристап до правдата. Дел 1 од овој дел ја објаснува методологијата што се користи за избор и прикажување на индикаторите, а Дел 2 дава листа на предложени индикатори, како и образложение зад нивниот избор.

ПОСТАВУВАЊЕ НА ПОСТОЕЧКИТЕ ИНДИКАТОРИ КОИ ГО МЕРАТ ПРИСТАП ДО ПРАВДАТА: МАПИРАЊЕ И АНАЛИЗА

2.1.

Методологија

2.1.1. Извори

Спроведено е мапирање на постојните индикатори кои се користат за проценка на пристапот до правдата да се направи преглед на тековниот статус на пристап до мерките на правдата преку учење кои индикатори моментално ги користат меѓународните организации, граѓанското општество и владите.

Беа прегледани постојните извори на индикатори за пристап до правдата. Прегледот опфати низа различни извори, вклучувајќи: сетови на глобални индикатори кои се користат за проценка на почитувањето на владеењето на правото, деловната конкурентност, родовата еднаквост и зајакнување на жените; национални анкети за домаќинствата и јавното мислење; индикатори што ги користат националните статистички заводи, судските статистички заводи и меѓународните конвенции.

Со оглед на огромниот број постојни индикатори за пристап до правдата и непрактичноста сите да се земат во предвид, вежбата има за цел да обезбеди примерок од постоечките индикатори наместо сеопфатна листа. Овие извори беа избрани со цел да се обезбеди балансиран примерок на индикатори за пристап до правдата што ги користат мултилатералните (глобални и регионални) организации, граѓанските организации и националните влади. Примерокот, вклучувајќи ги индикаторите кои се користат и/или се развиени од страна на националните влади (без разлика дали преку

нивните национални статистички заводи или не), треба да ја претставуваат регионалната различност. Со оглед на намената на овој извештај, чија содржина е отворена за внесување и ревизија од страна на партнерите, може да се додадат дополнителни извори на мапирањето и се поттикнуваат релевантни предлози од партнерите и засегнатите страни.⁹

За мапирањето беа користени следниве извори:

- Афробарометар;
- Конвенција на Советот на Европа за спречување и борба против насилството врз жените и семејно насилство;
- Демографски и здравствени истражувања (ДХС);
- Економска комисија за Латинска Америка и Карибите (ЕКЛАК) и нејзиниот оддел за бази на податоци и статистички публикации, ЦЕПАЛСТАТ;
- Европска комисија за ефикасност на правдата (ЦЕПЕЈ – Совет на Европа)
- Европски институт за спречување и контрола на криминалот, поврзан со ОН (ХЕУНИ) – Европски изворен прирачник за статистика на криминалот и кривичната правда, 5-то издание;
- Механизам за следење на Конвенцијата Белем до Пара (МЕСЕКВИ) – „Индикатори за напредок за мерење на имплементацијата на Интерамериканската конвенција за спречување, казнување и искоренување на насилството врз жените, „Конвенција Белем до Пара“, усвоена од Комитетот на експерти (ЦЕВИ) на 21 мај 2013 година“;

- Агенцијата за фундаментални права на Европската Унија (ФДА) - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа";
- Глобален интегритет – Извештај за глобален интегритет; • Влада на Монголија – "Достигнување на Милениумските развојни цели, Петти извештај за национален напредок" (2013 година);
- Национален завод за статистика – "Annuaire statistique du Cameroun" (2013 година);
- Национален центар за пристап до правда – Индекс за правда;
- Национално биро за статистика на Кенија – Факти и бројки за Кенија за 2014 година;
- Светска банка – Студија за мерење на животниот стандард;
- Централна агенција за статистика, Етиопија – Рурално социоекономско истражување за 2011/12 година;
- Статистички сервис на Гана – Истражување за животните стандарди во Гана, Рунда 6 (2014 година);
- Национален завод за статистика, Гватемала – Национални истражување за животните услови (2000 година);
- Директорат за национална статистика, Источен Тимор – Истражување за животните услови во Источен Тимор (2007 година) и Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година);
- Државна агенција за статистика, Завод за статистика на Република Српска, Завод за статистика на Федерацијата БИХ - Истражување за мерење на животните стандарди за 2004 година (Панел за бран 4);
- Организација за економска соработка и развој (ОЕЦД) – Социјални институции и родов индекс (СИГИ);
- Индикатори за владеење на правото на Обединетите нации (УНРОЛИ);
- Родова статистика на ОН;
- Родови индикатор на Светска Банка;

- Индикатори на Светскиот проект за правда (СПП); • Жени, бизнис и право (ЖБП).

2.1.2. **Одредување и организација на индикаторите**

Беа прегледани изворите вклучени во примерокот за да се идентификуваат индикаторите кои се однесуваат на пристапот до правдата, вклучувајќи ги и оние кои се фокусираат на родовите прашања и специфичните бариери за пристап на жените. Така идентификуваните индикатори се собрани во табелите 2.1. до 2.5.

Во табела 2.1. Се прикажани индикаторите за пристап до правдата, тематски групирани околу 15 димензии кои го отсликуваат развојот на синџирот на правдата и го одразуваат широкото разбирање на пристапот до правдата претпоставено во оваа вежба - што се протега од постоењето на значителни права и овластувања на физичка, економска и интелектуална пристапност на судовите, до фер и ефективни процеси, отчетност, транспарентност и недостаток на корупција во судските институции.

Димензиите се:

- права и овластувања;
- правна помош и застапување;
- правна свест и писменост/мислења и перцепции за правото и правосудните системи;
- главните оправдани прашања со кои се соочуваат граѓаните/ преземените дејствија/исходи/ вклучување во кривичната правда;
- доверба/задоволство во правосудните институции;
- пристапност до правосудните институции;
- процедури;
- механизми за жалба;
- независност на судството;
- корупција;
- транспарентност и отчетност;
- извршување на судски одлуки;
- капацитетот на правосудниот систем;

- специјални судови и постапки; алтернативно решавање спорови.

Во табелите се дадени следните информации за индикаторите:

- субјект кој го развил/користи индикаторот: организацијата или владата што го дизајнирала индикаторот и/или го користи за да ја процени пристапноста на правосудниот систем;
- извори на податоци: податоците на кои се потпира секој индикатор, вклучувајќи објективни податоци (како што се административни и теренски податоци и преглед на документи) и субјективни податоци (како што се анкети на домаќинствата и јавното мислење, експертски интервјуа и анкети);
- дел од правосудниот сектор опфатен со индикаторот: дали индикаторот ги опфаќа граѓанските, кривичните, управните уставни судови и закони или целиот правосуден систем;
- дали индикаторот го опишува и/или оценува внесот, излезот или исходот на правосудните системи: при што внесот се елементи кои му овозможуваат на правосудниот систем да функционира и да дава услуги (како што се човечки и материјални ресурси, закони, регулативи, процедури, механизми

и институции); излез се непосредните резултати и услугите што ги дава правосудниот систем (како што е бројот на предмети решени од судовите или бројот на клиенти услужени од службите за правна помош); а исходот се крајниот резултат на правосудните услуги, кои исто така влијаат на ставовите на корисниците и способноста за пристап до системот (како што е довербата на јавноста во правосудниот систем и вкупните трошоци на судските постапки); дали индикаторот опишува и/или оценува елемент од страната на понудата или побарувачката на правосудниот систем: при што „побарувачката“ се однесува на наменетите корисници на правосудните услуги или, во пристапот заснован на правата за пристап до правдата, носителите на правото (тоа е севкупно за граѓаните, без разлика дали стапиле во контакт со правосудниот систем или не); а „понудата“ на правдата се однесува на законите и регулативите, механизмот и институциите што ја сочинуваат правосудната машинерија.

Табела 2.2. Содржи индикатори за пристап до правда во однос на родовото насилство; Табела 2.3. се фокусира на полицијата; и Табела 2.4. на државните служби. На крајот, во Табела 2.5. се наведени оние индикатори, меѓу оние од претходните табели, кои се потпираат на собирање административни податоци.

2.2.

Мапирање на постоечките индикатори за мерење на пристап до правдата

Код за боја:

Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата

Индикатори кои се потпираат на административни податоци

ТАБЕЛА 2.1.

Индикатори за пристап до правдата

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
ПРАВА И ОВЛАСТУВАЊА					
Меѓународните договори се дел од националната правна рамка					
Усогласеност на домашните закони и прописи со меѓународните договори и конвенции за човекови права	Влада на Монголија – „Постигнување на милениумските развојни цели, петти национален извештај за напредок“. Анализа на податоците од Националниот завод за статистика и Министерството за економски развој – Национален систем за следење и проценка на сиромаштијата и МРЦ со Националниот завод за статистика (Влада на Монголија Извештај за напредокот на МРЦ)	Експертска проценка	Уставно/граѓанско/кривично/административно	Внес	Понуда
За дополнителни индикатори во оваа категорија, видете во Табела 2.2. (индикатори за родово базирано насилство)					
Уставни права					
Дали во уставот има клаузула за недискриминација?	Жени, бизнис и право (ЖБП)	Експертско истражување/преглед на документ	Уставен	Внес	Понуда
Дали во уставот постои клаузула за недискриминација, и дали јасно се споменува род?	ЖБП	Експертско истражување	Уставен	Внес	Понуда
Дали со уставот е загарантирана еднаквост пред законот?	ЖБП	Преглед на документ	Уставен	Внес	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Дали обичајното право е признаено како валиден извор на право според Уставот?	ЖБП	Експертско истражување	Уставен	Внес	Понуда
Ако обичајното право е валиден извор на правото, дали се смета за неважечко ако ги прекршува уставните одредби за недискриминација или еднаквост?	ЖБП	Преглед на документ	Уставен	Внес	Понуда
Дали личното право е признаено како валиден извор на право според Уставот?	ЖБП	Експертско истражување	Уставен	Внес	Понуда
Ако личното право е валиден извор на правото, дали се смета за неважечко ако ги прекршува уставните одредби за недискриминација или еднаквост?	ЖБП	Експертско истражување	Уставен	Внес	Понуда
Национални закони и регулативи					
<i>Правен идентитет/државјанство</i>					
Дали мажена/немажена жена може да аплицира за лична карта на ист начин како и мажот?	ЖБП	Експертско истражување/ преглед на документ	Уставен	Внес	Понуда
Дали мажена/немажена жена може да аплицира за пасош на ист начин како и мажот?	ЖБП	Експертско истражување/ преглед на документ	Уставен	Внес	Понуда
Дали мажена/немажена жена може да им даде државјанство на своите деца на ист начин како и мажот?	ЖБП	Експертско истражување/ преглед на документ	Уставно/граѓанско	Внес	Понуда
Дали мажена/немажена жена може да му пренесе државјанство на својот сопруг-странец на ист начин како и мажот?	ЖБП	Експертско истражување/ преглед на документ	Уставно/граѓанско	Внес	Понуда
Дали мажена/немажена жена може да биде „глава на домаќинството“ или „глава на семејството“ на ист начин како и мажот?	ЖБП	Експертско истражување/ преглед на документ	Уставно/граѓанско	Внес	Понуда
Брак – по закон					
Законска возраст за брак - Дали жените и мажите имаат иста минимална возраст за стапување во брак	ОЕЦД СИГИ	Профил на земјата10	Граѓанско	Внес	Понуда
Родителска дозвола за брак - Дали жените и мажите имаат исто право да бидат законски старател на детето за време на брак	ОЕЦД СИГИ	Профил на земјата	Граѓанско	Внес	Понуда
Родителска дозвола за развод - Дали жените и мажите имаат исто право да бидат законски старател и да имаат право на старателство на детето по разводот	ОЕЦД СИГИ	Профил на земјата	Граѓанско	Внес	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Дали мажените жени по закон се обврзани да го слушаат мажот?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали брачните двојки имаат заедничка правна одговорност за финансиско издржување на семејните трошоци?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Кој е стандардниот режим на брачна сопственост?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Кој законски управува со имотот за време на бракот?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Ако мажот законски управува со имотот за време на бракот, дали му е потребна согласност од неговата сопруга за големи трансакции?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали постојат посебни одредби (трансакции) со кои се уредува брачниот дом?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали законот предвидува вреднување на непарични придонеси за време на брак?	ЖБП	Стручно истражување / преглед докумената	Граѓанско	Внес	Понуда
Брак – Во пракса					
Ран брак Процент на жени мажени на возраст од 15 до 19 години	OECD SIGI	Секундарни извори на квантитативни податоци	Граѓанско	Исход	-
Имот – По закон					
Безбеден пристап до земјиште - Дали законот им гарантира на жените и мажите еднаков и безбеден пристап за употреба, контрола и сопственост на земјиште	OECD SIGI	SIGI профил на земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Безбеден пристап до средства кои не се земјиште - Дали законот им гарантира на жените и мажите еднаков и безбеден пристап за употреба, контрола и сопственост на средства кои не се земјиште	OECD SIGI	SIGI профил на земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали мажите и жените кои се/не се во брак имаат исти права на сопственост на имот?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Имот – Во пракса					
Сопственост на станбена куќа или друга куќа/ земјоделско или неземјоделско земјиште било самостојно или со некој друг	ДХС	Анкети во домаќинствата/ податоци поделени според полот	Граѓанско	-	Побарувачка

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Постоене на имотен лист за сопственост на која било куќа/земјоделско или неземјоделско земјиште	ДХС	Анкети во домаќинствата/ податоци поделени според полот	Граѓанско	-	Побарувачка
Дали името на испитаникот е на имотниот лист	ДХС	Анкети во домаќинствата/ податоци поделени според полот	Граѓанско	-	
Наследство					
Права на наследство на вдовици - Дали вдовици и вдовци имаат еднакви наследни права	ОЕЦД СИГИ	СИГИ профил на земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Права на наследство на ќерки - Дали ќerkите и синовите имаат еднакви права на наследство	ОЕЦД СИГИ	СИГИ профил на земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали ќerkите и синовите имаат исти права за наследство на имот?	ЖБП	Експертско истражување/ преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали преживеаните женски и машки сопружници имаат исти права за наследство на имот?	ЖБП	Експертско истражување/ преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Пристап до кредити					
Пристап до финансиски услуги - Дали жените и мажите имаат еднаков пристап до финансиски услуги	ОЕЦД СИГИ	СИГИ профил на земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали немажена жена може да аплицира за банкарска сметка на ист начин како и мажот?	ЖБП	Експертско истражување/ преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Комерцијално право					
Дали мажена/немажена жена може да потпише договор на ист начин како и мажот?	ЖБП	Експертско истражување/ преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали мажена/немажена жена може да регистрира бизнис на ист начин како и мажот?	ЖБП	Експертско истражување/ преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Слобода на движење					
Пристап до јавен простор - Дали законот наметнува ограничувања на слободата на движење на жените и пристап до јавен простор, како на пример ограничена можност да одбере место на живеење, да ги посети роднините и пријателите или да аплицира за пасош	ОЕЦД СИГИ	СИГИ профил на земја	Граѓанско	Внес	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Дали мажена/немажена жена може да патува надвор од домот на ист начин како и мажот?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали мажена/немажена жена може да патува надвор од земјата на ист начин како и мажот?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали мажена/немажена жена може да одбере каде ќе живее на ист начин како и мажот?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Право да работи и поврзани овластувања					
Дали мажена/немажена жена може да се вработи или да се занимава со занает или професија на ист начин како и мажот?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Родителски привилегии ¹¹ Пензионирање и пензија Ограничувања на работно време и индустрија Заштита на работно место	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Јурисдикција и процедурални правила					
Дали законот ги признава обичајните судови?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Уставно/граѓанско/кривично	Внес	Понуда
Дали законот ги признава личните судови?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Уставно/граѓанско/кривично	Внес	Понуда
Дали сведочењето на жената има иста доказна тежина на суд како и сведочењето на мажот?	ЖБП	Експертско истражување/преглед на документ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали има надомест за жртвите на кривично дело? За какви прекршоци? Од што се состои надоместот?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Достапност на правна асистенција/застапување/правна помош					
Веројатност дека сиромашно лице ќе добие правен совет од правник, правен советник или центар за правна помош	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓански/административно	Излез	Понуда
Колку е веројатно притворениот осомничен кој бара пристап до правен советник да добие соодветен правен совет од јавен правобранител за време на првичниот полициски притвор/притвор пред судење/судење?	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Кривичен	Излез	Понуда
Колку значаен проблем е недоволниот број на државно обезбедени или про-бона адвокати за сиромашните обвинети за криминал?	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Кривичен	Влијание	Побарувачка
Достапност на бесплатна правна помош за домородни обвинети	УНРОЛИ (фокус на кривична правда)	Експертско истражување	Кривичен	Излез	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Достапност на правна помош за деца кои се во конфликт со законот	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Излез	Понуда
Во законот, државата обезбедува правен советник за обвинетите во кривични случаи кои не можат да си дозволат бранител	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Кривичен	Внес	Понуда
Во пракса, државата обезбедува соодветен правен советник за обвинетите во кривични случаи кои не можат да си дозволат бранител	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Кривичен	Внес	Понуда
Дали испитаниците (кои ги користеле судовите во претходните пет години) не можеле да добијат правен бранител или совет	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Граѓански/кривичен	Исход	Понуда
Број на адвокати кои даваат услуги на граѓани кои не можат да платат	Извештај за МРЦ напредокот на владата на Монголија	Административни податоци	Уставно/граѓанско/кривично/административно	Внес	Понуда
Број на адвокати на 10 000 сиромашни луѓе (мерено во секоја држава во САД, и споредено со бројот на адвокати на 10 000 луѓе кои не се сиромашни).	Индекс на правда	Преглед на литература/разговор со експерт	Граѓанско/кривично/административно	Внес	Понуда
Дали правната помош се однесува на: • застапување во суд? • правен совет? Во: • кривични случаи? • други случаи, освен кривични случаи?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали правната помош вклучува покриеност на или изземање на судските такси?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали правна помош може да се даде за такси кои се поврзани со спроведувањето на судската одлука (на пр. Такси на извршител)?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали правна помош може да се даде за други трошоци (на пр. Такси за технички советници или експерти, трошоци за други правни професионалци (нотари), или патни трошоци)?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на случаи упатени до судот за кои е доделена правна помош	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Излез	Понуда
Број на случаи неупатени до судот (вонпарнични случаи или случаи кои не се изведени пред суд, како што се оние решени преку правни консултации или алтернативно решавање спорови, АДР) за кои е доделена правна помош	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓанско	Излез	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Во кривичните случаи, дали на обвинетите поединци/жртви кои немаат доволно финансиски средства може да им помага бесплатен адвокат (или финансиран од јавен буџет) и дали поединците можат слободно да изберат адвокат во рамките на системот за правна помош?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Кривичен	Внес	Понуда
Дали има проценка на приходите и имотот за давање правна помош на барателот?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Во други случаи освен кривичните, дали е можно да се одбие правна помош поради неоснованоста на случајот (на пр. за несериозно постапување или затоа што нема шанси за успех), и кој донесува одлука за доделување или одбивање правна помош?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Вкупен број на адвокати кои работат во земјата, вклучително и правни советници кои не можат да ги застапуваат своите клиенти на суд	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали адвокатите имаат монопол за правно застапување?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Како е организирана правната професија (на пр. преку адвокатска комора)?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали има специфична почетна обука и/или испит за да се стане адвокат?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали има задолжителен општ систем за правници за кој се бара стручна обука во текот на работата?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали специјализацијата во некои правни области е поврзана со специфична обука, нивоа на квалификација, специфични дипломи или специфични овластувања?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Регулација на адвокатските такси	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Поддршка за парничарите кои самите се застапуваат	Индекс на правда	Преглед на литература/разговор со експерт	Граѓанско/кривично/административно	Внес	Понуда
Одговорност на адвокатите					
Регулирање на стандарди за квалитет	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Дисциплински поступци	СЕРЕЈ	Национални извештај	Граѓанско	Внес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Квалитет правне помоћи / застапуања					
Квалитет на правно застапување општо достапен за обвинетите во кривичната постапка	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Колку значаен проблем е некомпетентноста на државно обезбедени или про-бонo адвокати за сиромашните обвинети за криминал?	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Кривичен	Влијание	Побарувачка
Трошок на правна асистенција/застапување					
Колку наплатава типичен адвокат за застапување на клиент?	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали процесот е скап?	СПП	Прашалник за општата популација	Граѓанско	Исход	Побарувачка
ПРАВНА СВЕСТ И ПИСМЕНОСТ/МИСЛЕЊА И ПЕРЦЕПЦИИ ЗА ПРАВОТО И СИСТЕМИТЕ НА ПРАВДАТА					
Дали луѓето се свесни за достапните мерки?	СПП	Неизмерено	Граѓанско	-	Побарувачка
Дали постојат официјални интернет-страници/портали (на пр. министерство за правда) преку кои пошироката јавност може да има бесплатен пристап до правните текстови (на пр. кодекси, закони, прописи), судска пракса на повисоките судови и други документи (на пр. формулари за преземање, онлајн регистрација)?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Знаење за кој било механизам за решавање спорови по регион и локација	Истражување за животниот стандард во Гана	Анкети во домаќинствата	Граѓански/кривичен	-	Побарувачка
Знаење/перцепција за тоа дали официјалната сопственост на земјиштето е најсилното барање кога се води спор за земјиште во судскиот систем	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско	-	
Знаење/перцепција за тоа дали, според уставот, процесот на адат (традиционален процес на решавање спорови) мора да биде во рамките на одредени насоки или не е предмет на национални стандарди бидејќи се заснова на локалните обичаи	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Недржавен систем (адат)	-	Побарувачка
Знаење/перцепција за тоа дали, според националното законодавство, целиот имот на домаќинството е под контрола на главата на домаќинството или имотот што го стекнале мажи или жени пред бракот останува под нивна лична контрола во текот на целиот брак	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско	-	Побарувачка

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуѓа
Знаење/перцепција за тоа дали во одредени околности жената може да се разведе без одобрение од мажот	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско	-	Побарувачка
Знаење/перцепција за тоа дали мажите и жените имаат или немаат право на еднаква дневна плата за исти задачи	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско	-	Побарувачка
Знаење/перцепција за тоа дали само жените кои доживеале физичко насилство можат да го пријават, или тоа можат да го сторат и жените кои доживеале притисок и закани	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Кривичен	-	Побарувачка
Знаење/перцепција за тоа дали родителите мора да дадат извод од матичната книга на родените или крштевница при запишување на децата во основно училиште	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓански/административно	-	Побарувачка
Дали испитаниците веруваат дека е прифатливо јавните службеници да бараат дополнителни плаќања над она што е законски дозволено во замена за добри услуги	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Кривичен	-	Побарувачка
Мислење за тоа дали главната одговорност за одржување на законот и редот во заедницата е на полицијата или на chefe de suco (традиционалниот водач) и самата заедница	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	-	-	Побарувачка
Мислење за тоа дали жените треба да можат сами да зборуваат во процесот на адат (традиционален механизам за решавање спорови)	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	-	-	Побарувачка
Мислење за тоа дали процесот на доделување на земјиште ќе помогне да се намали конфликтот во заедницата или обратно, со поттикнување на старите проблеми и нудење можност да се украде земјиште преку лажни тврдења	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓански/административно	-	Побарувачка
Јавно знаење на институциите (вклучително и правосудните органи, јавното обвинителство и полицијата)	Еквадор – Instituto Nacional de Estadísticas y Censos (Национален институт за статистика и цензус) – ИНЕЦ Gobernabilidad, Pobreza subjective y participacion ciudadana	Sistema Integrado de Encuestas de Hogares (CEIХ–Интегриран систем за истражување на домаќинствата) – 3-та рунда март 2004 година	Низ целиот систем	Исход	Побарувачка

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуѓа
ГЛАВНА УТУЖИВА ПИТАЊА СА КОЈИМА СЕ СУСРЕЌУ ГРАЃАНИ/УКЉУЧЕНОСТ У КРИВИЧНО ПРАВОСУЃЕ/ПРЕДУЗЕТЕ РАДЊЕ/ИСХОДИ					
Главни причини за конфликт во заедница или соседство по регион и локалитет	Истражување за животниот стандард во Гана	Анкети во домаќинствата	Граѓански/кривичен	-	Побарувачка
Проблеми со кои се соочува заедницата (на пр. банди, злоупотреба на дрога, алкохол, проституција, конфликти за земјиште, конфликти за вода, конфликти за граници)	Национални истражување за животните услови во Гватемала (2000 година)	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Граѓански/кривичен	-	Побарувачка
Кривични дела извршени во заедницата	Национални истражување за животните услови во Гватемала (2000 година)	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Кривичен	-	Побарувачка
Кривични дела извршени во заедницата и нивните сторители	Национални истражување за животните услови во Гватемала (2000 година)	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Кривичен	-	Побарувачка
Дали испитаниците го пријавиле кривичното дело	Национални истражување за животните услови во Гватемала (2000 година)	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Кривичен	-	Побарувачка
Со што резултираше пријавувањето на кривичното дело?	Национални истражување за животните услови во Гватемала (2000 година)	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Кривичен	-	Побарувачка
Причини за непријавување на кривичното дело	Национални истражување за животните услови во Гватемала (2000 година)	Прашалник за заедницата (информирани индивидуални анкети)	Кривичен	-	Побарувачка
Дали испитаниците или некој во нивното домаќинство доживеал спор во врска со ресурсите, семејството, финансиите, криминалот/спорите меѓу поединците, развојните проекти, владиното одлучување или други прашања. Забелешка: за секој доживеан спор, на испитаниците им се поставуваат следните прашања: <ul style="list-style-type: none"> • дали проблемот резултирал со имотна штета • дали проблемот резултирал со некој повреден • дали проблемот резултирал со смрт • кој од доживеаните спорови имал најголемо влијание врз домаќинството • со која примарна страна бил спорот • краток опис на спорот(вите). 	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско/административно/кривично	-	Побарувачка

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Каде прво испитаниците побарале помош за да го решат спорот (вклучувајќи: член на семејството/сосед/пријател; свештеник; група за правна помош/невладина организација; chefe de aldeia/chefe de suco; адат процес; полиција; службеник од локалната власт; службеник од провинцијска/ национална власт; судски службеник; друго) Забелешка: анкетата вклучува дополнително прашање со кое се прашуваат испитаниците дали побарале помош од друг поединец/група.	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско/кривично/административно - Државен/недржавен систем	Исход	Побарувачка
Зошто испитаникот одбрал ваква личност/група?	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско/кривично/административно - Државен/недржавен систем	Исход	Побарувачка
Дали спорот бил решен додека траела анкетата	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско/кривично/административно - Државен/недржавен систем	Излез	Понуда
Кој можел да го реши спорот?	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско/кривично/административно - Државен/недржавен систем	Излез	Понуда
Дали спорот е решен во полза на испитаникот во анкетата	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско/кривично/административно - Државен/недржавен систем	Исход	Побарувачка/понуда
Дали испитаникот во анкетата добил надомест	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско/кривично/административно - Државен/недржавен систем	Исход	Побарувачка/понуда
Дали испитаникот во анкетата има земено надомест во времето на истражувањето	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско/кривично/административно - Државен/недржавен систем	Исход	Побарувачка/понуда
Број на испитаници меѓу општата популација кои стапиле во контакт со судовите/трибуналите (како тужители, испитаници/бранители, сведоци или од други причини)	Афробарометар	Истражување домаќинстава	Граѓанско/кривично	-	Страна потражње
Прекршоци регистрирани од полицијата, по вид (вклучувајќи сексуален напад, кој вклучува силување и сексуална злоупотреба на дете)	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	Излез	Побарувачка/понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Број на жени, малолетници и странци меѓу осомничените престапници во 2010 година	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	-	Побарувачка/понуда
Вкупно кривични предмети по кои постапуваат органите на прогонот (вклучувајќи ги инпут, нерешени и излезни)	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	Внес/ излез	Побарувачка/понуда
Кривични предмети што ги водат органите на прогонот кои се однесуваат на малолетници	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	Внес/ излез	Побарувачка/понуда
Број на случаи кои се однесуваат на жени и странци меѓу сите кривични предмети по кои постапувале органите на прогонот во 2010 година (по статус: внес, во тек, излез)	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	Внес/ излез	Побарувачка/понуда
Лица во полициски притвор	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	Излез	Побарувачка/понуда
Лица во притвор пред судење	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	Излез	Побарувачка/понуда
Вкупен број на осудени лица, според видот на делото и по должината на неуспендираните притворски санкции и изречени мерки	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	Излез	Побарувачка/понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Број на жени, малолетници и странци меѓу лицата кои се осудени по вид на делото	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	Излез	Побарувачка/понуда
Лица кои се држат во притвор пред судење (барем привремено) меѓу осудените лица	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	Излез	Побарувачка/понуда
Затворска популација (вклучувајќи ги и притворените лица): СТОК (одделно се профили за жени, странци, притворени пред судење, малолетници)	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	Исход	Побарувачка/понуда
ДОВЕРБА/ЗАДОВОЛСТВО ВО ПРАВОСУДНИТЕ ИНСТИТУЦИИ					
Ниво на доверба во механизмот за решавање спорови по регион и локација	Истражување за животниот стандард во Гана	Анкети во домаќинствата	Граѓански/кривичен	Исход	Побарувачка
Граѓанско мислење за тоа кои се главните причини за неодојдење пред владин суд	Афробарометар (податоците се поделени по род)	Анкети во домаќинствата	Граѓански/кривичен	Исход	Побарувачка
Доверба на граѓаните во правосудството	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Низ целиот систем	Исход	Побарувачка
Доверба на граѓаните во традиционалните лидери	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Низ целиот систем	Исход	Побарувачка
Доверба на граѓаните во религиозните лидери	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Низ целиот систем	Исход	Побарувачка
Јавната перцепција за активностите на државните организации и институциите за спроведување на законот	Извештај за МРЦ напредокот на владата на Монголија	Анкета за јавното мислење	Низ целиот систем	Исход	Побарувачка
Дали Вашата земја има анкети наменети за правни професионалци и корисници на суд за да се измери нивната доверба и/или задоволство од услугите што ги дава судскиот систем? (можни се повеќе опции) ¹²	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуѓа
Дали испитаниците мислат дека е подобро ненасилните спорови да се решаваат во заедницата или дека формалниот судски систем е дизајниран да биде фер кон сите граѓани и е најдоброто место за ненасилни спорови	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Државни/недржавни системи	Исход	Побарувачка/понуѓа
Задоволството на испитаниците од локалните институции (вклучувајќи: адат процес/традиционални водачи; chefe de aldeia/chefe de suco; канцеларија за решавање конфликти; национална полиција; меѓународна полиција; параправник/адвокат/невладина организација за правна помош (НВО); судови/судии; владини службеници на ниво на подобласт)	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Државни/недржавни системи	Исход	Побарувачка/понуѓа
Избор на механизми за решавање спорови (за хипотетички несогласувања)	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско/кривично - Државни/недржавни системи	Исход	Побарувачка
Задоволството на испитаникот од процесот на решавање спорови (прашањето се поставува до испитаниците кои доживеале спор)	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓанско/кривично - Државни/недржавни системи	Исход	Побарувачка
Доверба во институциите (вклучувајќи ги и судските институции)	Еквадор ИНЕЦ	Sistema Integrado de Encuestas de Hogares (CEIХ – Интегриран систем за истражување на домаќинствата) – трета рунда март 2004 година	Низ целиот систем	Исход	Побарувачка
ПРИСТАП ДО ПРАВНИ УСТАНОВИ					
Општо					
Дали, во изминатите пет години, членовите на заедницата изразија потреба за иницирање/подобрување на спроведувањето на законот	Рурално социоекономско истражување на Етиопија 2011/12	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Граѓански/кривичен	Исход	Побарувачка
Дали, во изминатите пет години, водачите на заедницата ја организирале заедницата за да разговараат за потребата од иницирање/подобрување на спроведувањето на законот	Рурално социоекономско истражување на Етиопија 2011/12	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Граѓански/кривичен	-	Побарувачка/понуѓа
Дали, во изминатите пет години, членовите на заедницата се собрале за да разговараат за потребата од иницирање/подобрување на спроведувањето на законот	Рурално социоекономско истражување на Етиопија 2011/12	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Граѓански/кривичен	-	Побарувачка
Што направила заедницата за да разговараат за потребата од иницирање/подобрување на спроведувањето на законот?	Рурално социоекономско истражување на Етиопија 2011/12	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Граѓански/кривичен	-	Побарувачка/понуѓа

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Географска/физичка достапност					
Локација на судови	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Внес	Понуда
Во пракса, сите граѓани имаат пристап до судот, без разлика на географската локација	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Граѓански/кривичен	Исход	Понуда
Број на судови во кои се разгледуваат правни лица (управни структури) и географски локации	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Поддршка за лицата со посебни потреби	Индекс на правда	Преглед на литература	Граѓанско/кривично/административно	Внес	Понуда
Трошок					
Очекувани трошоци на постапката како процент од побарување во редовни граѓански или трговски судски тужби и мали побарувања или магистрален суд	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Исход	Понуда
Дали процедурите се сметаат за прескапи	СПП	Прашалник за општата популација	Граѓанско	Исход	Побарувачка
Надоместоци за да се добие пристап до судовите	УНРОЛИ	Јавна анкета	Кривичен	Внес	Понуда
Во пракса, граѓаните кои заработуваат просечен годишен приход можат да си дозволат да поднесат тужба	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Граѓанско	Исход	Побарувачка
Во пракса, типичен мал бизнис на мало може да си дозволи да поднесе тужба	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Граѓанско	Исход	Побарувачка
Минимален трошок за мало побарување во суд за мали побарувања/брза постапка за мали побарувања (како процент од приходот по глава на жител)	Жени, бизнис и право	Експертско интервју/ преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали испитаниците (кои користеле судови во претходните пет години) не биле во можност да ги платат потребните трошоци и такси	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Граѓански/кривичен	Исход	Побарувачка
Колку пари чинеше процесот за решавање спорови?	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)	Анкети во домаќинствата	Граѓански/кривичен	Исход	Побарувачка
Јазик					
Важноста на јазичните бариери како фактор што влијае врз одлуката на лицето да оди на суд за да реши спор	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Влијание	Побарувачка
Пристап до преведувачи за приведените осомничени	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Кривичен	Излез	Побарувачка

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 ■ Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Достапност на толкувачи Колку се достапни услугите на толкувачи за помош на обвинетите и жртвите на криминал?	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Потпирање на „овластени“ толкувачи и обезбедување судски образци преведени на други јазици освен англиски – Видете повеќе на: www.justiceindex.org/methodology/#sthash.oryhxcDm.dpuf	Индекс на правда	Преглед на литература/разговор со експерт	Граѓанско/кривично/административно	Внес	Понуда
Дали е заштитено звањето судски толкувачи?	ЦЕПЕЈ	Извештаи за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали функцијата на судските толкувачи е регулирана со законски норми?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на акредитирани или регистрирани судски толкувачи	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали постојат обврзувачки одредби во однос на квалитетот на судското толкување во рамките на судските постапки	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Кој е одговорен за избор на судски толкувачи?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Процес	Понуда
Навременост на судските постапки					
Граѓанската правда не подлежи на неразумни одложувања – Колку време би било потребно во пракса за да се добие одлука/пресуда во редовни граѓански или трговски судски тужби/мали тужби или магистрални судови/локални судови?	СПП	Анкета за квалификуван испитаник	Граѓанско	Процес	Понуда
Колку време требаше да се реши еден случај?	СПП	Анкета за општата популација	Кривичен	Процес	Понуда
Способност на судскиот систем да слуша и да ги склучува кривичните предмети без непотребно одлагање	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Процес	Понуда
Колку време траеше процесот за решавање спорови?	Дополнително истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)				
Перцепција јавности о непотребном одлагању					
Важноста на должината на случајот како фактор што влијае врз одлуката на луѓето да одат на суд за да се реши спорот	СПП	Анкета за квалификуван испитаник	Граѓанско	Влијание	Побарувачка
Колку сериозен проблем е траењето на предметите во граѓанските и трговските судови?	СПП	Анкета за квалификуван испитаник	Граѓанско	Процес	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Дали процедурите се сметаат за бавни	СПП	Анкета за општата популација	Граѓанско	Процес	Понуда
Дали јавноста согледа дека судовите ја завршуваат кривичната постапка без непотребно одлагање	УНРОЛИ	Јавна анкета	Кривичен	Процес	Понуда
Дали испитаниците (кои ги користеле судовите во претходните пет години) пријавиле дека имало долги одложувања во постапувањето или решавањето на случајот	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Граѓански/кривичен	Процес	Понуда
ПРОЦЕДУРИ					
Комплексност и достапност на информации					
Комплексност и обемност на процедурите како фактор што влијае врз одлуката на луѓето да одат на суд за да се реши спорот	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Влијание	Побарувачка
Недостаток на информации за судски процедури како фактор што влијае врз одлуката на луѓето да одат на суд за да се реши спорот	СПП	Прашалник за квалификувани испитаници	Граѓанско	Влијание	Побарувачка
Дали испитаниците (кои ги користеле судовите во претходните пет години) не можеле да ги разберат правните процеси и процедури	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Граѓански/кривичен	Исход	Побарувачка
Дали постои јавен и бесплатен специфичен информациски систем за информирање и помош на жртвите на криминал?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Кривичен	Внес	Понуда
Дали постои обврска да се обезбедат информации на странките во врска со предвидливите временски рамки на постапките?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Одговорност на судовите					
Тешкотии при добивање помош од судовите	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Граѓански/кривичен	Исход	Понуда
Активна легитимација/постапка					
Можност за колективна акција	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Внес	Понуда
Ефикасност и управување со недостатоци					
Број на други правни предмети освен кривични, за првостепен, второстепен и највисок суд: Случаи кои се во постапка на 1 јануари Дојдовни предмети Решени предмети Случаи кои се во постапка на 31 декември	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓанско	Излез	Побарувачка/понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Број на кривични случаи, за првостепен, второстепен и највисок суд: Случаи кои се во постапка на 1 јануари Дојдовни случаи Решени случаи Случаи кои се во постапка на 31 декември	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Кривичен	Излез	Побарувачка/понуда
Број на случаи на парничен развод, отпуштање од работа, несолвентност, грабеж и намерно убиство примени и процесуирани од првостепените судови Случаи кои се во тек на 1 јануари Дојдовни случаи Решени случаи Случаи кои се во тек на 31 јануари	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Процес	Побарувачка/понуда
Просечна должина на постапката (од случаите наведени погоре) во денови (од датумот на поднесување на барањето за судска ревизија) % од одлуките кои се предмет на жалба % од предметите кои се во постапка повеќе од три години Просечна должина во првостепен суд (во денови) Просечна должина во второстепен суд (во денови) Просечна должина во третостепен суд (во денови) Просечна должина на вкупната постапка (во денови)	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Процес	Побарувачка/понуда
Случаите што ги отфрлиле органите на прогонот во 2010 година (вклучувајќи ги и оние кои биле упатени до судови, отфрлени или решени од обвинителството)	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	Излез	Понуда
Случаи изведени пред суд според прекршочна група во 2010 година (по вид, вклучувајќи силување и злоупотреба на деца)	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	Излез	Понуда
Процент на спроведување/извршување на судски одлуки	Извештај за МРЦ напредокот на владата на Монголија	Административни податоци	Низ целиот систем	Излез	Понуда
Пропорција на осудени лица во однос на обвинети лица во една календарска година	Национален завод за статистика – “Annuaire statistique du Cameroun” 2013 година	Министерство за правда, извештај за статусот на човековите права во Камерун во 2011 година	Кривичен	Излез	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Ресурси по календарска година – годишна промена Примени средства Поништени или намалени пресуди Ревидирани привремени пресуди	Национален завод за статистика – “Annuaire statistique du Cameroun” 2013 година	Министерство за правда, извештај за статусот на човековите права во Камерун во 2011 година	Кривичен	Внес/ излез	Побарувачка/ понуда
Праведност/отсуство на дискриминација					
Граѓанската правда е ослободена од дискриминација врз основа на приход, пол, етничка припадност, религија, националност, сексуална ориентација и социјален и економски статус (маргинализација)	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Процес	Понуда
Непристрасност на судовите - Дали населението смета дека судовите ги третираат луѓето праведно и непристрасно без оглед на нивниот приход, раса, национално или социјално потекло, пол и религија	УНРОЛИ	Анкета за јавното мислење	Кривичен	Исход	Побарувачка
Дали јавноста верува дека одлуките на обвинителството се носат на правичен, ефикасен и ефективен начин	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Исход	Побарувачка
Еднаква примена на законот од страна на судиите – Дали судиите изрекуваат различни казни за ист вид на кривично дело врз основа на личните или етничките карактеристики на обвинетиот или жртвата	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Процес	Понуда
Во пракса, пресудите во кривичниот систем се според пишани закони	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Кривичен	Процес	Понуда
Во пракса, судските одлуки не се засегнати од расна или етничка пристрасност	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Граѓански/ кривичен	Процес	Понуда
Во пракса, жените имаат целосен пристап до судскиот систем	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Граѓански/ кривичен	Исход	Понуда/ побарувачка
Дали испитаниците (кои ги користеле судовите во претходните пет години) пријавиле дека судијата или магистратот не ја слушале нивната страна од приказната	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Граѓански/ кривичен	Процес	Понуда
Дали има посебни поволни аранжмани што треба да се применат во текот на судските постапки за следните категории на ранливи лица::: • жртви на сексуално насилство/силување? жртви на тероризам? • малолетници (сведоци или жртви)? • жртви на семејно насилство? • етнички малцинства? • лица со посебни потреби? • малолетни престапници?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/ кривичен	Процес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Третман на деца од страна на судовите					
Дали судиите кои решаваат случаи во кои се вклучени деца како обвинети применуваат процедури специјално дизајнирани за деца	УНРОЛИ	Експертско истражување/ административни податоци	Кривичен	Процес	Понуда
Посебни постапки за деца жртви или сведоци на криминал – Дали судовите и обвинителството имаат усвоени мерки погодни за децата за постапување во случаи во кои се вклучени деца жртви или сведоци на криминал	УНРОЛИ	Преглед на документи/ административни податоци	Кривичен	Процес	Понуда
Соодветен процес					
Презумпција на невиност	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Кривичен	Внес	Понуда
Апсење и притвор пред судење	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Кривичен	Внес	Понуда
Мачење и навредливо постапување со осомничените	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Кривичен	Внес	Понуда
	СПП	Анкета за општото население			
Веројатност дека притворените осомничени се судени и осудени на тајно судење	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Кривичен	Внес	Понуда
Осомничените имаат целосен пристап до доказите	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Кривичен	Внес	Понуда
Осомничените можат да ги оспорат доказите	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Кривичен	Внес	Понуда
Заштита на правата на обвинетите и жртвите – Дали правата на жртвите и обвинетите се доволно заштитени во текот на кривичната судска постапка	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Почитување на правосудството за правата на обвинетите и жртвите – Јавната перцепција за тоа колку судиите и обвинителите ги почитуваат правата на обвинетите и жртвите	УНРОЛИ	Анкета за јавното мислење	Кривичен	Исход	Понуда
Процент на првостепени кривични пресуди во отсуство	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/ административни податоци	Кривичен	Излез	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
МЕХАНИЗМИ ЗА ЖАЛБА					
Дали во законот постои механизам за жалба за оспорување на кривични пресуди	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Кривичен	Внес	Понуда
Во пракса, жалбите се решаваат во разумен временски период	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Кривичен	Внес	Понуда
Во пракса, граѓаните можат да го користат механизмот за жалби по разумна цена	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Кривичен	Внес	Понуда
НЕЗАВИСНОСТ НА СУДСТВОТО					
Граѓанската/кривичната правда е ослободена од несоодветно влијание на владата: % од случаите во кои е вклучена владата каде што таа извршила несоодветно влијание	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓански/кривичен	Процес	Понуда
Владата секогаш ги почитува одлуките на високиот суд	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓански/кривичен	Процес	Понуда
Во пракса, националните и локалните судови се ослободени од политичко влијание	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓански/кривичен	Процес	Понуда
Веројатност дека сопствениците на куќи кои ја тужат владата ќе добијат праведен надомест на суд	СПП	Анкета за општата јавност	Граѓанско	Исход	Понуда
Мислење за тоа дали повеќето судии одлучуваат за случаите врз основа на тоа што владата им кажува	WJP	Анкета за општу јавност	Граѓанско	Процес	Страна потражње/понуде
да прават	СПП	Анкета за општата јавност	Граѓанско	Процес	Побарувачка/понуда
(Кривичниот) правен систем е ослободен од несоодветно влијание на владата	СПП	Анкета за општата јавност	Кривичен	Процес	Понуда
Независност на судството (стаж и дисциплина)	УНРОЛИ	Преглед на документи/Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Јавната перцепција за независноста на судството	УНРОЛИ	Јавна анкета	Кривичен	Внес	Понуда
Независност на судството	Глобален извештај за конкурентност	Испитување на мислењето на извршната власт	Граѓански/кривичен	Внес/процес	Понуда
По закон, независноста на судството е загарантирана	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Во пракса, судиите на национално ниво се заштитени од политичко мешање	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Граѓански/кривичен	Внес/процес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Дали судиите/обвинителите се именуваат на неодредено време (т.е. „доживотно“ или до официјалната возраст за пензионирање)? Ако да, дали има исклучоци?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали судијата/обвинителот може да биде преместен во друг суд без негова/нејзина согласност: <ul style="list-style-type: none"> • од дисциплински причини? • од организациски причини? • од други причини? 	СЕРЕЈ	Национални извештај	Граѓанско/кривично	Внес	Понуда
Дали има пробен период за судиите/обвинителите, ако има, колку долго трае?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Ако мандатот за судии не е на неодредено време (види прашање 121 од истражувањето на СЕРЕЈ), колкава е должината на мандатот (во години)? Дали е обновлив?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали статусот на обвинителството е: <ul style="list-style-type: none"> • независен? • под надлежност на министерот за правда? 	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
КОРУПЦИЈА					
Мито					
Мито за судиите, судските вработени, трговските арбитражи и трудовите инспектори	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Исход	Понуда
Веројатност дека судиите, магистратите, судскиот персонал и трудовите инспектори ќе побараат поткуп	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Исход	Понуда
Сериозност на корупција на судии и судски службеници во граѓанските и трговските судови	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Исход	Понуда
Колку често луѓето треба да плаќаат мито, неформални плаќања или други награди за да се забрза судскиот процес?		Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Исход	Понуда
		Анкети во домаќинствата	Граѓански/кривичен	Исход	Понуда
Перцепција за корупција					
Дали населението верува дека луѓето можат да избегнат пресуда или да добијат поблага казна со плаќање поткуп на судија, обвинител или друг судски персонал	УНРОЛИ	Јавна анкета	Кривичен	Исход	Побарувачка/понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Важноста на корупцијата на судиите и судските службеници како фактор што влијае врз одлуката на луѓето да одат на суд за да се реши спорот	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Влијание	Побарувачка/понуда
Мислење за тоа дали повеќето судии одлучуваат за случаите според тоа што им кажуваат моќните приватни интереси	СПП	Анкети за општата популација	Граѓанско	Исход	Побарувачка/понуда
Дали граѓаните мислат дека судиите и магистратите се вмешани во корупција	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Граѓански/кривичен	Процес	Побарувачка/понуда
Дали граѓаните мислат дека полицијата е вмешана во корупција	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Кривичен	Исход	Побарувачка
Перцепција на корупцијата во политичките организации и правосудните и институциите за спроведување на законот	Извештај за МРЦ напредокот на владата на Монголија	Испитување на јавното мислење	Уставен/граѓански/кривичен/административен	Исход	Побарувачка
Јавно мислење за корупција	Еквадор ИНЕЦ	Sistema Integrado de Encuestas de Hogares (СЕИХ–Интегриран систем за истражување на домаќинствата) – трета рунда март 2004 година	Низ целиот систем	Исход	Побарувачка
Несоодветно влијание од приватни интереси					
Несоодветно влијание од моќни приватни интереси % од случаите во изминатата година што ја одразуваат чесната оценка на доказите од судиите и важечкото право % од случаите во изминатата година кога конечната одлука била под влијание на несоодветен притисок на една од страните или на корупција	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Излез	Понуда
Полицијата, војската, обвинителите и кривичните судии се ослободени од несоодветно влијание	СПП	Квалификуван прашалник за испитаници/анкета за општата популација	Кривичен	Процес	Понуда
Во пракса, во последната година ниту еден судија не бил физички повреден/убиен поради судење на случаи на корупција	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Кривичен	Исход	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОТЧЕТНОСТ					
Јавен пристап до кривични судења	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Јавно достапни информации за претставки против судии	УНРОЛИ	Преглед на документ	Кривичен	Внес	Понуда
Јавно достапни извештаи за судските трошоци	УНРОЛИ	Преглед на документ	Кривичен	Внес	Понуда
Истрага за наводното недолично однесување на обвинителите	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Истрага за наводното недолично однесување на судиите	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Судиите се предмет на изземање или други дисциплински мерки за сериозно недолично однесување	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Обвинителите се предмет на изземање или други дисциплински мерки за сериозно недолично однесување	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Постои систем за следење на работата за обвинителите	УНРОЛИ	Преглед на документ	Кривичен	Внес	Понуда
Постои систем за следење на работата за судиите	УНРОЛИ	Преглед на документ	Кривичен	Внес	Понуда
Пристап до отштета за погрешна правда	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Честота на пријавување на случаи на корупција	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Кривичен	Исход	Побарувачка
Дали властите презеле акција по добивањето извештаи за корупција	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Кривичен	Излез	Понуда
Дали граѓаните кои пријавиле корупција претрпеле одмазда или други негативни последици	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Кривичен	Исход	Побарувачка/понуда
Главни причини за непријавување на корупција на судски службеници	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Кривичен	Исход	Побарувачка/понуда
Во законот, постои транспарентен и објективен систем за распределба на предметите до судиите на национално ниво	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали постои систем за надомест на корисниците во следниве околности: • прекумерна должина на постапката? • неизвршување на судски одлуки? • погрешно апсење? • погрешна осуда?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Дали постои национална или локална постапка за поднесување жалби за функционирањето на судскиот систем и кој орган е одговорен за таквата постапка?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на приговори кои се уважени и висината на надоместокот што им е даден на корисниците (во период од 12 месеци) за жалби за функционирањето на судскиот систем	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Излез	Понуда
Дали постои специјализирана институција одговорна за собирање статистички податоци за функционирањето на судовите и судството?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали оваа институција објавува статистика за функционирањето на секој суд на интернет?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Излез	Понуда
Дали од поединечните судови се бара да подготват годишен извештај за активностите?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали во судовите има редовен систем за следење на судските активности во врска со: <ul style="list-style-type: none"> • број на донесени одлуки? • број на одложени предмети? • должина на постапката? 	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали постојат показатели за успешност и квалитет за судските активности и ако да, кои се главните четири индикатори?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали постојат квантитативни цели за успешност (на пример, одреден број случаи што треба да се решат во еден месец) за секој судија и кој ги поставува таквите цели?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали постојат цели за успешност дефинирани на ниво на суд, и кој ги поставува таквите цели?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Кој е одговорен за оценување на работата на судовите?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали има одредени стандарди за квалитет за целиот судски систем (дали постојат системи за квалитет на судството и/или политики за квалитет на судството)?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали имате специјализиран судски персонал на кој му се доверени овие стандарди за квалитет?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Дали ги следите заостанатите работи и предмети кои не се обработуваат во разумна временска рамка за: • случаи на граѓанско право? • случаи на кривично право? • случаи на управно право?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓанско/кривично/административно	Внес	Понуда
Дали го следите времето на чекање за време на судските постапки?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали постои систем за оценување на целокупното (непречено) функционирање на судовите врз основа на план за евалуација – претходно договорен план за посети?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали постои систем за следење и оценување на работата на јавното обвинителство?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали постои постапка за ефективно оспорување на судијата доколку странката смета дека судијата не е непристрасен?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на успешни предизвици во една година	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Излез	Понуда
Број на случаи во врска со член 6 од Европската конвенција за човекови права што се однесува на времетраење и неизвршување	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Излез	Понуда
Кој е овластен да покрене дисциплинска постапка против судии/обвинители (на пр. граѓани, правобранител, извршна власт)?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Која орган има дисциплинска моќ над судиите/обвинителите?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на поведени дисциплински постапки против судии/јавни обвинители/извршители (вкупно и според видот на недолжно однесување) и број на изречени санкции (вкупно и според видот на санкцијата)	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Излез	Понуда
ЕФИКАСНО ИЗВРШУВАЊЕ					
Колку сериозен проблем е ефикасното извршување?	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Излез	Понуда
Колку време е потребно за да се спроведе одлука и да се земе плаќањето или надоместокот преку редовен граѓански/ стопански суд или мали побарувања или магистрален суд?	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Излез	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуѓа
Колку време беше потребно за да се спроведе одлука во практичен случај?	СПП	Анкета за општото население	Граѓанско	Излез	Понуѓа
Во пракса, судските одлуки ги спроведува државата	Глобален интегритет	Разговор со експерт	Граѓански/кривичен	Излез	Понуѓа
Функционирање на извршните постапки	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуѓа
Ефикасност на извршните постапки	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуѓа
Квалитет на услугите за извршување и одговорност	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуѓа
КАПАЦИТЕТ					
Човечки ресурси					
Процент на судии кои се жени	УНРОЛИ	Административни податоци	Кривично/граѓанско	Внес	Понуѓа
	УНОДЦ		Кривично/граѓанско	Внес	
	Родова статистика на Светска Банка	Нема достапни податоци	Кривично/граѓанско	Внес	Понуѓа
Број на судии во уставниот суд и број на судии во уставниот суд кои се жени	ЖБП	Експертско истражување/административни податоци	Уставен	Внес	Понуѓа
Дали главниот судија е жена	ЖБП	Експертско истражување/административни податоци	Уставен	Внес	Понуѓа
Процент на жени судии во највисокиот суд или врховниот суд	ЕКЛАК	Административни податоци/судска статистика	Уставен	Внес	Понуѓа
Компетентност (вештини и знаења) на судиите	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуѓа
Компетентност (вештини и знаења) на обвинителите	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуѓа
Компетентност (вештини и знаења) на бранителите	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуѓа
Број на професионални судии, по род, кои седат во <ul style="list-style-type: none"> • првостепени судови • второстепени судови • врховни судови 	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуѓа

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Број на претседатели на судови (стручни судии) по род	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на професионални судии кои повремено седат во судовите и кои се платени како такви	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на непрофесионални судии кои не се платени, но кои може да добијат едноставно плаќање на трошоците	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на кадри кои не се судии кои работат во судовите за судии, по род	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на јавни обвинители, по род, во: <ul style="list-style-type: none"> • првостепени судови • второстепени судови • ниво на врховен суд 	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Кривичен	Внес	Понуда
Број на раководители на обвинителства, по род	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Кривичен	Внес	Понуда
Број на вработени (не јавни обвинители) приклучени на јавното обвинителство	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/административни податоци	Кривичен	Внес	Понуда
Персонал на органот за прогон (не разделен)	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални испитаници	Кривичен	Внес	Понуда
Распределба на магистрати и судии во правните судови по кадар	Факти и бројки за Кенија за 2014 година	Административни податоци	Граѓанско/кривично/уставно/административно	Внес	Понуда
Вработување					
Како се вработуваат судии/обвинители?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали постојат конкретни одредби за олеснување на родовата еднаквост во рамките на постапката за вработување судии/обвинители?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Кој орган е надлежен да вработува и именува судии/обвинители и дали е тоа: <ul style="list-style-type: none"> • орган составен само од судии? • орган составен само од членови кои не се судии? • орган составен од судии и • оние кои не се судии? 	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Кој орган е надлежен за унапредување на судии/обвинители?	ЦЕПЕЈ	Извештаи за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали постојат конкретни одредби за олеснување на родовата еднаквост во рамките на постапката за унапредување на судии/обвинители?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Кои процедури и критериуми се користат за унапредување на судии/обвинители?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали постои систем на квалитативна индивидуална проценка на активноста на судиите/обвинителите?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Обука					
Дали е обезбедена задолжителна/незадолжителна обука за судии/обвинители, како што се: <ul style="list-style-type: none"> • почетна обука (на пр. судско училиште, стажирање во судот) • општа обука на работното место • обука на работното место за специјализирани функции (на пр. судија за економски или административни прашања/јавен обвинител за организиран криминал) • тековна обука за раководни функции на судот (на пр. претседател на суд/началник на обвинителство, управител) • обука за користење на компјутерски капацитети во судовите 	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Честота на обуки	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали имате јавни институции за обука на судии и/или обвинители? Ако да, колкав е буџетот на таквата институција(и)?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Доколку нема почетна обука за судии и/или обвинители во такви институции, како се вработуваат и обучуваат?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Надомест					
Плати и бенефиции за судии/јавни обвинители	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали судиите/обвинителите можат да ја комбинираат својата работа со други функции?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Бонуси за продуктивност: дали судиите добиваат бонуси врз основа на исполнувањето на квантитативните цели во однос на доставувањето на пресудите (на пр. број на пресуди донесени во одреден временски период)?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Материјални средства					
Буџет за правниот сектор - Годишна промена	Национален завод за статистика – "Annuaire statistique du Cameroun" 2013 година	Министерство за правда, извештај за статусот на човековите права во Камерун во 2011	На нивоу система	Внес	Понуда
Дали материјалните средства со кои располага судот се соодветни	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Дали обвинителите имаат материјални средства да регистрираат сведоштва, да складираат и одржуваат докази и да ги следат нерешените случаи и датумите на сослушувањето	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Квалитет на судските записи	УНРОЛИ	Податоци од терен	Кривичен	Внес	Понуда
Квалитет на обвинителните записи	УНРОЛИ	Податоци од терен	Кривичен	Внес	Понуда
Компјутерски капацитети и телеконференциски услуги што се користат во судовите	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Административен и раководен капацитет					
Стратешко планирање и буџетски капацитет на судовите	УНРОЛИ	Експертско истражување/ преглед на документ	Кривичен	Внес	Понуда
Стратешко планирање и буџетски капацитет на обвинителствата	УНРОЛИ	Експертско истражување/ преглед на документ	Кривичен	Внес	Понуда
Административни системи во судовите	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Административни системи во обвинителствата	УНРОЛИ	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
ПОСЕБНИ СУДОВИ/ПРОЦЕДУРИ					
Дали постои суд за мали побарувања или брза постапка за мали побарувања и кој е максималниот износ за мало побарување (како процент од приходот по глава на жител)?	ЖБП	Експертско истражување/ преглед на документ	Граѓанско	Внес	Понуда
Број (правни лица) на првостепени специјализирани судови (или конкретни судски наредби)	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/ административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на првостепени судови (географски локации) надлежни за предмет кој се однесува на: • наплата на долгови за мали побарувања • отказ • грабеж. * од испитаниците се бара да дадат дефиниција за мали побарувања	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/ административни податоци	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Дали постојат конкретни процедури за итни работи во однос на: • граѓански случаи • кривични случаи? • управни случаи?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско/кривично/административно	Внес	Понуда
Дали постојат поедноставени процедури за: • граѓански предмети (мали спорови)? • кривични случаи? • (мали прекршоци) административни случаи?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско/кривично/административно	Внес	Понуда
За овие поедноставени постапки, дали судиите можат да донесат усна пресуда со писмена наредба и да се откажат од целосно образложена пресуда?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско/кривично/административно	Внес	Понуда
Дали судовите и адвокатите имаат можност да склучуваат договори за аранжмани за процесуирање на предмети (т.е. презентирање на досиеја, одлуки за временски рамки за адвокатите да ги достават своите заклучоци и датуми на рочишта)?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско/кривично/административно	Внес	Понуда
АЛТЕРНАТИВНО РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ					
Пристапност (трошок)					
Очекувани трошоци (како % од побарувањето) на механизмите за комерцијална арбитража	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Внес	Понуда
Непристрасност					
АДР е непристрасен	СПП	Неизмерено	Граѓанско	Излез	Понуда
АДР е ослободен од непотребно влијание					
Веројатност дека комерцијалните арбитри ќе побараат поткуп	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Излез	Понуда
АДР е ефективен и не е предмет на неразумни одложувања					
Во пракса, колку време ќе биде потребно за да се изврши (т.е. наплати) арбитражната одлука преку локалните судови доколку одлуката дојде од национален арбитражен панел?	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Процес	Понуда
Во пракса, колку време ќе биде потребно за да се изврши (т.е. наплати) арбитражната одлука преку локалните судови доколку одлуката дојде од меѓународен арбитражен панел?	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Процес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
- Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извор на податоци	Уставен/кривично/граѓанско право	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Во пракса, колку време би било потребно за да се добие одлука користејќи механизам за комерцијална арбитража?	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Процес	Понуда
Во пракса, откако ќе се донесе одлука или ќе се постигне спогодба, колку време би било потребно за истата да се спроведе користејќи механизам за комерцијална арбитража?	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Процес	Понуда
Дали судскиот систем предвидува постапки за судска медијација?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Во кои случаи медијацијата е задолжителна?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Дали постои можност да се добие правна помош за постапките за судска медијација?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско	Внес	Понуда
Број на акредитирани или регистрирани медијатори кои вршат судска медијација	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/ административни податоци	Граѓанско	Внес	Понуда
Број на постапки за судска медијација, по тип на случај	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја/ административни податоци	Граѓанско	Излез	Понуда
Дали правниот систем го предвидува следниов АДР: • медијација освен судска медијација? Арбитража? • помирување? • друг АДР?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Граѓанско	Процес	Понуда
Ефикасно извршување					
Веројатност за спроведување на арбитражна одлука против владина агенција доколку одлуката е добиена од национален арбитражен панел	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Исход	Понуда
Веројатност за спроведување на арбитражна одлука против владина агенција доколку одлуката е добиена од меѓународен арбитражен панел	СПП	Прашалник за квалификуван испитаник	Граѓанско	Исход	Понуда

ТАБЕЛА 2.2.

Родово базирано насилство - Пристап до индикаторите за правда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	Уставно/кривично/граѓанско право/судови	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
ПРАВА И ОВЛАСТУВАЊА					
Дали постои законска регулатива што конкретно се однесува на семејното насилство?	ЖБП	Експертско истражување/ преглед на документ	Кривичен	Внес	Понуда
Дали законодавството за семејно насилство ги штити жените во невенчани интимни односи?	ЖБП	Преглед на документ	Кривичен	Внес	Понуда
Дали законодавството за семејно насилство опфаќа емоционална, физичка, финансиска и сексуална злоупотреба?	ЖБП	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Закони за семејно насилство - Дали правната рамка им нуди на жените правна заштита од семејно насилство	ОЕЦД СИГИ	СИГИ профил на земја	Кривичен	Внес	Понуда
Закони за силување - Дали правната рамка им нуди на жените правна заштита од силување	ОЕЦД СИГИ	СИГИ профил на земја	Кривичен	Внес	Понуда
Закони за сексуално вознемирување - Дали правната рамка им нуди на жените правна заштита од сексуално вознемирување	ОЕЦД СИГИ	СИГИ профил на земја	Кривичен	Внес	Понуда
Постојење на закони кои криминализираат: психичко и кривично насилство, следење, сексуално насилство вклучувајќи силување (вклучително и кога е извршено од брачен другар/партнер), принуден брак, осакатување на женски гениталии, принуден абортус и присилна стерилизација, сексуално вознемирување, вклучувајќи и обид и помагање на, какви било такви прекршоци	Конвенција на	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојење на закони кои ги криминализираат сите форми на насилство врз жените како што е наведено погоре, без оглед на природата на односот помеѓу жртвата и сторителот	Истанбулска конвенција, член 43	-	Кривичен	Внес	Понуда
ПРОЦЕДУРАЛНИ ОДРЕДБИ ЗА БОРБА И СПРЕЧУВАЊЕ НА НАСИЛСТВОТО ВРЗ ЖЕНИТЕ					
Истрагите и судските постапки во врска со сите форми на насилство опфатени со опсегот на оваа конвенција се спроведуваат без непотребно одлагање, земајќи ги предвид правата на жртвата во сите фази на кривичната постапка	Истанбулска конвенција, член 48	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојат закони и други мерки за да се обезбеди ефективна истрага и гонење за прекршоци утврдени во согласност со Истанбулската конвенција	Истанбулска конвенција, член 48	-	Кривичен	Внес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	Уставно/кривично/граѓанско право/судови	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Постојат закони или други мерки за да се осигура дека одговорните агенции за спроведување на законот реагираат на сите форми на насилство опфатени со Истанбулската конвенција навремено и соодветно, нудејќи соодветна и непосредна заштита на жртвите	Истанбулска конвенција, член 50	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојење на судски постапки кои обезбедуваат механизми за спроведување на заштитни мерки и гарантирана безбедност на жените жртви на насилство, нивните деца и нивните сведоци. Во вие механизми спаѓаат: <ul style="list-style-type: none"> • средства за релокација • механизми за спасување на жените • промени на идентитетот • заштита на сведоци • безбедно однесување за напуштање на земјата • безбедни референтни мрежи • • копчиња за паника 	Механизам за следење на Комитетот на експерти (ЦЕВИ) на Конвенцијата Белем до Пара (МЕСЕКВИ)	-	Кривичен	Внес	Понуда
Надлежност на министерствата или надзорните канцеларии да примаат поплаки од корисниците на здравствениот систем	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Процес	Понуда
Постојење на специфичен механизам за примање поплаки од корисниците во однос на правосудниот систем	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојење на уставни олеснувања (ампарос, заштитни дејствија, притвор)	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојат закони или други мерки за заштита на правата и интересите на жртвите, вклучувајќи ги и нивните посебни потреби како сведоци, во сите фази на истрагите и судските постапки	Истанбулска конвенција, член 56	-	Кривичен	Внес	Понуда
Надлежните органи имаат овластување да издаваат налози за забрана	Истанбулска конвенција, член 52	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојат закони или други мерки за да се обезбеди дека, во која било граѓанска или кривична постапка, доказите поврзани со сексуалната историја и однесувањето на жртвата ќе бидат дозволени само кога се релевантни и неопходни	Истанбулска конвенција, член 54	-	Кривични и граѓански	Истанбулска конвенција, член 53	-
Постојат процедури со кои се гарантира дека надлежните органи го земаат предвид ризикот од смртност, ризикот од повторено насилство и поседувањето или пристапот до огнено оружје за време на истрагите и постапките и се гарантира координирана безбедност и поддршка	Истанбулска конвенција, член 51	-	Кривичен	Внес	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	Уставно/кривично/граѓанско право/судови	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Достапност на процедурални гаранции во судските постапки кои вклучуваат насилство: <ul style="list-style-type: none"> независност и непристрасност на судот разумен рок еднаквост пред закон res judicata жалби против пресудите до повисоките судови 	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постоене на протоколи за кривична истрага за кривични дела насилство врз жени, фемцид и насилна смрт на жени, со родова перспектива	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојат закони и процедури за да се обезбеди дека постапките поврзани со прекршоци предвидени во Истанбулската конвенција може да продолжат дури и ако жртвата ја повлече својата изјава или жалба	Истанбулска конвенција, член 55	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постоене законска регулатива која експлицитно забранува употреба на методи како што се помирување, посредување, условни казни, условна осуда, примена	МЕЕСЕЦИ/СЕВИ	-	Кривично	Ресурс	Страна понуде
на можност, ублажување на казните и други наменети за вонсудско решавање на случаите на насилство врз жените	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постоене на одредби кои забрануваат задолжителни процеси за алтернативно решавање спорови, вклучувајќи медијација и помирување, во однос на сите форми на насилство опфатени со опсегот на Истанбулската конвенција	Истанбулска конвенција, член 48	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постоене на закон за заштитни мерки, на барање на жртвата или трети лица или по службена должност, пред и за време на управна и/или судска постапка	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постоене на закон и брзо достапни механизми за заштита на домородните, руралните девојки и адолесценти, возрасните жени и постарите жени жртви на насилство, со особено внимание на интеркултурните средини	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постоене на соодветни граѓански правни лекови против сторителите на насилство врз жени и семејно насилство	Истанбулска конвенција, член 29	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постоене на процедури со кои се гарантира дека ако се нареди плаќање на парична казна, ќе се води сметка за способноста на сторителот да ги преземе своите финансиски обврски кон жртвата	Истанбулска конвенција, член 48	-	Кривичен	Внес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	Уставно/кривично/граѓанско право/судови	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Постојење на право на компензација за жртвите на насилство врз жени и семејно насилство	Истанбулска конвенција, член 30	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојење закони или други мерки со кои се гарантира дека се земаат предвид определувањето на правата на старателство и посета на децата вклучени во инциденти на насилство врз жените и семејно насилство (како што е дефинирано со Истанбулската конвенција)	Истанбулска конвенција, член 31	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојење на одредби со кои се гарантира дека браковите склучени под присила може да бидат поништливи, поништени или распуштени без непотребно финансиски или административен товар да биде ставен на жртвата	Истанбулска конвенција, член 32	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојење на одредби со кои се обезбедува широка домашна јурисдикција (територијална и лична) над прекршоците предвидени во Истанбулската конвенција	Истанбулска конвенција, член 44	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојење на одредби со кои обезбедува екстрадиција на лица осудени за прекршок предвиден во Истанбулската конвенција да не се дозволува само врз основа на националноста	Истанбулска конвенција, член 44	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојење на ефективни, пропорционални и одвраќачки санкции, за казнување на прекршоците предвидени во Истанбулската конвенција	Истанбулска конвенција, член 44	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојење на одредби за заштита и поддршка на деца-сведоци	Истанбулска конвенција, член 26	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постојење мерки за поттикнување да се пријавуваат делата на насилство опфатени со опсегот на Истанбулската конвенција до надлежните организации или органи	Истанбулска конвенција, член 27	-	Кривичен	Внес	Понуда
Воведени се мерки за да се гарантира дека правилата за доверливост наметнати со внатрешното право на одредени професионалци не претставуваат пречка за пријавување на дела на насилство опфатени со Истанбулската конвенција до надлежните организации или органи	Истанбулска конвенција, член 28	-	Кривичен	Внес	Понуда
ПОСТОЕЊЕ НА ИНСТИТУЦИИ И СЛУЖБИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И БОРБА ПРОТИВ НАСИЛСТВОТО ВРЗ ЖЕНИТЕ					
Дали постои специјализиран суд или постапка за случаи на семејно насилство?	ЖБП	Експертско истражување	Кривичен	Внес	Понуда
Број и локација на агенции за примање поплаки	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	Уставно/кривично/граѓанско право/судови	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Постоење на административни органи за поднесување претставки за непочитување на обврските поврзани со правото на живот без насилство	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постоење на услуги за правно застапување, било јавно или поддржано од државата, специјализирани за жени погодени од насилство	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постоење на национални бесплатни телефонски линии за жени жртви на насилство	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда
Телефонски линии за помош низ целата држава, деноноќно (24/7) кои обезбедуваат бесплатни совети за јавувачите во врска со сите форми на насилство опфатени со опсегот на Истанбулската конвенција	Истанбулска конвенција, член 24	-	Кривичен	Внес	Понуда
Соодветни, лесно достапни засолништа кои обезбедуваат безбедно сместување и кои проактивно допираат до жртвите, особено жените и нивните деца	Истанбулска конвенција, член 23	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постоење на бесплатни и сеопфатни правни услуги за заштита на правото на живот ослободен од насилство	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постоење на бесплатни и сеопфатни правни услуги наменети за домородни, рурални девојки и адолесценти, возрасни и постари жени, земајќи ја предвид интеркултурноста, согласно важечката легислатива	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постоење на канцеларија, известувач или друг вид на специфична агенција во рамките на судењата и апелационите судови и во врховниот суд	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Внес	Понуда
Обезбедување право на правна помош и на бесплатна правна помош за жртвите под услови предвидени со внатрешното право на државите	Истанбулска конвенција, член 57	-	Кривичен	Внес	Понуда
Постоење на услуги кои го олеснуваат закрепнувањето на жртвите на насилство, вклучително, кога е потребно, услуги како правно и психолошко советување, финансиска помош, домување, образование, обука и помош при наоѓање вработување	Истанбулска конвенција, член 20	-	Кривичен	Внес	Понуда
Жртвите имаат пристап до здравствена заштита и социјални услуги кои се со соодветни ресурси и екипирани со професионалци кои се обучени да им помагаат на жртвите и да ги упатат до соодветните служби	Истанбулска конвенција, член 20	-	Кривичен	Внес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
- Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	Уставно/кривично/граѓанско право/судови	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Достапни се непосредни, краткорочни и долгорочни специјалистички услуги за поддршка на жртвите, вклучително и специјализирани услуги за женска поддршка за сите жени жртви на насилство и нивните деца	Истанбулска конвенција, член 22	-	Кривичен	Внес	Понуда
Достапни се лесно пристапни центри за кризи каде што можат да се упатат жртвите на силување или сексуално насилство, а во кои се обезбедуваат медицински и форензички преглед, поддршка при траума и советување за жртвите	Истанбулска конвенција, член 25	-	Кривичен	Внес	Понуда
ЈАВНА СВЕСТ					
Свеста на жените за организации/услуги за спречување и борба против насилството врз жените	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	-	Побарувачка
Свеста на жените за рекламните кампањи против насилството врз жените	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	-	Побарувачка
Свеста на жените за законите или политичките иницијативи во нивните земји за спречување на насилството врз жените или заштита на жените во случаи на семејно насилство	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	-	Побарувачка
Зачестеност на кампањи или програми за подигање на свеста за зголемување на свеста и разбирањето кај пошироката јавност за различните манифестации на сите форми на насилство опфатени со Истанбулската конвенција, нивните последици врз децата и потребата да се спречи такво насилство	Истанбулска конвенција, член 13	Женска јавна анкета	Кривичен	-	Побарувачка
Информациите за достапните мерки за спречување на актите на насилство опфатени со Истанбулската конвенција се дистрибуираат до јавноста	Истанбулска конвенција, член 13	Женска јавна анкета	Кривичен	-	Побарувачка
Наставните програми на сите нивоа на образование содржат, како што е соодветно, модули за родова еднаквост, нестереотипни родови улоги, меѓусебно почитување, ненасилно решавање конфликти во меѓучовечките односи, родово базирано насилство врз жените и право на личен интегритет; и дека таквите принципи се промовираат преку неформални образовни објекти, како и во спортски, културни и рекреативни објекти и медиумите	Истанбулска конвенција, член 14	Јавна анкета за жене	Кривично	-	Страна потражње
Жртвите добиваат соодветни и навремени информации за достапните услуги за поддршка и правни мерки на јазик што го разбираат	Истанбулска конвенција, член 13	Женска јавна анкета	Кривичен	-	Побарувачка

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	Уставно/кривично/граѓанско право/судови	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Жртвите имаат информации и пристап до важечките регионални и меѓународни механизми за индивидуални/колективни жалби	Истанбулска конвенција, член 21	Женска јавна анкета	Кривичен	-	Побарувачка
УЛОГАТА НА ГРАЃАНСКОТО ОПШТЕСТВО/СУБЈЕКТИ ЗА СЛЕДЕЊЕ, КОНТРОЛА И ПОДДРШКА					
Број и карактеристики на граѓанските организации вклучени во иницијативите за следење и контрола, особено вклучувајќи организации кои работат со девојчиња и адолесценти, возрасни жени и постари жени од различно етничко потекло, африкански потомци, рурални и жени со попреченост, со различни сексуални преференции, сексуален идентитет, мигранти, бегалци, раселени лица или лица лишени од слобода	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	-	Внес	-
Број и карактеристики на граѓански организации кои се вклучени како советници или подносител на жалби во кривични постапки за насилство врз жени и феминцид	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	-	Внес	-
Можност владините и невладините организации и советниците за семејно насилство да им помагаат и/или да ги поддржат жртвите, на нивно барање, за време на истрагите и судските постапки во врска со прекршоците наведени во Истанбулската конвенција	Истанбулска конвенција, член 55	-	Кривичен	Внес	Понуда
ПРИСТАП ДО ПРАВЕН СИСТЕМ					
Стапка на непријавено насилство: број на девојчиња и адолесценти, возрасни жени и постари жени кои биле жртви на различни форми на насилство во изминатите 12 месеци и кои не ги пријавиле тие дела на насилство, поделен со вкупниот број на жени во нивните возрасни групи	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	-	Побарувачка
Број на жени кои поднеле пријави за насилство во полиција	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Исход	Побарувачка
Број на корисници на правда опслужени преку телефонски линии	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	-	-	Побарувачка
Број на примени, истражени и решени жалби кои вклучуваат насилство од надлежните национални институции за човекови права	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Излез/исход	Побарувачка/понуда
Број на корисници на бесплатни за правни услуги, било да се тоа јавни или приватни, со или без државни субвенции	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Излез	Побарувачка
Број и процент на девојчиња и адолесценти, возрасни жени и постари жени кои пристапуваат до сетот за итни случаи во институциите	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Излез/исход	Побарувачка

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	Уставно/кривично/граѓанско право/судови	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуѓа
Дали жените жртви на сексуално вознемирување зборувале за инцидентот или го пријавиле некому (вклучувајќи, меѓу другото, полиција, организации за поддршка на жртвите и адвокати)	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	Исход	Побарувачка
Задоволство од одговорот добиен од поединците/институциите на кои жените им упатиле инциденти на сексуално вознемирување	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	Исход	Побарувачка
Причини никому да не се зборува за/пријавува инциденти на сексуално вознемирување	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	Исход	Побарувачка
Дали полицијата дознала за инцидентите на сексуално насилство ¹³ што ги претрпеле испитаниците	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	Исход	Побарувачка
Причини зошто испитаниците не контактирале со полицијата во врска со инцидентите на сексуално насилство што ги претрпеле	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	Исход	Побарувачка
Информации, совети и поддршка што испитаниците сметале дека им се потребни откако доживеале инцидент на сексуално насилство	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	-	Побарувачка
Дали испитаниците кои доживеале инциденти на сексуално насилство разговарале за тоа со некого и/или контактирале со одредени организации, вклучително болници, лекари/здравствени институции, социјални служби, засолништа за жени, организации за поддршка на жртви, цркви/верски организации или правни услуги/адвокати.	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	-	Побарувачка
Причина за небарање помош од такви организации	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	-	Побарувачка
Дали покренувањето обвинение пред суд или добивањето пресуди им помогнало на жртвите на сексуално насилство да ги надминат последиците од насилството	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	-	Побарувачка
Дали испитаниците кои доживеале каков било вид родово базирано насилство некогаш се обиделе да побараат помош	ДХС	Истражување на домаќинствата/податоци поделени според полот	Кривичен	Исход	Побарувачка

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	Уставно/кривично/граѓанско право/судови	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Жртвите имаат информации и пристап до важечките регионални и меѓународни механизми за индивидуални/колективни жалби	Истанбулска конвенција, член 21	Женска јавна анкета	Кривичен	-	Побарувачка
ОДГОВОР НА СИСТЕМОТ НА ПРАВДА НА РОДОВО-БАЗИРАНО НАСИЛСТВО					
Број на примени, истражени и решени жалби кои вклучуваат насилство од надлежните национални институции за човекови права	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Излез/исход	Побарувачка/понуда
Процент на заштитни налози издадени во случаи на насилство врз жени, пропорционално на бројот на побарани заштитни налози, поделени според видот на кривичното дело и/или видот на пријавеното насилство	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Излез	Понуда
Пресуди и одлуки кои ја користат и вклучуваат Конвенцијата Белем до Пара	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Излез	Понуда
Број на судски казни или пресуди за домашно насилство или која било друга форма на насилство (физичко, сексуално, психолошко, патримонијално, економско, институционално, политичко, на работното место, сексуално вознемирување, политичко вознемирување, гинеколошко, итн.) поделено по пол, возраст, раса, етничко потекло и социо-економски статус	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Граѓанско/кривично/административно	Излез	Понуда
Број на пресуди или решенија поврзани со оштета на жртвите и видот на оштета	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Излез	Понуда
Број и процент на случаи за насилство врз жените пријавени во истражната агенција, во неговите различни манифестации и насилна смрт на жени, според статусот на процесот: <ul style="list-style-type: none"> истражување обвинение судски одлуки разрешени архивирани 	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Граѓанско/кривично/административно	Излез	Понуда
Број и процент на предмети што ги слушаат кривичните судови (рутински и специјализирани) за различни кривични дела (насилство врз жени, фемцид, обид за фемцид) во однос на бројот и процентот на пресуди (обвинителни и/или ослободителни пресуди) издадени од судовите (рутински и специјализирани)	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Излез	Понуда
Број и процент на случаи познати од јурисдикционите субјекти на правосудниот систем за оштета на жени погодени од насилство или колатерални жртви во случај на насилна смрт на жени	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Граѓански/кривичен	Внес	Побарувачка

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	Уставно/кривично/граѓанско право/судови	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Број на пресуди за насилство врз жени во однос на вкупниот број на пријави	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Излез	Понуда
Број на жртви на фемцид во изминатите 12 месеци, по возраст, брачен статус, причина за смрт и географска локација	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	-	Побарувачка
Број на обвиненија за фемциди со казни во изминатите 12 месеци во однос на вкупниот број евидентирани случаи	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Излез	Понуда
Број на решени случаи кои вклучуваат домородни, рурални девојки и адолесценти, возрасни жени и постари жени како жртви на насилство	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Излез	Понуда
Дали пријавите/поплаките за инциденти на сексуално вознемирување биле проследени со службени дејствија	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	Исход	Побарувачка
Севкупното задоволство или незадоволство на испитаниците од контактот што го имале со полицијата во врска со инцидентите на сексуално насилство што ги претрпеле	Агенцијата за фундаментални права - "Истражување за благосостојбата и безбедноста на жените во Европа"	Женска јавна анкета	Кривичен	Исход	Побарувачка
Поставени се или поддржани програми за превентивна интервенција и третман	Истанбулска конвенција, член 16	-	Кривичен	Внес	Понуда
НАВРЕМЕНОСТ НА ПОСТАПКИТЕ					
Просечно време помеѓу почетната фаза на кривичното судење за насилство врз жените во неговите различни манифестации и/или фемцид и пресуда (обвинителна или ослободителна пресуда)	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривичен	Исход	Понуда
КАПАЦИТЕТ					
Човечки ресурси/обуки					
Дали сите обвинителства имаат специјално обучени обвинители за семејно и сексуално насилство?	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Кривичен	Внес	Понуда
Дали има посебни поволни аранжмани што треба да се применат во текот на судските постапки за следните категории на ранливи лица: Жртви на сексуално насилство/силување [...] Жртви на семејно насилство [...]	ЦЕПЕЈ	Извештаи за земја	Граѓански/кривичен	Процес	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	Уставно/кривично/граѓанско право/судови	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
Политики за обука на судии, обвинители, бранители, адвокати и правни работници на тема насилство, како и тематски курсеви и опфат, и нивно вклучување во програмите на правните факултети	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Граѓанско/кривично/административно	Внес	Понуда
Постоење на програми за обука за операторите на правдата од родова перспектива и интеркултуралност	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Граѓанско/кривично/административно	Внес	Понуда
Број на обучени кадри во правосудниот систем со перспектива на родот и интеркултуралноста	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Граѓанско/кривично/административно	Излез	Понуда
Број на домородни, рурални жени кои се на одлучувачки позиции за решавање конфликти во домородните, рурални заедници	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Граѓанско/кривично/административно - Државни/недржавни системи	Внес	Понуда
Број на жени на одлучувачки позиции во обвинителството, судовите и другите управни органи на правдата	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Граѓанско/кривично/административно - Државни/недржавни системи	Внес	Понуда
Број на државни службеници и јавни службеници кои пристапиле до процесите на обука, за подигање на свеста и обука за прашањето за насилството врз жените	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Граѓанско/кривично/административно - Државни/недржавни системи	Излез	Понуда
Број на јавни службеници кои работат на позиции кои имаат директна интеракција со жените погодени од насилство врз жените во сите негови манифестации: <ul style="list-style-type: none"> • број и процент на женски службеници во однос на бројот на случаи пријавени во институцијата • број и процент на жени психолози и психијатри во однос на бројот на случаи пријавени во институциите надлежни за делење правда • број и процент на социјални работници во однос на бројот на случаи пријавени во институциите надлежни за делење правда • број и процент на жени адвокати во однос на бројот на случаи пријавени во институциите одговорни за советување жени во кривичната постапка (како тужители или обвинети) • број на толкувачи со познавање на правата на жените. 	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Граѓанско/кривично/административно - Државни/недржавни системи	Внес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	Уставно/кривично/граѓанско право/судови	Внес/излез/исход/ефект/процес	Побарувачка/понуда
	УНРОЛИ	Анкета за јавното мислење Забелешка: анализата на одговорите на ова прашање вклучува родова споредба на одговорите	Кривичен	Исход	Побарувачка
Постоене на програми за обука за релевантни професионалци кои се занимаваат со жртви или сторители на сите дела на насилство опфатени со Истанбулската конвенција, за спречување и откривање на такво насилство, еднаквост меѓу жените и мажите, потребите и правата на жртвите, и како да се спречи секундарната виктимизација	Истанбулска конвенција, член 15	-	Кривичен	Внес	Понуда
ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ					
Евиденција на базата на податоци со релевантни преседани од повисоките федерални и државни судови за насилство врз жените, вклучително и документирање на симболични случаи	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривично/граѓанско	Излез	Понуда
Објавување и пристап до информации за донесените пресуди и одлуки	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	Кривично/граѓанско	Исход	Понуда
Објавување и пристап до информации за девојчиња и адолесценти, возрасни жени и постари жени жртви на насилство, на различни јазици што се зборуваат во земјата	МЕСЕКВИ/ЦЕВИ	-	-	Исход	Понуда
СТАВОВИ КОН РОДОВНО НАСИЛСТВО					
Ставови кон насилството: процент на жени кои се согласуваат дека на мажот/партнерот му е оправдано да ја тепа својата сопруга/партнер под одредени околности	ОЕЦД СИГИ	ДХС МИЦС Анкета за светски	-	-	Побарувачка
Дали испитаникот верува дека на мажот му е оправдано да ја удира или тепа својата сопруга во следниве ситуации: <ul style="list-style-type: none"> • ако излезе без да му каже • ако ги запоставува децата • ако се расправа со него • ако одбие да има секс со него • ако и загори храната 	ДХС	Анкети во домаќинствата, машки модул и женски модул	-	-	Побарувачка

ТАБЕЛА 2.3.
Полиција

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	внес/исход/ефект	процес на понуда
ПРИСТАП/ПЕРФОРМАНСИИ				
Број на испитаници кои побарале помош од полицијата	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Исход	Побарувачка
Дали испитаниците или кој било член на домаќинството вообичаено користат полициска станица	Истражување за животните услови во Источен Тимор (2007 година)	Анкети во домаќинствата	Исход	Побарувачка
Колку е оддалечена куќата на испитаникот од полициската станица до која вообичаено одат членовите на неговото/нејзиното домаќинство?	Истражување за животните услови во Источен Тимор (2007 година)	Анкети во домаќинствата	Внес	Понуда
Како испитаникот вообичаено патува во оваа полициска станица?	Истражување за животните услови во Источен Тимор (2007 година)	Анкети во домаќинствата	Внес	Понуда
Колку време е потребно да се патува од куќата на испитаникот до оваа полициска станица?	Истражување за животните услови во Источен Тимор (2007 година)	Анкети во домаќинствата	Внес	Понуда
Постоене на полициско работно место во заедницата Забелешка: во прашалниците на заедницата дополнително се вклучени следните прашања, кои може да се однесуваат на полицијата: • дали заедницата има некакви заштитни системи (национална полиција, приватна полиција, од заедницата) • кои се проблемите/придобивките од постојната заштитна служба?	Национални истражување за животните услови во Гватемала	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Внес	Понуда
Тешкотии при добивање помош од полицијата	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Исход	Понуда
Перцепцијата на населението за улогата на полицијата во контролирањето на криминалот во заедницата	УНРОЛИ	Јавна анкета	Исход	Побарувачка
Задоволство од полицискиот одговор на пријавите за криминал	УНРОЛИ	Јавна анкета	Исход	Понуда
Полициски одговор на барањата за помош („До кој степен се согласувате полицијата веднаш да реагира на барањата за помош од јавноста?“)	УНРОЛИ	Експертско истражување	Исход	Понуда
Одговор на инциденти со семејно насилство („До кој степен се согласувате полицијата сериозно и компетентно да реагира на инциденти со семејно насилство?“)	УНРОЛИ	Експертско истражување	Исход	Понуда
Одговор на сексуални злосторства врз жени и деца („До кој степен се согласувате дека полицијата сериозно и компетентно реагира на инциденти на сексуални злосторства врз жени и деца?“)	УНРОЛИ	Експертско истражување	Исход	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	внес/исход/ефект	процес на понуда
Контрола на будност – Способност на полицијата да ги спречи луѓето да го земат законот во свои раце (на пр. будност, насилство во толпа)	УНРОЛИ	Експертско истражување	Исход	Понуда
Полицијата расчистува случаи на убиство со умисла	УНРОЛИ	Административни податоци	Излез	Понуда
Дали, во изминатите пет години, членовите на заедницата изразија потреба од иницирање/ подобрување на спроведувањето на законот	Рурално социоекономско истражување на Етиопија 2011/12	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Исход	Побарувачка
Дали, во изминатите пет години, водачите на заедницата ја организирале заедницата за да разговараат за потребата од иницирање/ подобрување на спроведувањето на законот	Рурално социоекономско истражување на Етиопија 2011/12	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	-	Побарувачка/понуда
Дали, во изминатите пет години, членовите на заедницата се собрале за да разговараат за потребата од иницирање/ подобрување на спроведувањето на законот	Рурално социоекономско истражување на Етиопија 2011/12	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Исход	Побарувачка
Што направила заедницата за да разговараат за потребата од иницирање/подобрување на спроведувањето на законот?	Рурално социоекономско истражување на Етиопија 2011/12	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Исход	Побарувачка/понуда
РЕГИСТРИРАЊЕ НА КРИВИЧНО ДЕЛО, ПРИЈАВУВАЊЕ И ДОВЕРБА ВО ПОЛИЦИЈАТА				
Прекршоци регистрирани од полицијата, по вид (вклучувајќи сексуален напад, кој вклучува силување и сексуална злоупотреба на дете)	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални дописници	Излез	Понуда
Пријавување кривично дело во полиција – процент на жртви кои ја пријавиле својата виктимизација во полиција во последните 12 месеци (прашања за конкретниот орган на кого е пријавено кривичното дело и нивото на задоволство се поставуваат до испитаниците кои велат дека пријавиле кривично дело)	УНРОЛИ	Анкета на населението	Внес	Побарувачка
Пријавување на кривично дело од жени – Процент на виктимизирани жени кои ја пријавиле својата виктимизација во полиција во последните 12 месеци (дополнително прашање се поставува до испитаниците кои не го пријавиле делото во полиција: „Дали го пријавивте на други органи?“)	УНРОЛИ	Анкета на населението	-	Побарувачка
Полициска служба за заедницата - дали населението смета дека полицијата прави колку што може повеќе за да служи на заедницата	УНРОЛИ	Анкета на населението	-	Побарувачка

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	внес/исход/ефект	процес на понуда
Пол и доверба во полицијата – процент на жени и мажи испитаници на јавната анкета кои велат дека и веруваат на полицијата	УНРОЛИ	Анкета на населението	-	Побарувачка
Јавна перцепција за полициското однесување – дали населението смета дека полицијата е навредлива во нивните контакти со луѓето	УНРОЛИ	Анкета на населението	-	Побарувачка
Јавната доверба во полициските лидери	УНРОЛИ	Анкета на населението	-	Побарувачка
Задоволство од полицијата	Живот во Босна и Херцеговина (2004 година), Истражување на животниот стандард	Анкети во домаќинствата	Исход	Побарувачка
Домаќинства кои доживеале кражба или обид за кражба во последните пет години, по вклучен член, регион и локалитет и Домаќинства за кои е пријавена кражба во полиција, по регион и локација	Истражување за животниот стандард во Гана	Анкети во домаќинствата	Исход	Побарувачка
Членови на домаќинство кои доживеале сексуални престапи, по регион и локација и Домаќинства кои пријавуваат сексуални престапи во полиција, по регион и локација	Истражување за животниот стандард во Гана	Анкети во домаќинствата	Исход	Побарувачка
Причини за непријавување на случаи на сексуален напад во полиција, по регион	Истражување за животниот стандард во Гана	Анкети во домаќинствата	Исход	Побарувачка
Кривични дела извршени во заедницата и нивните сторители	Национални истражување за животните услови во Гватемала (2000 година)	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	-	Побарувачка
Дали испитаниците го пријавиле кривичното дело	Национални истражување за животните услови во Гватемала (2000 година)	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Исход	Побарувачка
Со што резултираше пријавувањето на кривичното дело?	Национални истражување за животните услови во Гватемала (2000 година)	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Исход	Понуда
Причини за непријавување на кривичното дело	Национални истражување за животните услови во Гватемала (2000 година)	Прашалник за заедницата (информирана индивидуална анкета)	Исход	Побарувачка
Задоволство од полициските услуги	Живот во Босна и Херцеговина - Прашалник за бран 4, 2004 година	Анкети во домаќинствата	Исход	Побарувачка

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	внес/исход/ефект	процес на понуда
ИНТЕГРИТЕТ, ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОТЧЕТНОСТ				
Корупција				
Честота – Колку често испитаниците морале да платат поткуп, да дадат подарок или да му направат услуга на полицаец за да ја добијат потребната помош или за да избегнат проблем како што се поминување на контролен пункт или избегнување парична казна или апсење?	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	-	Побарувачка/понуда
Јавната перцепција за тоа дали е можно да се избегне апсење со нудење поткуп на полициски службеници	УНРОЛИ	Анкета на населението	-	Побарувачка
Честота на пријавување на случаи на корупција	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Исход	Побарувачка
Дали властите презеле акција по добивањето извештаи за корупција	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Исход	Понуда
Дали граѓаните кои пријавиле корупција претрпеле одмазда или други негативни последици	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Исход	Побарувачка/понуда
Главни причини за непријавување на корупција на полициски службеници	Афробарометар	Анкети во домаќинствата	Исход	Побарувачка/понуда
Интегритет				
Користење на полициските овластувања – дали полицијата ги користи своите овластувања за спроведување на законот (на пр. апсење, претрес, заплена и притвор) во строга согласност со законот	УНРОЛИ	Експертско истражување	Процес	Понуда
Употреба на сила за да се добие признание - дали и до кој степен се смета дека полицијата користи сила за да добие признание	УНРОЛИ	Анкета на населението	Процес	Побарувачка
Одговорност				
Истрага за полициско недолично однесување - Способност на членовите на јавноста да покренат истрага за наводно недолично однесување од страна на полицијата	УНРОЛИ	Експертско истражување	-	Побарувачка/понуда
Постапка за истражување на полициско недолично однесување – Дали постои формална процедура утврдена со закон за независна истрага за сериозни инциденти на полициско недолично однесување	УНРОЛИ	Преглед на документ	Внес	Понуда
Број на поведени дисциплински постапки против судии/јавни обвинители/извршители (вкупно и според видот на недолично однесување) и број на изречени санкции (вкупно и според видот на санкцијата)	ЦЕПЕЈ	Извештај за земја	Излез	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	внес/исход/ефект	процес на понуда
Обвинување за полициска корупција или недолично однесување – Дали наводните инциденти на полициско недолично однесување или корупција се сериозно истражени и дали се гонат, кога тоа го бара законот	УНРОЛИ	Експертско истражување/ административни податоци (Административните податоци што треба да се користат, кога се достапни, за пресметување на процентот на истраги за наводни инциденти на полициско недолично однесување кои, во дадена година, резултирале со дисциплинска постапка или гонење на полициски службеник)	Процес	Понуда
Дали полицијата има посебни овластувања да ја прекине постапката, условно да располага со нив или да издава казнена наредба што се смета за осуда? Ако да, кои овластувања ги имаат?	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални дописници	Внес	Понуда
Транспарентност				
Јавна достапност на извештаите за поплаки од полицијата	УНРОЛИ	Преглед на документ	Излез	Понуда
Јавни извештаи за полициските буџети и расходи	УНРОЛИ	Преглед на документ	Излез	Понуда
Јавни извештаи за смртни случаи во полициски притвор или како резултат на полициски акции	УНРОЛИ	Преглед на документ	Излез	Понуда
ТРЕТМАН НА ЧЛЕНОВИ НА РАНЛИВИ ГРУПИ				
Перцепција за дискриминација од страна на полицијата – дали населението ја смета полицијата како фер и без дискриминација кон луѓето од сите групи	УНРОЛИ	Анкета на населението	-	Побарувачка
Постоене и имплементација на политики и процедури погодни за децата	УНРОЛИ	Преглед на документ	Внес/процес	Понуда
Постоене и спроведување на политики и процедури за одговор на потребите на децата во судир со законот и заштита на нивните права	УНРОЛИ	Експертско истражување	Внес/процес	Понуда
Дали оперативните политики и процедури обезбедуваат соодветни насоки за полицијата која се справува со ментално болни осомничени или престапници	УНРОЛИ	Преглед на документ	Внес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Извори на податоци	внес/исход/ефект	процес на понуда
КАПАЦИТЕТ				
Материјални средства				
Достапност на опрема за извршување на основни полициски должности	УНРОЛИ	Експертско истражување	Внес	Понуда
Достапност на приватни области за примање кривични пријави и задржување на ќелии	УНРОЛИ	Податоци од терен	Внес	Понуда
Достапност на капацитет за тест за вештачење	УНРОЛИ	Експертско истражување	Внес	Понуда
Човечки ресурси				
Полициски персонал (неподелен)	Европски извор за статистика на криминалот и кривичната правда, 5то издание	Административни и анкетни податоци и судска статистика, главно обезбедени од национални дописници	Внес	Понуда
Перцепција на практиките за регрутирање како фер и ефикасни	УНРОЛИ	Анкета на населението	Внес	Понуда
Наградување – дали почетните плати за полицајците се доволни за регрутирање и задржување на квалификувани поединци	УНРОЛИ	Експертско истражување	Внес	Понуда
Дали полицијата ги има потребните вештини за собирање и заштита на физички докази	УНРОЛИ	Експертско истражување	Внес	Понуда
Дали постои функционален и соодветен процес на проверка	УНРОЛИ	Експертско истражување	Внес	Понуда
Јавната перцепција за ефективност на процесот на проверка	УНРОЛИ	Експертско истражување	Внес	Понуда
Родова рамнотежа – процент на полициски персонал кој се жени	УНРОЛИ	Административни податоци	Внес	Понуда
Надлежност на полициските службеници од првата линија	УНРОЛИ	Експертско истражување	Внес	Понуда
Способност на полициските водачи – Воочена способност и одлучност на полициските водачи да го подобрат капацитетот, интегритетот и работата на полицијата	УНРОЛИ	Експертско истражување	Внес	Понуда
Капацитет за управување со евиденција – Квалитет и точност на полициската евиденција на лицата кои се држат во притвор	УНРОЛИ	Експертско истражување/ податоци од терен	Внес	Понуда

ТАБЕЛА 2.4.
Владини услуги

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Внес/излез/исход/ ефект/ процес	Побарувачка/понуда
ПРИСТАП			
Постоење на матични книги во заедницата	Национални истражување за животните услови во Гватемала (2000 година)	Внес	Понуда
Дали испитаниците се обиделе во изминатите 12 месеци да добијат документ за идентификација како извод од матична книга на родените, возачка дозвола, пасош, гласачка картичка или дозвола од владата	Афробарометар	-	Побарувачка
Подготвени, обработени и собрани апликации за лична карта (во дадена временска рамка)	Факти и бројки за Кенија за 2015 година	Излез	Побарувачка/понуда
ПРОЦЕДУРИ			
Потешкотии при добивање на потребниот документ	Афробарометар	Излез	Понуда
КОРУПЦИЈА			
Честот – Колку често испитаниците давале поткуп, дале подарок или услуга за владин функционер за да го добијат потребниот документ?	Афробарометар	Исход	Понуда
Дали властите презеле акција по добивањето извештаи за корупција	Афробарометар	Процес	Понуда
Дали граѓаните кои пријавиле корупција претрпеле одмазда или други негативни последици	Афробарометар	Исход	Побарувачка/понуда
Главни причини за непријавување на корупција на владини службеници	Афробарометар	Исход	Побарувачка
Дали властите презеле акција по добивањето извештаи за корупција	Афробарометар	Процес	Понуда
Дали граѓаните кои пријавиле корупција претрпеле одмазда или други негативни последици	Афробарометар	Исход	Побарувачка/понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

ТАБЕЛА 2.5.

Пристап до индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Уставно/кривично/ граѓанско право/ судови	Внес/излез/исход/ ефект/ процес	Побарувачка/ понуда
ПРАВНА ПОМОШ И ЗАСТАПУВАЊЕ				
Достапност на правна асистенција/застапување/правна помош				
Број на случаи упатени до судот за кои е доделена правна помош	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Излез	Понуда
Број на случаи кои не се изведени пред суд (вонпарнични случаи или предмети кои не се донесени на суд, како што се правни консултации и АДР) за кои е доделена правна помош	ЦЕПЕЈ	Граѓанско	Излез	Понуда
Вкупен број на адвокати кои работат во Вашата земја, вклучително и правни советници кои не можат да ги застапуваат своите клиенти на суд	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Одговорност на адвокатите				
Број на поведени дисциплински постапки против адвокати Вкупно и по вид на недолично однесување	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Излез	Понуда
Број на санкции Вкупно и по вид на санкција	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Излез	Понуда
ПРИСТАП ДО ПРАВНИ УСТАНОВИ				
Стапки на распространетост на насилство/пријавување				
Број на жени жртви на сексуални злосторства, по возраст, расно или етничко потекло и социоекономски статус	МЕСЕКВИ14	Кривичен	-	Побарувачка
Стапка на непријавено насилство - Број на девојчиња и адолесценти, возрасни жени и постари жени кои биле жртви на различни форми на насилство во изминатите 12 месеци и кои не ги пријавиле тие дела на насилство, поделен со вкупниот број на жени во нивните возрасни групи	МЕСЕКВИ	Кривичен	-	Побарувачка
Број на жени кои поднеле пријави за насилство во полиција	МЕСЕКВИ	Кривичен	Исход	Побарувачка
Број на корисници на правда опслужени преку телефонски линии	МЕСЕКВИ	-	-	Побарувачка
Број на примени, истражени и решени жалби кои вклучуваат насилство од надлежните национални институции за човекови права	МЕСЕКВИ	Кривичен	Излез/исход	Побарувачка/понуда
Број на корисници на бесплатни за правни услуги, било да се тоа јавни или приватни, со или без државни субвенции	МЕСЕКВИ	Кривичен	Излез	Побарувачка

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Уставно/кривично/ граѓанско право/ судови	Внес/излез/исход/ ефект/ процес	Побарувачка/ понуда
Број и процент на девојчиња и адолесценти, возрасни жени и постари жени кои пристапуваат до сетот за итни случаи во институциите	МЕСЕКВИ	Кривичен	Излез/исход	Побарувачка
Географска достапност				
Број на судови во кои се разгледуваат правни лица (управни структури) и географски локации	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Јазик				
Број на акредитирани или регистрирани судски толкувачи	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
НАВРЕМЕНОСТ НА ПРОЦЕСОТ				
Број на други правни предмети освен кривични, за првостепен, второстепен и највисок суд: Случаи кои се во постапка на 1 јануари Дојдовни случаи Решени случаи Случаи кои се во постапка на 31 декември	ЦЕПЕЈ	Граѓанско	Излез	Побарувачка/понуда
Број на кривични случаи, за првостепен, второстепен и највисок суд: Случаи кои се во постапка на 1 јануари Дојдовни случаи Решени случаи Случаи кои се во постапка на 31 декември	ЦЕПЕЈ	Граѓанско	Излез	Побарувачка/понуда
Број на случаи на парничен развод, отпуштање од работа, несолвентност, грабеж и намерно убиство примени и процесуирани од првостепените судови Случаи кои се во постапка на 1 јануари Дојдовни случаи Решени случаи Случаи кои се во постапка на 31 декември	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Процес	Побарувачка/понуда
Просечна должина на постапката (на случаите наведени погоре) во денови (од датумот на поднесување на барањето за судска ревизија) % од одлуките кои се предмет на жалба % од предметите кои се во постапка повеќе од три години Просечна должина во првостепен суд (во денови) Просечна должина во второстепен суд (во денови) Просечна должина во третостепен суд (во денови) Просечна должина на вкупната постапка (во денови)	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Процес	Побарувачка/понуда
Просечно време помеѓу почетната фаза на кривичното судење за насилство врз жените во неговите различни манифестации и/или фемцид и пресуда (обвинителна или ослободителна пресуда)	МЕСЕКВИ	Кривичен	Исход	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Уставно/кривично/ граѓанско право/ судови	Внес/излез/исход/ ефект/ процес	Побарувачка/ понуда
ПРОЦЕДУРИ				
Праведност/отсуство на дискриминација				
<i>Третман на деца од страна на судовите</i>				
Дали судиите кои решаваат случаи во кои се вклучени деца како обвинети применуваат процедури специјално дизајнирани за деца	УНРОЛИ	Кривичен	Процес	Понуда
Посебни постапки за деца жртви или сведоци на криминал – Дали судовите и обвинителството имаат усвоени мерки погодни за децата за постапување во случаи во кои се вклучени деца жртви или сведоци на криминал	УНРОЛИ	Кривичен	Процес	Понуда
Соодветен процес				
Процент на првостепени кривични пресуди во отсуство	ЦЕПЕЈ	Кривичен	Излез	Понуда
ОДГОВОР НА СИСТЕМОТ НА ПРАВДА НА НАСИЛСТВОТО ВРЗ ЖЕНИТЕ				
Број на примени, истражени и решени жалби кои вклучуваат насилство од надлежните национални институции за човекови права	МЕСЕКВИ	Кривичен	Излез/исход	Побарувачка/понуда
Процент на заштитни налози издадени во случаи на насилство врз жени, пропорционално на бројот на побарани заштитни налози, поделени според видот на кривичното дело и/или видот на пријавеното насилство	МЕСЕКВИ	Кривичен	Излез	Понуда
Пресуди и одлуки кои ја користат и вклучуваат Конвенцијата Белем до Пара15	МЕСЕКВИ	Кривичен	Излез	Понуда
Број на судски казни или пресуди за домашно насилство или која било друга форма на насилство (физичко, сексуално, психолошко, патримонијално, економско, институционално, политичко, на работното место, сексуално вознемирување, политичко вознемирување, гинеколошко, итн.) поделено по пол, возраст, раса, етничко потекло и социо-економски статус	МЕСЕКВИ	Граѓански/ административен/ кривичен	Излез	Понуда
Број на пресуди или решенија поврзани со оштета на жртвите и видот на оштета	МЕСЕКВИ	Кривичен	Излез	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Уставно/кривично/ граѓанско право/ судови	Внес/излез/исход/ ефект/ процес	Побарувачка/ понуда
Број и процент на случаи за насилство врз жените пријавени во истражната агенција, во неговите различни манифестации и насилна смрт на жени, според статусот на процесот: <ul style="list-style-type: none"> • истражување • обвинение • судски одлуки • разрешени • архивирани 	МЕСЕКВИ	Кривичен/ административен/ граѓански	Излез	Понуда
Број и процент на предмети што ги слушаат кривичните судови (рутински и специјализирани) за различни кривични дела: насилство врз жени, фемцид, обид за фемцид, во однос на бројот и процентот на пресуди (обвинителни и/или ослободителни пресуди) издадени од судовите (рутински и специјализирани)	МЕСЕКВИ	Кривичен	Излез	Понуда
Број и процент на случаи познати од јурисдикционите субјекти на правосудниот систем за оштета на жени погодени од насилство или колатерални жртви во случај на насилна смрт на жени	МЕСЕКВИ	Граѓански/кривичен	Внес	Побарувачка
Број на пресуди за насилство врз жени во однос на вкупниот број на пријави	МЕСЕКВИ	Кривичен	Излез	Понуда
Број на жртви на фемцид во изминатите 12 месеци, по возраст, брачен статус, причина за смрт и географска локација	МЕСЕКВИ	Кривичен	-	Побарувачка
Број на обвиненија за фемциди со казни во изминатите 12 месеци во однос на вкупниот број евидентирани случаи	МЕСЕКВИ	Кривичен	Излез	Понуда
Број на решени случаи кои вклучуваат домородни, рурални девојки и адолесценти, возрасни жени и постари жени како жртви на насилство	МЕСЕКВИ	Кривичен	Излез	Понуда
ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОТЧЕТНОСТ				
Број на приговори кои се уважени и висината на надоместокот што им е даден на корисниците (во период од 12 месеци) за жалби за функционирањето на судскиот систем	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Излез	Понуда
¹⁶ Дали во судовите има редовен систем за следење на судските активности во врска со: <ul style="list-style-type: none"> • број на дојдовни предмети? • број на донесени одлуки? • број на одложени предмети? • должина на постапката? 	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
- Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Уставно/кривично/ граѓанско право/ судови	Внес/излез/исход/ ефект/ процес	Побарувачка/ понуда
¹⁷ Дали постои специјализирана институција одговорна за собирање статистички податоци за функционирањето на судовите и судството?	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали оваа институција објавува статистика за функционирањето на секој суд на интернет?	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали од поединечните судови се бара да подготват годишен извештај за активностите?	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали ги следите заостанатите работи и предмети кои не се обработуваат во разумна временска рамка за: <ul style="list-style-type: none"> • случаи на граѓанско право? • случаи на кривично право? • случаи на управно право? 	ЦЕПЕЈ	Граѓанско/ кривично/ административно	Внес	Понуда
Дали го следите времето на чекање за време на судските постапки?	ЦЕПЕЈ	Граѓанско/ кривично/ административно	Внес	Понуда
Дали постои систем за оценување на целокупното (непречено) функционирање на судовите врз основа на план за евалуација (план за посети)?	ЦЕПЕЈ	Граѓанско/ кривично/ административно	Внес	Понуда
Дали постои систем за следење и оценување на работата на јавното обвинителство?	ЦЕПЕЈ	Кривичен	Внес	Понуда
За една година колкав е бројот на успешни предизвици против судија ако странката смета дека судијата не е непристрасен?	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Излез	Понуда
Број на случаи во врска со член 6 од Европската конвенција за човекови права што се однесува на времетраење и неизвршување	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Излез	Понуда
Број на поведени дисциплински постапки против судии/јавни обвинители/извршители (вкупно и според видот на недолично однесување) и број на изречени санкции (вкупно и според видот на санкцијата)	ЦЕПЕЈ	Граѓански/ административен/ кривичен	Излез	Понуда
ЕФИКАСНО ИЗВРШУВАЊЕ				
Дали постои систем за мерење на должината на извршните постапки: <ul style="list-style-type: none"> • за граѓански случаи? • за управни случаи? 	ЦЕПЕЈ	Граѓанско/ административно	Процес	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Уставно/кривично/ граѓанско право/ судови	Внес/излез/исход/ ефект/ процес	Побарувачка/ понуда
КАПАЦИТЕТ				
Човечки ресурси				
Процент на судии кои се жени	УНРОЛИ	Кривично/ граѓанско	Внес	Понуда
Процент на судии кои се жени	УНОДЦ	Кривично/ граѓанско	Внес	Понуда
Процент на судии кои се жени	Родова статистика на Светска Банка (нема достапни податоци)	Кривично/ граѓанско	Внес	Понуда
Број на судии во уставниот суд и број на судии во уставниот суд кои се жени	ЖБП	Уставен	Внес	Понуда
Дали главниот судија е жена	ЖБП	Уставен	Внес	Понуда
Број на професионални судии, по род, кои седат во: <ul style="list-style-type: none"> • првостепени судови • второстепени судови • врховни судови 	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на претседатели на судови (стручни судии) по род	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на професионални судии кои повремено седат во судовите и кои се платени како такви	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на непрофесионални судии кои не се платени, но кои може да добијат едноставно плаќање на трошоците	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на кадри кои не се судии кои работат во судовите за судии, по род	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Број на јавни обвинители, по род, во: <ul style="list-style-type: none"> • првостепени судови • второстепени судови • ниво на врховен суд 	ЦЕПЕЈ	Кривичен	Внес	Понуда
Број на раководители на обвинителства, по род	ЦЕПЕЈ	Кривичен	Внес	Понуда
Број на вработени (не јавни обвинители) приклучени на јавното обвинителство	ЦЕПЕЈ	Кривичен	Внес	Понуда
Број (правни лица) на првостепени специјализирани судови (или конкретни судски наредби)	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда

- Индикатори кои се фокусираат на родовите елементи за пристап до правдата
 Индикатори кои се потпираат на административни податоци

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Уставно/кривично/ граѓанско право/ судови	Внес/излез/исход/ ефект/ процес	Побарувачка/ понуда
Број на првостепени судови (географски локации) надлежни за предмет кој се однесува на: <ul style="list-style-type: none"> • наплата на долгови за мали побарувања • отказ • грабеж. * од испитаниците се бара да дадат дефиниција за мали побарувања	ЦЕПЕЈ	Граѓански/кривичен	Внес	Понуда
Дали сите обвинителства имаат специјално обучени обвинители за семејно и сексуално насилство	ЦЕПЕЈ	Кривичен	Внес	Понуда
Број на обучени кадри во правосудниот систем со перспектива на родот и интеркултуралноста	МЕСЕКВИ	Граѓанско/ кривично административно	Излез	Понуда
Број на домородни, рурални жени кои се на одлучувачки позиции за решавање конфликти во домородните, рурални заедници	МЕСЕКВИ	Граѓанско/ кривично административно - Државни/ недржавни системи	Внес	Понуда
Број на жени на одлучувачки позиции во обвинителството, судовите и другите управни органи на правдата	МЕСЕКВИ	Граѓанско/ кривично/ административно - Државни/ недржавни системи	Внес	Понуда
Број на државни службеници и јавни службеници кои пристапиле до процесите на обука, за подигање на свеста и обука за прашањето за насилството врз жените	МЕСЕКВИ	Граѓанско/ кривично/ административно - Државни/ недржавни системи	Излез	Понуда
Број на јавни службеници кои работат на позиции кои имаат директна интеракција со жените погодени од насилство врз жените во сите негови манифестации: <ul style="list-style-type: none"> • број и процент на женски службеници • во однос на бројот на случаи пријавени во институцијата • број и процент на жени психолози и психијатри во однос на бројот на случаи пријавени во институциите надлежни за делење правда • број и процент на социјални работници во однос на бројот на случаи пријавени во институциите надлежни за делење правда • број и процент на жени адвокати во однос на бројот на случаи пријавени во институциите одговорни за советување жени во кривичната постапка (како тужители или обвинети) • број на толкувачи со познавање на правата на жените. 	МЕСЕКВИ	Граѓанско/ кривично/ административно - Државни/ недржавни системи	Внес	Понуда

Цел/Индикатор	Подготвен/користен од	Уставно/кривично/ граѓанско право/ судови	Внес/излез/исход/ ефект/ процес	Побарувачка/ понуда
АЛТЕРНАТИВНО РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ				
Број на акредитирани или регистрирани медијатори кои вршат судска медијација	ЦЕПЕЈ	Граѓанско	Понуда	Понуда
Број на постапки за судска медијација, по тип на случај	ЦЕПЕЈ	Граѓанско	Излез	Понуда
ПОЛИЦИЈА				
Перформанси за пристап				
Полицијата расчистува случаи на убиство со умисла	УНРОЛИ	Излез	Понуда	Страна понуде
Одговорност				
Обвинение за полициска корупција или недолично однесување – Дали наводните инциденти на полициско недолично однесување или корупција се сериозно истражени и дали се гонат, кога тоа го бара законот	УНРОЛИ	Излез/процес	Понуда	Страна понуде
Капацитет				
Родова рамнотежа – процент на полициски персонал кој се жени	УНРОЛИ	Внес	Понуда	Страна понуде

ТАБЕЛА 2.6.

Мени со индикатори за проценки на правосудниот сектор во кривки држави обезбедени од Г7+¹⁸

Услови за правда	Капацитет на правосудните институции	Работа на правосудните институции
<ul style="list-style-type: none"> • % на доверба во вообичаениот правосуден систем, % на доверба во формалниот правосуден систем • % од населението кое смета дека има пристап до правдата • % од населението кое е свесно дека бара обесштетување и се уверени во правосудниот систем 	<ul style="list-style-type: none"> • Вкупна распределба на буџетот за правосудниот сектор од вкупниот државен буџет • % од вкупниот буџет наменет за правосудниот сектор и расходите • % од националниот буџет наменет за правосудниот сектор • Буџет доделен на судството во последните 5 години кој е ефективно ослободен 	<ul style="list-style-type: none"> • Перцепција за севкупните перформанси на правосудниот систем • % од јавноста која смета дека правосудниот систем (судството) е независен
<ul style="list-style-type: none"> • Број на гонети и казнети случаи на корупција во судството • Број на документираните случаи на корупција во судството кои се санкционирани со закон. • Број на гонети и казнети престапници меѓу елитата • Број на случаи во кои се вклучени државни актери и јавни личности кои се процесуирани и гонети од суд • Број на случаи на самоволие евидентирани во последните 5 години 	<ul style="list-style-type: none"> • Постојење на закони како што се: * Закон за сексуално насилство, Закон за заштита на децата • Постојење на структура одговорна за пристапност на одредени закони (цел) / број на закони кои се достапни. • Вклучување на традиционалните норми на правдата во правниот кодекс (цел) • Број на вообичаени правни прашања/случаи кои се надолнуваат или се во согласност со законскиот систем и процентот на случаи решени од традиционалните/обичајните судски системи 	<ul style="list-style-type: none"> • Извештај на Врховниот судски совет со кој се потврдува независноста на правдата • Број на правни барања од поединец или организација против држава за прекршување на меѓународните норми до судот • Број /% на судски персонал обвинет и осуден за корупција • Список на елитните казнети престапници • Број на извршени произволни апсења • Број на лица во незаконски притвор по округ
<ul style="list-style-type: none"> • Број на криминалци одговорни за силувања и злосторства кои се кривично гонети и казнети • Број на случаи на прекршување на човековите права што се решаваат • Број на сиромашни кои добиваат бесплатни правни услуги • Број / % на судени и осудени случаи за човекови права 	<ul style="list-style-type: none"> • Постојење на план и програма за реформи. Буџетот на реформата. • Достапност на годишен извештај на Врховниот судски совет • Постојење на план и програма за вработување и пензионирање • Подобрување на статусот и скалите за плати на судиите (цел) 	<ul style="list-style-type: none"> • Пропорција на решени случаи од вкупните случаи пријавени на годишно ниво • Број на примени и процесуирани случаи на корупција • Број на случаи на судски спорови за земјиште • Број на жртви кои се обештетени • Број на извршени судски одлуки • Број и опфат на консултации со законодавството од јавен интерес • Број на кривично гонети случаи за сексуално насилство • Должина на казните на сексуалните престапници • Постојење на судови за малолетници низ целата земја • Број на судии распоредени во судовите за малолетници

Услови за правда	Капацитет на правосудните институции	Работа на правосудните институции
<ul style="list-style-type: none"> • Список на чекори преземени за приближување на правосудниот систем и граѓаните. • Број на ликвидирани про-боно случаи 	<ul style="list-style-type: none"> • Распределба на правосудните структури по провинција, округ и територија (цел) • Распределба на магистрат/висок суд во округот и регионите • Пропорција на јавните бранители на вкупното население по окрузи • Сооднос на адвокати спрема 100.000 затвореници • Број на судии на 100.000 население • Сооднос на затвореници и затворски одделенија по регион • Сооднос на затвореници и простор во ќелијата 	<ul style="list-style-type: none"> • Спроведени се мерки за да им се помогне на сиромашните да имаат пристап до формалната правда.(цел) • % на население со свесност за законските и човековите права
<ul style="list-style-type: none"> • Постоене на програма за обука за луѓе кои спроведуваат традиционална правда • Број на посети од официјални лица од формалниот правосуден систем до традиционалните правосудни институции. 	<ul style="list-style-type: none"> • Број на целосно обучен и назначен правосуден кадар (судии и магистрати, обвинители, јавни бранители, поправни службеници, адвокати и персонал) • Број на жени регрутирани во судството • Број на регрутирани судии годишно • Број на пензионирани судии и други судски службеници годишно • Број на обучени судии и други судски службеници годишно • Број на морални разговори одржани од раководителот на судската институција пред судски персонал и судии 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Број на изградена и рехабилитирана судска инфраструктура во последните 5 години. • Број на целосно опремени судови. • Број на воени судови кои се формирани и работат • Број на изградени мировни судови • Број на локални судови формирани да разгледуваат случаи на силување 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Достапност на посебна установа за притвор за жени и деца • Постоене на специфични облеку, кревети и постелнина за затворениците • Порциите со храна што им се служат на затворениците се доволни, разновидни и избалансирани • Постоене на внатрешни дворови/библиотеки/ соби за посетители/ работилници за обука во затвор 	

РАМКА 1.

Индикатори за пристап до правда што се користат и/или се потпираат на податоци собрани од владите

Иако повеќето од индикаторите вклучени во горните табели се развиени и се користат од меѓународни и граѓански организации (како што се ОН, Светска банка, ОЕЦД, ОАД, Советот на Европа, Глобален интегритет и Проектот за Светска правда), одреден број на мерења се користат од страна на владите, кои директно ги собираат податоците на кои се потпираат таквите индикатори.

1. Европска комисија за ефикасност на правдата.

Европската комисија за ефикасност на правдата на Советот на Европа (ЦЕПЕЈ) разви многу сеопфатен сет на индикатори, кои ги користи за проценка на правосудните системи на земјите-членки. Од земјите-членки се бара да подготват извештаи како одговор на прашалникот на ЦЕПЕЈ, врз основа на административни и други податоци што редовно ги собира владата. Како што покажува Табелата 2.1 до 2.5, ЦЕПЕЈ бара од владите да обезбедат податоци за голем број димензии на пристапот до правдата, вклучувајќи:

- правна помош и застапување;
- пристап до правосудните институции;
- навременост на процесот;
- процедури;
- независност на судството;
- транспарентност и отчетност;
- правата на жртвите на криминалот;
- спроведување;
- капацитет;
- специјални судови и постапки;
- алтернативно решавање спорови;
- семејно насилство.

Земјите-членки даваат писмен одговор на прашалникот, обезбедувајќи ги бараните податоци, освен ако податоците не се достапни или специфичната димензија покриена со индикатор не е применлива за правосудниот систем на земјата. Податоците собрани и обезбедени од државите вклучуваат административни податоци, како што е бројот на судии и обвинители (вклучувајќи број

на судови и географска локација, број на судии и обвинители кои се жени), текот на предметите, времетраењето на предметите, бројот на предмети за кои е доделена правна помош, меѓу другото, и други „објективни податоци“ за постоењето на законодавството, институциите и процедурите.

2. Анкети за животниот стандард. Студијата за мерење на животниот стандард (ЛСМС) е програма сместена во рамките на Истражувачката група за развој на Светска банка. На барање на националните влади, тимовите за ЛСМС работат со националните заводи за статистика за да дизајнираат и спроведуваат анкети за домаќинствата фокусирани на прашања идентификувани како национални приоритети, како на пр. образование, здравство, земјоделство, работна сила, пристап до финансии и миграција. За целите на ова мапирање беа земени примероци од мал број истражувања за животниот стандард. Иако во (многу) различен степен, истражувањата за животниот стандард содржат индикатори поврзани со правдата - некои конкретно се фокусираат на елементите за пристап до правдата.

Општо земено, овие индикатори се обидуваат да ги доловат специфичните аспекти на пристапот до правдата за секоја земја, покривајќи ги правните потреби (т.е. главните причини за конфликт во заедницата), постапките на испитаниците кога се случил конфликт или спор, причините за непријавување конфликт/ спор, и задоволство од правосудните институции. Дополнителното истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година) има најсеопфатен сет на индикатори за пристап до правдата меѓу прашалниците од примерокот. Во него се вклучени, поточно, делови за „мислењата за правдата“ и „перцепциите за правдата“ со кои се обидува да ги опфати ставовите на испитаниците кон одредени прашања (на пример, дали жената смее да зборува за себе во традиционалниот процес на адатирање или не) и перцепција/познавање на законот (на пр. дали жената може да се разведе без одобрение од мажот).

3. Демографски и здравствени истражувања.

Финансирани од Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД), Демографските и Здравствени

истражувања (ДХС) имаат за цел да собираат податоци за здравствените и демографските трендови во земјите во развој. Со техничка помош на тимовите на УСАИД, дизајнот на анкетата и собирањето податоци е напор предводен од земјата. И покрај нивниот фокус, истражувањата на ДХС содржат неколку прашања поврзани со правдата. Од особен интерес се оние за искуството на испитаниците за родово базирано насилство и изборот на настап за оние жртви кои презеле акција. Другите прашања ги опфаќаат ставовите кон семејното насилство и сопственоста на домот, вклучително и постоењето на имотен лист и вклучување на името на испитаникот во таков лист - сите поделени по род.

4. Механизам за следење на Конвенцијата Белем до Пара (МЕСЕКВИ) – „Индикатори за напредок за мерење на имплементацијата на Интерамериканската конвенција за спречување, казнување и искоренување на насилството врз жените, „Конвенција Белем до Пара“, усвоена од Комитетот на Експерти (ЦЕВИ) на 21ви мај 2013 година“. Овие индикатори, дизајнирани преку обеман и инклузивен консултативен процес меѓу земјите-членки на Организацијата на американски држави (ОАД/ОЕА) обврзани со Конвенцијата Белем до Пара, се обидуваат да обезбедат збир на стандардизирани алатки за мерење на напредокот кон имплементацијата на конвенцијата. Сетот вклучува дел кој се фокусира на пристапот до правдата кој опфаќа аспекти како што се: постоењето на законодавство кое го признава правото на жените на живот без насилство; постоењето на законодавство кое ги обезбедува правата на жртвите на правично судење и обезбедување мерки за заштита; присуство на институции и процедури за повторно пријавување, истрага, гонење и казнување на насилството врз жените; преваленца на насилство меѓу жените; стапка на известување; и одговорот на правосудниот систем на случаи на насилство врз жените – вклучувајќи ги и човечките ресурси и обезбедувањето специфична обука за професионалците во правосудството. Слично на механизмот ЦЕПЕЈ, од владите се бара да одговорат на барањето за податоци на МЕСЕКВИ. Иако допрва треба да се финализираат и спроведат, индикаторите за напредок за мерење на спроведувањето на Конвенцијата Белем до Пара ќе ги катализираат напорите на владите за собирање релевантни податоци.

5. Конвенција на Советот на Европа за спречување и борба против насилството врз жените и семејното насилство (Истанбулска конвенција).

Конвенцијата создава обврски за истражување и собирање податоци за земјите-членки. Конкретно, член 11 бара од земјите-членки „одвоено да собираат релевантни статистички податоци во редовни интервали за случаите на сите форми на насилство опфатени со опсегот на оваа Конвенција“ и „да се трудат да спроведуваат анкети засновани на населението во редовни интервали за да ја проценат претходната наклонетост и трендови во сите форми на насилство опфатени со опсегот на оваа Конвенција“ . Дополнително, државите мора периодично да известуваат до Групата експерти за акција против насилството врз жените и семејното насилство (ГРЕВИО) за нивниот напредок во спроведувањето на конвенцијата, обезбедувајќи податоци собрани во областите опфатени со конвенцијата.^{19 20}

6. Административни податоци собрани од владини агенции и национални статистички канцеларии.

Владините агенции обично собираат и ажурираат податоци поврзани со правдата. Министерствата за правда, преку судските канцеларии за статистика, ако се достапни, водат списоци за бројот на вработени во правосудството и исплатените плати и собираат податоци за текот на случаите, пријавувањето криминал, истрагата, гонењето и изрекувањето на казните. Националните заводи за статистика, исто така, собираат и објавуваат податоци поврзани со правдата, како што е соодносот на судиите со населението или бројот на корисници на услуги за правна помош.

Покрај индикаторите вклучени во алатките за собирање податоци како што се извештајот на ЦЕПЕЈ, ЛСМС и ДХС, мапирањето вклучува индикатори што ги користат националните заводи за статистика на Гана, Кенија, Монголија и Камерун. Овие индикатори се вклучени во мапирањето за да се обезбеди слика за видот на податоци што владите и националните статистички заводи ги собираат на редовна основа. Изборот се обидува да обезбеди примери од различни региони и во никој случај не е исцрпен.

2.3.

Дупки во постоечките мерки за пристап до правдата

2.3.1. Фокус на страната на понудата и на индикаторите за внес

Брзиот поглед на табелите погоре покажува дека универзумот на постоечките мерки за пристап до правдата е огромен и разновиден, покривајќи ги повеќето димензии на синџирот на правдата. Списокот вклучува показатели кои се разликуваат по природа, доловувајќи ги аспектите на пристапот до правдата од различни агли и со различни нивоа на грануларност. Некои, како што се индикаторите за глобален интегритет, се пошироки во нивната формулација и се обидуваат да доловат сложени ситуации што ги одразуваат интеракциите на различни елементи и актери на правосудните системи. Други, како показателите што ги користи ЦЕПЕЈ, се поконкретни и нудат детален портрет на пристапот до судската машинерија, зумирајќи ги нејзините посебни елементи. И покрај оваа разновидност, постојат области на пристап до правдата кои се занемарени, неистражени и неизмерени. Јасен тренд нагласен со мапирањето е фокусот на аспектите на пристапот до правдата од страна на понудата, додека елементите од страната на побарувачката се многу помалку документирани. Згора на тоа, повеќето индикатори ги мерат внесовите во системот, како што е постоењето на одредени институции или регулативи, а помалку се загрижени за крајните резултати од судскиот процес и влијанието што некои од неговите елементи го имаат врз корисниците.

2.3.2. Правне потреби и препреки за пристап

Има неколку примери²¹ за собирање податоци и анализа со цел да се изгради база на знаење на страната на побарувачката на правдата; односно за потребите и предизвиците со кои се соочуваат наменетите корисници и крајните корисници на правосудните услуги. Податоците за главните предизвици со кои се соочуваат жените и мажите во пристапот до правдата би биле најкорисни во дизајнирањето политики и интервенции и во мерењето на напредокот кон попростапен правосуден систем. Дополнително, би било корисно да се дознае повеќе за главните оправдани прашања (или прашања кои можат да се

решат преку правни средства) со кои се соочуваат граѓаните. Иако постојат показатели и собрани податоци за дојдовните случаи, систематската анализа на таквите податоци поделени по род и тип на случај ќе придонесе за разбирање на главните прашања за кои жените и мажите бараат правда. Иако не се индикатор сами по себе, таквите податоци треба да претставуваат основа за докази за дизајнирање на значајни, контекстуални и родови специфични индикатори.

2.3.3. Свесност за правата, правните лекови, институциите и правната писменост

Иако се препознаваат како суштински елемент на пристапот до правдата,²² има малку податоци за тоа колку жените и мажите знаат за нивните права и за тоа што претставува оправдано прашање, институциите задолжени да решаваат контроверзи и оплаки, како и процедурите и механизмите преку кои нивните права можат да се заштитат и спроведуваат. Документирањето на нивоата на правна писменост и свест е навистина предизвик. Потребно е дизајнирање на прашања за испитаниците да разберат што се прашани; администрирање анкети на начини кои го минимизираат ризикот да ги доведе испитаниците до еден одговор наспроти друг; толкување на податоците и разбирање на она што е навистина недостаток на знаење кое се припишува на вкоренетите ставови, општествените вредности и одредени перцепции за правосудниот систем, од кои ниту една не е лесна задача. Меѓутоа, учењето за нивоата на правна свест и писменост, и празнините во таквото знаење меѓу мажите и жените се од суштинско значење во водењето интервенции и политики за дизајнирање.²³

2.3.4. Исходи од правдата

Постоечките индикатори се одговорни за ефикасноста и правичноста на судскиот процес. Но, исто така е важно да се знае кои се трендовите во однос на исходот од случаите и, дополнувајќи ги таквите информации, како луѓето се чувствуваат за тие резултати. Расклопување на податоците за исходите по пол (на тужителот, обвинетиот, сторителот и жртвата) и видот на случајот може да обезбедат вредни информации за ставовите и пристрасноста на судиите, како и за перцепциите на јавноста за функционирањето на правдата.

2.4.

Интегрирање на родот во индикаторите за пристап до правдата – недостаток на расчленување и родово-сензитивна анализа

Предизвиците со кои се соочуваат жените во пристапот до правдата ретко се откриваат со постојните алатки за проценка и мерење. Додека многу индикатори за пристап до правда се однесуваат на области каде жените се во неповолна положба во однос на мажите, недостатокот на расчленети податоци и неуспехот да се комбинираат различни групи на податоци (на пример, просечно растојание на судовите од корисниците заедно со достапноста на превозните средства за жените) даваат нејасни ситуации на нерамномерен пристап. Некои области на пристап до правдата се особено релевантни за жените и треба да бидат предмет на родово сензитивна анализа.

2.4.1. Географска и економска пристапност

Географската распореденост на судовите е суштински елемент на пристапот до правдата, а голем број индикатори се дизајнирани и користени од различни чинители²⁴ за нејзино мерење. Оддалеченоста на судовите и времето на патување јасно влијае и на мажите и на жените – во различен степен, во зависност од тоа дали живеат во урбани или рурални области или дали имаат пристап до превозни средства и нивната економска ситуација. Сепак, жените често се во понеповолна положба во споредба со мажите, и тоа тешко може да се опфати со постоечките индикатори. Жените веројатно ќе имаат помал пристап до превозните и економски средства да ги платат патувањата; за нив е поверојатно да имаат ограничено движење и се особено погодени од временската сиромаштија. Недостатокот на установи за згрижување деца кои се лесно достапни за жените во близина на нивниот дом или во судските згради е исто така важен елемент што влијае на способноста на жените да пристапат до правдата. Покрај тоа, специјализираните судови кои се занимаваат со прашања од особено значење за жените, како што се семејните судови или судовите за мали побарувања, како и специјалните полициски и обвинителски единици (како што се оние кои се занимаваат со родово и семејно насилство) обично

се наоѓаат во урбани средини, често во главниот град на округот или провинцијата. Цената на процедурите може, исто така, да претставува повисока бариера за пристап за жените отколку за мажите, со оглед на нерамномерната распределба на ресурсите во домаќинството и просечно помалиот приход на домаќинствата на чело со жени во споредба со домаќинствата на чело со мажи.

2.4.2. Пристап до правно советување, застапување и правна помош

Исто така, достапноста на правни професионалци кои обезбедуваат прифатливи совети и застапување во судските постапки е од фундаментално значење за да се гарантира пристап до правдата за сите. Сепак, жените веројатно ќе имаат поголема корист од подготвената достапност на правна помош, а од друга страна, несразмерно страдаат од нејзиниот недостиг. Пониските стапки на писменост и познавање на службени јазици од мажите, ограничен пристап до медиумите, често дојавниот живот, најверојатно ќе се претвори во помала свест за правата, процедурите и достапните механизми за решавање спорови. Иако постојат индикатори кои ја мерат достапноста и квалитетот на правната помош и застапување и на услугите за правна помош, недостигаат мерки и податоци за тоа како жените и мажите ги искусуваат таквите услуги и на кои конкретни начини тие се засегнати од нивниот недостаток.

2.4.3. Родова обука за правни и судски професионалци

Мерењето на тековната обука за судии и обвинители ретко се вклучува во кошниците со индикатори кои го мерат капацитетот на правосудниот систем. Помеѓу осумте прегледани извори, само извештајот на ЦЕПЕЈ ја покрива оваа област. Уште помалку внимание се посветува на специфичната родова обука - фокусирана на градење на капацитетот на професионалците во правосудството да ги идентификуваат специфичните родови потреби и предизвици во судскиот процес и соодветно да одговорат на нив, како и зајакнување на нивното знаење за конкретни закони, регулативи и процедури за справување со области како што се родово-базирано насилство и семејно насилство. Само еден од индикаторите за обука на ЦЕПЕЈ се однесува на родовите аспекти на правдата: со него се следи дали сите обвинителства имаат специјално обучени обвинители за семејно и сексуално насилство.

2.4.4. Пат напред – промена на парадигмата во собирањето и анализата на податоците

Како што е наведено, со исклучок на индикаторите за родово-базирано насилство и насилство врз жените, само мал број индикатори наведени погоре во табелите се однесуваат на предизвиците на жените во пристапот до правдата. Ваквите индикатори се групирани околу специфични области, вклучувајќи го и постоењето на правна рамка која овозможува еднакви права на жените и мажите и еднаква застапеност во правните и судските професии. Сепак, општите индикатори кои ги проценуваат аспектите на пристапот до правдата што ги засегаат и мажите и жените можат да дадат вредни информации за родовите разлики во пристапот доколку податоците на кои тие се потпираат се систематски расчленети и анализирани заедно со демографските податоци кои ги истакнуваат родовите јазови во одредени области.

Навистина, за да може правосудниот систем да обезбеди пристап до сите, тој мора да има способност да ги открие и да одговори на потребите и предизвиците на сите корисници. Суштински чекор во таа насока е употребата на мерни алатки кои можат да ја доловат композитната природа на страната на побарувачката на правдата, и да ги земат предвид различните начини на кои жените и мажите ја доживуваат правдата и различните бариери со кои се соочуваат. На пример, за да се опфати степенот и специфичните начини на кои бариерите за географска и економска пристапност влијаат врз жените и мажите, податоците треба систематски да се расчленуваат и да се собираат податоци за перцепцијата за да се надополнат административните и теренските податоци за локацијата на судовите и трошоците за постапките. Дополнително, анализата на податоците треба да содржи корелација со расчленети податоци за распределбата на ресурсите во домаќинството, пристапот до превозните средства, родовите улоги во општеството и во домаќинството, стапките на писменост и нивоата на правна свест.

РАМКА 2.

Трендови и јазови во индикаторите што се користат и/или се потпираат на податоци собрани од владите

Индикаторите наменети за употреба од страна на владите и податоците што се собираат како резултат на тоа, се разликуваат по природа и служат за различни цели. Некои, како што се индикаторите на ЦЕПЕЈ, оние собрани од административните или статистичките тела во правосудниот сектор и, до одреден степен, индикаторите на МЕСЕКВИ, се обидуваат да ги проценат структурните и функционалните аспекти на правосудната машинерија - како што се одговорност, ефикасност, ефективност и отчетност. Други, како што се индикаторите вклучени во некои од истражувањата за животниот стандард, ги опфаќаат аспектите на пристапот до правдата според побарувачката, вклучувајќи ги главните оправдани прашања, претпочитувањето на форумот и довербата во правосудните институции. Според тоа, не недостасуваат примери за напорите на владите да проценат и собираат информации за нивните правосудни системи. Сепак, потребни се неколку набљудувања. Прво, индикаторите на СЕРЕЈ, на пример, ги повикуваат земјите да известуваат за одредени прашања, но владите не се обврзани да ги собираат бараните податоци и може да укажуваат на нивната достапност. Второ, потребни се повеќе истражувања за да се процени степенот до кој земјите собираат податоци за пристап до правдата и дали сите земји собираат барем некои податоци. Што се однесува до идентификацијата на празнините во користените индикатори и податоците што ги собираат владите, тоа е задача што мора да се преземе од случај до случај. Навистина, изборите на владите за мерење на одредени аспекти на пристапот до правдата ќе зависат од идентификуваните национални приоритети, кои може или не се во согласност со светските трендови. Од друга страна, флексибилна кошница на индикатори, како што е онаа предложена во овој извештај, може да биде корисна во обезбедувањето на земјите со сет на мерења за да се проценат основните елементи од понудата и побарувачката кои мора да бидат присутни за правосудниот систем да биде достапен за сите.

ПРЕДЛОЖЕНИ ИНДИКАТОРИ ЗА МЕРЕЊЕ НА ПРИСТАПОТ ДО ПРАВДАТА, ВКЛУЧИТЕЛНО И ПОСЕБНИ ПРЕДИЗВИЦИ ЗА ЖЕНИТЕ

Индикаторите обезбедуваат слика на статусот и напредокот на општествен, економски или друг феномен преку проценка на неговите конститутивни елементи, или нивни прокси. Пристапот до правдата е комплексен феномен кој, во широката дефиниција што ја поддржува оваа вежба, го опфаќа постоењето на права и обврски утврдени во законите и прописите, јавната свест за таквите права и способноста да се остваруваат и бараат тие права преку механизми за решавање спорови кои се правични, ефикасни и одговорни.

Просторот што го отвори дијалогот за новата развојна агенда по-2015 година за мерење на правдата, вклучувајќи го и пристапот до правдата, дава единствена можност да се прошири на индикаторите предложени во таков контекст и да се создаде сеопфатен сет на индикатори кои ја мерат пристапноста, достапноста, прифатливоста и квалитетот на правдата и системите што го поддржуваат нејзиното доставување. Дополнително, општата препорака на ЦЕДАВ за пристапот на жените до правдата и добрите практики кои произлегуваат од теренот (види Анекс 1) обезбедуваат драгоцен алатка за дизајнирање и имплементација на индикаторите кои можат да одговорат на специфичните предизвици со кои се соочуваат жените кои бараат пристап до правдата. Она што следи е рамка за градење на кошница од такви индикатори.

3.1.

Цел и методологија

3.1.1. Цел

Надоврзувајќи се на мапирањето и анализата на индикаторите, следи листа на индикатори наменети за

проценка на степенот на пристапност на правосудниот систем, со посебен фокус на бариерите за пристап на жените. Главната цел што се поттикнува со дизајнот на таквите индикатори е да им обезбеди на владите, граѓанското општество и меѓународните организации алатки за:

- водење правна реформа, креирање политики и интервенции за подобрување на пристапот на жените и мажите до правдата;
- проценка на постојните празнини во понудата и побарувачката на правосудни услуги кои влијаат на пристапот на жените и мажите до правдата;
- олеснување на следењето и известувањето за напредокот во подобрувањето на пристапот на жените и мажите до правдата и спроведувањето на правата и овластувањата на жените;
- овозможување споредба на трендовите во пристапот на жените и мажите до правдата, со текот на времето и во и меѓу земјите;

- поттикнување на собирање на родово-разделени податоци за области кои директно или индиректно влијаат на пристапот на жените и мажите до правдата;
- подигање на свеста за статусот на пристапот на жените и мажите до правдата и за бариерите што ја засегаат.

3.1.2. Структура

Предложените индикатори се организирани околу три димензии: 1) овозможувачка околина, покривајќи ја правната рамка која ги утврдува правата и овластувањата, регулативите и заштитните мерки кои го дефинираат просторот во кој граѓаните и државата можат да преговараат за пристап до правдата и резултатите од правдата; 2) понудата на правдата, вклучувајќи ги и елементите што ја сочинуваат правосудната машинерија, како што се институциите и човечките ресурси, неопходни за обезбедувањето на правосудните услуги; и 3) побарувачката за правдата, фокусирајќи се на оние елементи кои им овозможуваат на граѓаните да бараат правни лекови преку правосудниот систем.

Низ и во такви димензии, индикаторите се групирани околу главните елементи на пристапот до правдата што ги одразуваат чекорите долж синџирот на правдата, вклучувајќи: заштита на правата утврдени во законите и прописите; појава на поплаки или прекршоци; алатките што им се потребни на поединците за пристап и навигација низ правосудниот систем; и механизмите и заштитните мерки за да се гарантира дека процесите и резултатите се прифатливи за вклучените страни. Овие елементи опфаќаат:

- правна рамка;
- потребите на правдата;
- правна свест, пристап до правен совет и застапување (правна помош);
- пристап до судовите;
- фер процес и исход;
- доверба во правосудниот систем.

Подолу е дадена подетална дискусија за секој елемент.

Следниве се критериумите што се користат при изборот на предложените индикатори:

- индикаторите се мерливи;
- индикаторите се лесни за разбирање и за пренесување на јавноста;
- индикаторите опфаќаат елементи за пристап до правдата кои се особено релевантни за жените.

3.1.3. Мерење на недржавна правда

Недржавните правни системи - тоа се обичајните и религиозните правни системи кои постојат заедно со државниот правен и судски систем, чија легитимност лежи во обичаите и традицијата или има религиозна конотација - играат суштинска улога како механизми за решавање спорови во голем број земји се карактеризираат со плурални правни системи. Тие често се претпочитан – или единствен – избор за жените кои бараат правда. Иако ја препознаваме таквата улога на недржавните правосудни системи, оваа студија се фокусира на државните правосудни системи, а индикаторите што ги развивме вклучуваат само неколку мерења кои експлицитно се однесуваат на недржавните правосудни системи (како што се оние кои бараат да се измери довербата во правните системи и должината на постапките), додека други може да се применат и за државните и за недржавните правосудни системи. Овие се наменети да дадат примери за можни мерки на елементите на недржавните правосудни системи кои лесно може да се доловат со стандардни индикатори. Изборот да не ја вклучиме недржавната правда во фокусот на нашата работа делумно се должи на фактот дека мерењето на аспектите на недржавните правни системи преку квантитативни методи е предизвик и добиените мерења можат да бидат многу погрешни, освен ако не се соодветно контекстуално образложени. Сепак, признаваме дека за да се има сеопфатна слика за нормативните и правосудните системи достапни за жените и мажите во една земја, треба да се развијат индикатори насочени кон такви недржавни системи. Со оглед на високо идиосинкратичниот и локалниот карактер на обичајните и религиозните правни системи, ваквите индикатори најдобро се дизајнирани преку консултативен процес воден од земјата, вклучувајќи ги засегнатите страни и од државните и од недржавните правосудни системи.

3.1.4. Избор на индикатори

Индикаторите подолу беа избрани со цел повторно да одговорат на институционалните потреби на UN Women, која ја нарача оваа студија, и на Советот на Европа. Во таква рамка, следните принципи го водеа нашиот избор. Иако веруваме дека индикаторите не треба да ги преоптоваруваат владите со бараните услови за собирање податоци, наше мислење е дека индикаторите исто така треба да играат улога во катализирање на напорите за собирање нови податоци и градење капацитети, како дел од потрагата по „револуција на податоци“. Накратко, индикаторите треба да бидат реални, но и аспиративни по природа. Предложената кошница се обидува да постигне таква рамнотежа. Колку што е можно, секоја димензија вклучува индикатори кои се потпираат на објективни/административни податоци и субјективни/перцептивни податоци, со цел да обезбеди што е можно поискрпна слика за статусот на пристапот до правдата. Конечно, некои од предложените мерки се извлечени

од постоечките индикатори вклучени во приложеното мапирање; некои се позајмени од предлозите дадени од учесниците во дијалогот за развојната агенда по-2015 година, додека други се обидуваат да ги пополнат празнините идентификувани во постоечките алатки за мерење.

Следната листа има за цел да обезбеди рамка за мерење на степенот до кој жените и мажите имаат еднаков пристап до правосудниот систем. Во рамките на секоја димензија, засегнатите страни можат да одберат и да изберат или да дизајнираат нови специфични индикатори според нивните потреби и околности. Со цел да се обезбеди темелна проценка на пристапот на жените до правдата низ синцирот на правдата, се препорачува да се усвои сеопфатен пристап со избирање на најмалку еден индикатор под секоја димензија.

3.2.

Пакет предложени индикатори за мерење на пристапот до правдата, вклучително и посебни предизвици за жените

3.2.1. Овозможувачка околина

i. Правна рамка

Судовите и ефикасните судски процеси се бесмислени доколку на граѓаните не им се доделат сигурни права кои можат да ги бараат и да ги спроведуваат преку такви судови и процеси. Правната рамка е таа што дефинира кои прашања се оправдани и потенцијално можат да се решат преку правни средства. Постоенето на правна рамка со која се доделуваат еднакви права на граѓаните е основата на правосудниот систем достапен за сите. Нееднаквите закони или родово слепите закони кои

формално им даваат еднакви права на жените и мажите, но практично ги казнуваат жените, ја нарушуваат способноста на жените да добијат фер резултати од правдата. Законите што го дефинираат правниот капацитет и правната положба, правата на сопственост и наследство, бракот и разводот се меѓу оние кои најверојатно ќе ја овековечат дискриминацијата и ќе го попречат зајакнувањето на жените.

Индикатор	Извор на податоци/средства за верификација	Користени/предложени од/коментари
Степенот до кој националните закони се во согласност со обврзувачките меѓународни договори за човековите и женските права	Експертско интервју/ преглед на правни документи	МЕСЕКВИ
Степенот до кој судската пракса на меѓународните и регионалните тела за човекови права е во согласност со обврзувачките меѓународни договори за човекови и права на жените	Експертско интервју/ преглед на судска пракса	Овој индикатор се обидува да го надополни претходниот преку следење на телото на судските одлуки за човекови права, што, како судска пракса, претставува дополнителен извор на правото
Степенот до кој националните закони се во согласност со обврзувачките меѓународни договори за насилство врз жените	Експертско интервју/ преглед на правни документи	МЕСЕКВИ
Степенот до кој судската пракса на меѓународните и регионалните тела за човекови права е во согласност со обврзувачките меѓународни договори за насилство врз жените	Експертско интервју/ преглед на документи од судска пракса	Овој индикатор се обидува да го надополни претходниот преку следење на телото на судски одлуки поврзани со правата и овластувањата кои произлегуваат од обврзувачките меѓународни договори за насилство врз жените
Степенот до кој националните закони забрануваат директна и индиректна дискриминација во следните области (заинтересираните страни да изберат една или повеќе од следниве во зависност од нивните потреби и приоритети): 1) деловна способност/стоење 2) имотни права 3) наследни права 4) права во брак 5) права на развод и старателство над децата 6) способност за отворање банкарска сметка 7) права на стекнување, промена, задржување или пренесување на сопственото државјанство 8) права на образование 9) права на вработување	Експертско интервју/ преглед на правни документи	Области на кои се однесува ЦЕДАВ и индексот на ЖБП

Индикатор	Извор на податоци/средства за верификација	Користени/предложени од/коментари
<p>Дали националните закони им дозволуваат на жените и на мажите еднаков третман во следните области (засегнатите страни да изберат една или повеќе од следниве во зависност од нивните потреби и приоритети):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) деловна способност/стоене 2) имотни права 3) наследни права 4) права во брак 5) права на развод и старателство над децата 6) способност за отворање банкарска сметка 7) права на стекнување, промена, задржување или пренесување на нивното државјанство 8) права на образование 9) права на вработување 	<p>Експертско интервју/ преглед на правни документи</p>	<p>Области на кои се однесува ЦЕДАВ и индексот на ЖБП</p>
<p>Постоење на закони кои криминализираат (засегнатите страни да изберат една или повеќе од следниве во зависност од нивните потреби и приоритети):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) психичко и криминално насилство 2) следење 3) сексуално насилство вклучувајќи силување (вклучително и кога е извршено од брачен другар/партнер) 4) принуден брак 5) осакатување на женските гениталии 6) принуден абортус и присилна стерилизација 7) сексуално вознемирување и обид за, и помагање и поттикнување на такви прекршоци 8) сексуализирани облици на корупција 	<p>Преглед на правен документ</p>	<p>Конвенција на Советот на Европа за спречување и борба против насилството врз жените и семејното насилство (Истанбулска конвенција) членови 33-41</p> <p>Сличен индикатор користи МЕСЕКВИ</p> <p>УНОДЦ предложи индикатор (без да ги прецизира прекршоците што треба да бидат вклучени во законот) во контекст на дијалогот за развојната агенда по-2015 година</p>
<p>Излегувањето пред суд е доделено на правни лица (на пример, невладини организации, синдикати)</p>	<p>Експертско интервју/ преглед на литература</p>	<p>Можноста што им се дава на правните субјекти да поднесат случаи пред суд е драгоцено богатство за ефективен пристап на жените до правдата. Навистина, во голем број случаи невладините организации, преку стратешки судски спорови, беа во можност да донесат значителни придобивки во правата на жените. Понатаму, организациите кои се залагаат за правата на жените треба да можат да преземат случаи кои влијаат на поединци кои, од различни причини, можеби не можат или не сакаат лично да ги следат случаите или да ги здружат силите со засегнатиот поединец додавајќи тежина (во смисла на економски средства и видливост) на случајот.</p>
<p>Постоење на закони кои обезбедуваат некривични санкции, како што се заштитни наредби, во случаи на родово-базирано насилство, силување и семејно насилство</p>	<p>Експертско интервју/ преглед на литература</p>	<p>Кривичните санкции сами по себе не можат да дадат соодветен одговор во случаите на насилство врз жените, вклучително и силување. Во одредени случаи, на пример, жените зависат од својот сопруг и за сопствената и за егзистенцијата на нивните деца, така што санкциите како што се заштитните наредби може да претставуваат посоодветен лек отколку затворската казна.</p>

3.2.2. Понуда

i. Капацитет

Мерниот капацитет значи мерење на способноста на правосудниот систем да одговори на правосудните потреби на граѓаните. Капацитетот се однесува на комплексен феномен, кој го опфаќа целиот синџир на правдата. И објективни (човечки ресурси, обука) и субјективни (задоволство на корисниците, експертско мислење) аспекти на капацитетот се релевантни, а мерењето на двете овозможува избалансирана проценка. Индикаторите предложени подолу опфаќаат елементи позиционирани на спротивните краеве на синџирот на правдата. Мерењето на внесовите, како што е бројот на судии и магистрати на 100 000 жители, обезбедува цврсти податоци за вистинскиот капацитет на системот (релевантноста на индикаторот

се заснова на претпоставката дека соодветен персонал, иако не е доволен, е неопходен за обезбеди доволно граѓански, административни и казнено-правни услуги). Распределбата на податоците по пол овозможува да се процени различноста и репрезентативноста на правосудниот систем – суштински елемент на капацитетот на системот – бидејќи „учеството на жените во судството ... е важно со цел... правосудниот систем да го рефлектира општеството на кое му служи. Судијките... можат да го промовираат зајакнувањето на владеењето на правото преку придонес кон непристрасно судство... како и преку нивната улога во спроведувањето на законите (вклучувајќи го и пристапот до правда за жените и девојките)“ (УНОДЦ 2013: 59.

Индикатор	Извор на податоци/средства за верификација	Користени/предложени од/коментари
Број на судии/магистрати на 100 000 жители, по пол	Административни податоци	Слични индикатори: Статистичка служба на Гана ЦЕПЕЈ Препорака на Комитетот ЦЕДАВ за пристапот на жените до правдата (2015 година: 10).
Број на судии, по пол, кои седат во: <ul style="list-style-type: none"> • првостепени судови • второстепени судови • врховни судови 	Административни податоци	Забелешка: постојат слични индикатори кои се формулирани на родово специфичен начин, експлицитно мерејќи го учеството на жените во судската професија. Таквите индикатори се: % од судиите кои се жени (УНРОЛИ, УНОДЦ, родово статистика на Светска банка, МЕСЕКВИ); број на судии на уставниот суд; и број на судии во уставниот суд кои се жени и дали главниот судија е жена (ЖБП).
Број на поднесени предмети по судија, поделен по род и вид на предмет		Овој индикатор се обидува да го измери вистинскиот капацитет на правосудниот систем, како што е изразено со оптоварувањето на судиите. Разделувањето на податоците по род и тип на предмет може да ги истакне можните трендови во бројот и типологијата на предмети доделени на машки и женски судии.
Сооднос на вработени во управните судови (не-судии) кои се жени, поделени по позиција	Административни податоци	ЦЕПЕЈ; Општа препорака на Комитетот ЦЕДАВ за пристапот на жените до правдата
Обезбедување задолжителна почетна/достојна обука за правосудниот персонал (полиција/судии/ обвинители) за родови прашања	Експертско истражување/интервју/податоци од терен	Вклучено во општа препорака на Комитетот ЦЕДАВ за пристапот на жените до правдата Слични индикатори: МЕСЕКВИ ЦЕПЕЈ
Колку сериозен проблем е недостигот на капацитет на кадрите за правосудство (полиција/судии/обвинители)?	Стручна анкета/анкети на судски персонал	Слични индикатори: СПП
Процент (на вкупен број на легитимни индивидуалци) на јавни службеници кои пристапиле до процесите на обука, за подигање на свеста и обука за прашањето за насилството врз жените	Административни податоци	МЕСЕКВИ Експертски комитет (ЦЕВИ)

ii. Достапност и квалитет на правната помош

Постоењето на бесплатни или достапни правни совети и помош и за кривичните и за граѓанските случаи е од суштинско значење за да се поттикне еднаков пристап до правдата за сите. Интервенциите кои се фокусираат на давањето правен совет и помош покажаа позитивно влијание врз пристапот на жените до правдата, во ситуации кои се движат од пријавување силување

или злоупотреба до добивање изводи од родени, венчани или разведени. Владата може да понуди бесплатна или достапна правна помош и застапување, но често се дополнува со приватни адвокати кои работат про-боно и од граѓански организации преку адвокати, студенти по право или правни советници.

Индикатор	Извор на податоци/средства за верификација	Користени/предложени од/коментари
Број на даватели на правна помош ²⁵ за граѓански и кривични предмети на 100 000 жители, по пол	Административни податоци/ податоци од терен	Адаптирано од Влада на Монголија – „Постигнување на милениумските развојни цели, петти национален извештај за напредок“
Постоење на законски одредби или традиција кои бараат адвокатите да обезбедуваат про-боно услуги на сиромашните поединци	Експертско интервју/ преглед на литература	Овој индикатор опфаќа алтернативен метод за давање правни услуги за сиромашните. Развојот на про-боно услуги може да биде драгоцената алата за зголемување на капацитетот на правниот систем за проширување на пристапот до правдата за сиромашните обесправени.
Достапност на бесплатна правна помош за домородни обвинети	Експертско истражување/ преглед на литература	УНРОЛИ (фокус на кривична правда)
Процент на правни трошоци покриени од страна на владата во случаи кога е обезбедена бесплатна правна помош	Административни податоци	За да може услугата за правна помош да биде ефективна и квалитетна, треба да има соодветни ресурси. Овој индикатор има за цел да утврди дали услугите за правна помош се обезбедуваат со соодветен буџет.
Дали правната помош вклучува програми за ослободување од такси	Експертско истражување/ преглед на литература Анкети на административен и стручен персонал на субјектите кои даваат услуги на правна помош Анкета за корисници	ЦЕПЕЈ ²⁶
Постоење на проценка на приходите и имотот за давање правна помош на барателот врз основа на реалниот приход или расположливите средства што му се достапни на лицето кое бара помош	Експертско интервју/ административни податоци Интервју со судски службеник	ЦЕПЕЈ Општа препорака на Комитетот ЦЕДАВ за пристапот на жените до правдата
Квалитет на обезбедената правна помош	Експертско истражување	СПП и УНРОЛИ вклучуваат слични показатели
Број на даватели на правна помош кои се жени	Административни податоци/ податоци од терен	МЕСЕКВИ
Процент на обвинети за криминал кои имале адвокат за време на судењето, по пол	Административни податоци	Адаптирано од индикаторот на СПП

iii. Географска достапност

Далечните судски форуми се уште една голема бариера за пристап до правдата, и повторно, ова непропорционално ги погодува сиромашните и обесправените, вклучително и жените и руралните жители со слаб пристап до превозните средства. Далечината влијае на способноста на луѓето да пристапат до правдата на многу начини - патувањето на големи растојанија одзема време и е скапо. Тоа може да предизвика губење на приход, поради часовите или деновите на лицето кое треба да ја напушти работата за да патува во судовите и да учествува во судските постапки. Сиромашните жени се во

посебна неповолна положба, бидејќи тие може да имаат ограничен пристап до ресурсите во домаќинството и да уживаат ограничена подвижност, поради традицијата или едноставно временската сиромаштија, должностите за грижа за децата и недостатокот на превозни средства. Мерките за лесен пристап во однос на растојанието од Форумите за правда треба да се потпираат и на објективни/административни податоци и на податоци за перцепцијата, со цел да се опфати не само вистинската физичка дистанца, туку и колку тоа влијае на перцепциите на луѓето за достапноста на правосудниот систем.

Индикатор	Извор на податоци/средства за верификација	Користени/предложени од/коментари
Број на форуми за правда на 100 000 жители и географска локација	Административни податоци	Адаптирано од ЦЕПЕЈ
% од луѓето кои живеат во (X временски период) од форум за правда, по пол	Административни податоци/ податоци од терен	Приспособено од индикаторот предложен од Фондацијата отворено општество и Намати во контекст на дијалогот за развојната агенда по-2015 година
% од луѓето кои пријавиле дека физичкиот пристап до форумите за правда е погоден во однос на растојанието, според полот	Анкети во домаќинствата	Овој индикатор му пристапува на прашањето на географската достапност од гледна точка на поединецот кој бара правда и се обидува да ги надолжни објективните податоци за оддалеченоста на форумите за правда. Субјективните податоци за географскиот пристап се од суштинско значење за да се доловат околностите специфични за одредени области или поединци, како што се тешкотијата за патување по одредени патишта, недостатокот на превозни средства и социо-културните бариери што ја ограничуваат мобилноста. Во Индонезија, на пример, само мал дел од испитаниците на истражувањето спроведено од УНДП и Владата на Индонезија изјавија „дека судовите се наоѓаат на достапно растојание од нивниот дом“ (UN Women 2011: 54).
Постоење на процедури и капацитети кои овозможуваат приватност (на пр., посебни простории) за пријавување криминал, собирање сведоштва, места за чекање (наведете ги сите постоечки процедури и капацитети)	Експертско истражување/ податоци од терен	Постоењето на процедури и капацитети кои обезбедуваат приватност и доверливост е суштинска компонента на достапноста на правосудниот систем. Во случаите на силување, на пример, достапноста на посебни соби за жртвите и сведоците за да ги достават своите сместувања може да ги минимизира траумите и стравот и да биде поттик за пријавување. ²⁷
Достапност на лесно пристапни кризни центри кадешто можат да се упатат жртвите на силување или сексуално насилство, а во кои се обезбедуваат медицински и форензички преглед, поддршка при траума и советување за жртвите	Експертско истражување/ податоци од терен	Конвенција на Советот на Европа за спречување и борба против насилството врз жените и семејно насилство (Истанбулска конвенција, член 25

Податоците за времето на патување и перцепцијата на растојанието би можеле да се надолжат со разделени податоци за достапноста на јавниот превоз (постоење и трошоци) и пристапот до приватен превоз и постоењето на неформални бариери, како што е потребата да се земе дозвола од водачите на заедницата.

iv. Трошок

Официјалните и неофицијалните трошоци, исто така, претставуваат дестимулација за пристап до правдата, уште повеќе за сиромашните и обесправените - вклучително и жените - кои имаат ограничен пристап до економските ресурси. Трошоците за правно

застапување, судски такси, патување и губење на приход поради отсуство од работа може да се дополнат со барања за мито – дополнително казнување на ранливите групи.

Индикатор	Извор на податоци/средства за верификација	Користени/предложени од/коментари
<p>Просечни трошоци за судски постапки (вклучувајќи правна помош/застапување) за побарувања поврзани со (засегнатите страни да изберат една или повеќе од следниве во зависност од нивните потреби и приоритети):</p> <ul style="list-style-type: none"> • развод • извршување на договорот • случаи на отказ од работен однос • недвижен имот • случаи на несолвентност • наследни барања • старателство над деца • случаи на грабежи • случаи на намерно убиство • случаи на силување • случаи на семејно насилство • сексуално насилство (освен силување и семејно насилство) • наредби за ограничување во случаи на семејно насилство, вклучително и силување 	<p>Административни податоци/податоци од терен/анкета во домаќинството/ стручна анкета</p>	<p>Адаптирано од УНРОЛИ и Дополнителното истражување за животните услови во Источен Тимор (2008 година)</p>
<p>% на луѓе кои пријавиле дека пристапот до судовите е достапен, по пол</p>	<p>Анкети во домаќинствата</p>	<p>Адаптирано од СПП</p>
<p>% од луѓето кои пријавиле дека од нив било побарано да платат мито, неформални плаќања или други поттикнувања, вклучително и сексуални услуги, да иницираат или забрзаат судски процес или да добијат поволна одлука, по пол</p>	<p>Експертско истражување/ интервју/Анкети во домаќинствата</p>	<p>Предложено од УНОДЦ во контекст на дијалогот за развојната агенда по-2015 година, вклучено во „Приоритизирани индикатори за цел 16“ предложен од Тимот за техничка поддршка за развојната агенда по-2015 година</p>

v. Време

Несоодветното одложување на судските постапки го нарушува пристапот до правдата со тоа што ги лишува тужителите од навремен правен лек за нивната жалба, жртвите на кривични дела на заштита (на пример, преку забрана или заштитна наредба) и приведените осомничени за забрзана постапка за утврдување на неговите/нејзините одговорности.

Покрај тоа, повторените и долги патувања на суд може да претставуваат преголем товар. Како растојанието и трошоците, должината на постапката веројатно ќе влијае на различни поединци и групи на различни начини, со што се гарантира собирање на разделени административни, мислења и податоци за перцепцијата.

Индикатор	Извор на податоци/средства за верификација	Користи/предложи/коментари
<p>Просечна должина на процедурата во случаи поврзани со (засегнатите страни да изберат една или повеќе од следниве во зависност од нивните потреби и приоритети):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) развод 2) извршување на договорот 3) случаи на отказ од работен однос 4) недвижен имот 5) случаи на несолвентност 6) наследни барања 7) старателство над деца 8) случаи на грабежи 9) случаи на намерно убиство 10) случаи на силување 11) случаи на семејно насилство 12) сексуално насилство (освен силување и семејно насилство) 13) наредби за ограничување во случаи на семејно насилство, вклучително и силување <p>Времето потребно за решавање на случајот, поделено според полот на тужителот/обвинетиот/жртвата/сторителот и според видот на случајот.</p>	Административни податоци	ЦЕПЕЈ
Колку време требаше да се реши еден случај - поделено по пол на испитаникот?	Анкета за корисници	Адаптирано од СПП
Колку сериозен проблем е траењето на предметите во кривичните, граѓанските и трговските судови/традиционални/религиозни форуми на правдата?	Експертско истражување/интервју/корисничка анкета	Приспособено од СПП (индикаторот на СПП се однесува само на државните механизми за решавање на правдата)
Постоење на привремени мерки (наведете ги сите постоечки мерки, како што се договори за притвор или наредби за ограничување)	Експертско интервју/преглед на литература	Постоењето на привремени мерки значително влијае на навременоста на одговорот на правосудниот систем на правните потреби на поединци. Достапноста на привремени мерки, како што се договорите за притвор или наредбите за ограничување, е особено важна, на пример, во случаи на семејно насилство.
Број на осомничени во притвор повеќе од 12 месеци, поделен по пол	Административни податоци	Вклучени во „Приоритизирани индикатори за цел 16“ предложен од Тимот за техничка поддршка за развојната агенда по-2015 година

vi. Специјализирани судови

Постоењето на специјални судови со поедноставени и поевтини процедури, како што се семејните судови или судовите за мали побарувања може значително да ги намали бариерите за пристап. Одредени групи, како што се сопствениците на мали бизниси (категиорија

во која спаѓаат повеќето жени сопственици на бизниси) или сопружници кои бараат развод или плаќање алиментација, може да имаат особена корист од обезбедувањето поевтини, поедноставни и побрзи судски постапки.

Индикатори	Извор на податоци/средства за верификација	Користени/предложени од/коментари
Постоењето на суд за мали побарувања или брза постапка за мали побарувања и максимален износ за мало побарување (како процент од приходот по глава на жител)	Експертско истражување/ интервју	ЖБП
Постоење на специјализиран суд или постапка за случаи на семејно насилство	Експертско истражување	ЖБП
Број на мали побарувања/семејни судови на 100 000 жители и географска локација	Административни податоци	Адаптирано од ЦЕПЕЈ
% од луѓето кои живеат во (X временски период) од (специјализиран суд)	Административни податоци/ податоци од терен	Приспособено од индикаторот предложен од Фондацијата отворено општество и Намати во контекст на дијалогот за развојната агенда по-2015 година.
% од луѓето кои пријавиле дека физичкиот пристап до (специјализиран суд) е погоден во однос на растојанието, според полот	Анкети во домаќинствата	Нов индикатор од Високиот панел на еминентни личности за развојната агенда по-2015 година.
Број на предмети примени и обработени од специјални судови во една календарска година, вклучувајќи: случаи кои се во постапка на 1 јануари дојдовни случаи решени случаи отфрлени случаи /излезени од системот (триширање) нерешени предмети на 31 декември	Административни податоци	Адаптирано од индикаторите на ЦЕПЕЈ

vii. Праведност на процесот (вклучувајќи ги и правата на жртвите) и исходот

Способноста на правосудниот систем да обезбеди фер и недискриминаторски процес и исход е суштински елемент на пристапот до правдата. Пристапот до правдата значи повеќе од можноста да се поднесе тужба пред суд; исто така го вклучува и правото на процес кој ги решава спорите праведно и без пристрасност

и дискриминација; што доведува до исход што двете страни го сметаат за прифатливо решение на нивниот спор; што се спроведува/извршува; и тоа обезбедува соодветна заштита и поддршка за жртвите на кривични дела, вклучително и избегнување секундарна виктимизација.

Индикатор	Извор на податоци/средства за верификација	Користени/предложени од/коментари
Граѓанската и кривичната правда се ослободени од дискриминација врз основа на род	Експертско истражување	СПП
Постоење услуги и процедури за поддршка на жртвите (наведете ги сите постоечки услуги и процедури како што е правото на жртвите на злосторствата да бидат придружени од лица за поддршка) за време на судењето	Експертско интервју/ преглед на литература	Покрај правичното судење, услугите за поддршка се од суштинско значење за да се гарантира ефективен пристап до правдата за жртвите на кривични дела. Засолништа, поддршка и советување за траума, совети за финансиски прашања поврзани со криминалот, совети за ризик и превенција од секундарна виктимизација, се сите мерки предвидени со Директивата 2012/29/EU, 25 октомври 2012 година (Директива за жртвите) за заштита на основните права на жртвите, вклучувајќи го и пристапот до правдата (АФП 2014).
Исходи од случаите, поделени по вид на спор и пол на жртва/сторител, тужител/обвинет	Преглед на судски досиеја	Општа препорака на Комитетот ЦЕДАВ за пристапот на жените до правдата

3.2.3. Побарувачка

i. Најчести прашања со правосудството што ги доживуваат граѓаните и дејствија преземени за пристап до правдата

Учењето за потребите и предизвиците на граѓаните во пристапот до правдата е од клучно значење за да се осигура дека политиките и интервенциите ефективно се фокусираат на релевантните прашања. Сепак, показателите кои се фокусираат на оваа област се малку. Доказите за видот на спорите што ги доживуваат жените и мажите и извршените злосторства, дејствијата

преземени од граѓаните и бариерите за пристап – со кои се сретнале или ги согледале – треба да се соберат преку различни извори, вклучително и анкети за домаќинствата и корисници, експертски интервјуа, преглед на датотеката со административни податоци и случаи, со цел да се надополнат и вкрстат собраните податоци.

Индикатор	Извор на податоци/средства за верификација	Користени/предложени од/коментари
Видови и број на жалби поднесени со механизми за решавање спорови, поделени по пол	Административни податоци/ преглед на судска пракса	Општа препорака на Комитетот ЦЕДАВ за пристапот на жените до правдата
Главни оправдани прашања со кои се соочуваат граѓаните, поделени по пол	Анкета со корисници/ експертско интервју	Анкети за животниот стандард Афробарометар
Преземени дејства за решавање на спор (вклучувајќи свртување кон механизам за решавање спорови) и зошто, поделени по пол	Анкета за корисници / експертско интервју/ преглед на судски досиеја	Анкети за животниот стандард
Стапка на непријавено насилство: број на девојчиња и адолесценти, возрастни жени и постари жени кои биле жртви на различни форми на насилство во изминатите 12 месеци и кои не ги пријавиле тие дела на насилство, поделен со вкупниот број на жени во нивните возрастни групи (разделени на податоци по возраст, вклучително и девојчиња над возраста за согласност и под возраста за согласност)	Анкети во домаќинствата	МЕСЕКВИ Експертски комитет (ЦЕВИ)
Главни бариери за пристап до правдата, поделени по пол	Анкети во домаќинствата (прашања за испитаниците кои доживеале спор, без разлика дали презеле нешто или не)/ анкета на корисници/ експертско интервју	Овој индикатор се обидува да изгради знаење од прва рака за бариерите (воочени или реални) со кои се среќаваат жените и мажите кога се обидуваат да пристапат до правдата. Ваквите бариери се движат од недостаток на економски ресурси, до недостаток на доверба во системот до недостаток на свест за правата и достапните правни лекови. Да се биде во можност прецизно да се лоцираат едно или повеќе прашања е од витално значење за дизајнирање успешни политики и интервенции кои бараат да се зголеми пристапот до правдата за сите (Комитет на ЦЕДАВ 2015: 4, 11-13).

ii. Правна свест

Недостатокот на свесност за правата и достапните механизми за решавање спорови и неможноста за навигација низ правосудниот систем сериозно го ограничуваат пристапот до правдата за многумина - особено меѓу обесправените групи, вклучително и жените, чијашто способност да ги разберат законските одредби и да се движат низ судските постапки може

да биде нарушена поради ниската општа и правна писменост (или недостаток од истата), временската сиромаштија и оскудните економски ресурси. Иако е предизвик, мерењето на правната свест е клучно за да се процени капацитетот на побарувачката за пристап до правдата.

Индикатор	Извор на податоци/средства за верификација	Користени/предложени од/коментари
Степенот до кој жените и мажите се свесни за специфичните закони/права релевантни во националниот контекст	Анкети во домаќинствата	Приспособено од индикаторот предложен од Меѓународниот дијалог за градење мир и градење држава
Степенот до кој жените и мажите се свесни за петте главни достапни механизми за решавање спорови	Анкети во домаќинствата	Прилагодено од Истражувањето за животниот стандард во Гана (Рунда 6)
Степен во кој жените и мажите веруваат дека на мажот му е оправдано да ја удира или тепа својата сопруга во следниве ситуации: а) ако излезе без да му каже б) ако ги запоставува децата в) ако се расправа со него г) ако одбие да има секс со него д) ако и загори храната	Анкета на домаќинствата/ машки модул и женски модул	ДХС
Број на жени и мажи кои користеле правна помош, според полот и приходите	Административни податоци	Овој индикатор се обидува да го измери вистинскиот пристап на жените до правна помош. Дури и кога постојат системи за правна помош и се правилно основани, жените може да најдат на бариери за пристап, како што се културните и социјалните вредности кои ги обесхрабруваат да бараат помош. Податоците за вистинската употреба на правна помош од страна на жените може да фрлат светлина врз бариерите за пристап од страната на побарувачката кои инаку би биле занемарени.
Постоење и влијание на програми за правна писменост и правна свест за жените и мажите, фокусирани на родова еднаквост, недискриминација, родово базирано насилство и други области од особен интерес за жените. Број и содржина на програми во последната календарска година Број на жени и мажи кои учествуваа во програмите Мерливо влијание на програмите во смисла на зголемена правна писменост и свест	Теренски и административни податоци/анкета за учесници (основни и евалуација)	Овој индикатор се обидува да ги измери и катализира напорите (и од владата и од граѓанското општество) за подобрување на способноста на жените да ги заштитат своите права и да се движат низ правните и судските системи, како и влијанието на таквите напори. Ваквите програми имаат тенденција да им користат на жените непропорционално со оглед на нивната пониска општа и правна писменост и свест во споредба со оние на мажите, и се од суштинско значење за да се направи пристапот до правдата ефективен за сите.

Податоците за писменоста, свеста за правата и мобилноста (вклучувајќи го и пристапот до превозните средства) поделени по пол би можеле да помогнат подобро да се разберат потребите на жените и мажите, овозможувајќи прецизно прилагодување на интервенциите кои се фокусираат на правна помош/услуги за правна помош.

iii. Бришење

Дури и кога спор или прекршок ќе влезе во правосудниот систем,²⁸ не е сигурно дека судскиот процес ќе ја достигне својата завршна фаза и ќе се добие конечна одлука за случајот. Навигацијата низ синцирот на правдата е сложен потфат кој бара ресурси, вештини и волја и од граѓаните и од професионалците во правосудството. Тужителите и жртвите (кога законот дозволува) може да го откажат случајот, поради недостаток на правно знаење и способност за навигација низ системот, или недостаток на економски ресурси, време или интерес. Тие исто така може да го сторат тоа поради социјални или семејни притисоци или страв од одмазда. Случаите може да бидат отфрлени од полицијата, обвинителите или судиите

поради неможност да се најде сторителот, недостаток на докази или други процедурални прашања.²⁹ Овој феномен, познат како бришење, е особено акутен во случаите на силување, каде што стапката на случаи се намалила, уште е висока и само мал процент од случаите завршуваат со осуда на сторителите.³⁰ Собирањето податоци за стапките на трошење е од суштинско значење за подобро да се идентификуваат бариерите и „дупките“ што ја ограничуваат способноста на поединците да добијат фер исходи од правдата – и да осмислат стратегии да се справи со проблемот.

Индикатор	Извор на податоци/средства за верификација	Користени/предложени од/коментари
Годишна стапка на бришење во случаите на силување, по процедурална фаза и причина за бришење, разделена според тоа дали жртвата е малолетна или не	Административни податоци/ експертско интервју	Бришењето е особено акутно во случаи на силување и други форми на сексуално насилство, вклучително и семејно насилство. Сепак, податоците за бришење се ретки. Овие индикатори се обидуваат да го измерат феноменот на бришење и да го катализираат собирањето на релевантни податоци. Дополнително, социјалниот притисок за откажување од случајот е обично посилен за жените и девојчињата над законската возраст отколку за децата (малолетните). Така, мерењето на атрицијата за овие две групи одделно ќе ја расветли вистинската димензија на проблемот.
Годишна стапка на бришење во случаите на семејно насилство, по процедурална фаза и причина за бришење, разделени според тоа дали жртвата е малолетна или не	Административни податоци/ експертско интервју	
Годишна стапка на бришење во случаите на сексуално насилство, по процедурална фаза и причина за бришење, разделени според тоа дали жртвата е малолетна или не	Административни податоци/ експертско интервју	

iv. Доверба до правосудниот систем(и)

Јавната перцепција за правичноста на судските процеси и исходи, исто така, го одредува степенот на пристапност на правосудниот систем. Недостигот на доверба во правосудниот систем го попречува пристапот до правдата на граѓаните кои немаат доверба дека нивните оплаки ќе бидат решени на фер и ефективен начин. Културната дистанца, конфликтните вредности, перцепциите за корупција, неефикасноста

и дискриминацијата се сите елементи кои можат да придонесат граѓаните да бидат внимателни кон правосудната машинерија. Мерењето на нивото на доверба во правосудниот систем фрла светлина колку добро правосудните служби одговараат на потребите на луѓето.³¹ Разделените податоци за перцепцијата даваат вредни информации за тоа како жените и мажите ги доживуваат судските процеси.

Индикатор	Извор на податоци/средства за верификација	Користени/предложени од/коментари
Дали граѓаните изразуваат верба дека можат да пристапат до прифатлива и квалитетна правна помош и застапување, по пол	Анкети во домаќинствата	Приспособено од индикаторот предложен од Фондацијата отворено општество и Намати во контекст на дијалогот за развојната агенда по-2015 година
% од луѓето кои изразуваат уверување дека ќе бидат третираны праведно и без дискриминација полицијата / судиите / обвинителите / традиционалните водачи / верските водачи, по пол	Анкети во домаќинствата	УНРОЛИ Афробарометар
% од луѓето кои доживеале спор пријавиле пристап до задоволителен механизам за решавање спорови, по пол ³²	Анкети во домаќинствата	Вклучени во „Приоритизирани индикатори за цел 16“ предложен од Тимот за техничка поддршка за развојната агенда по-2015 година

АНЕКС: ВЕТУВАЧКИ ПРИСТАП ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ПРИСТАПОТ ДО ПРАВДАТА ЗА ЖЕНИТЕ³³

Бариерите што ја ограничуваат способноста на жените да пристапат до правдата се многубројни и од разновидна природа. Тие опфаќаат институционални форми, функции и култура; економски и географски бариери; и социо-културни вредности и ставови кои ги спречуваат жените да се вклучат во механизмите за решавање на јавни спорови и телата за спроведување на законот. Бидејќи тие се сложени и повеќеслојни, справувањето со бариерите за пристапот на жените до правдата се покажа како предизвик. Сепак, има ветувачки пристапи кои се покажаа успешни во олеснувањето на пристапот на жените до правосудниот систем.

Тука спаѓаат интервенции насочени кон некои од елементите на синџирот на правдата кои најмногу влијаат врз способноста на жените да пристапат до правдата – како што се ограничена мобилност, ограничен пристап до економски ресурси, недостаток на правна свест и знаење, родови предрасуди и недостаток на родова чувствителност меѓу правните професионалци, и тешкотијата на навигација низ сложеноста на синџирот на правдата, што често резултира со високи стапки на бришење.

Достапна правна помош и правна асистенција

Лесно достапни и пристапни правни совети и застапување се од суштинско значење за да се обезбеди пристап до правдата за сите. Дури и кога се воспоставени правични закони и системи, поединците може да не можат да ги остварат и заштитат своите права во пракса, бидејќи немаат знаење или ресурси за пристап и навигација низ правосудниот систем. Жените се во понеповолна положба во однос на мажите, имајќи предвид дека нивната стапка на писменост, пристап до информации, правна свест и пристап до економски ресурси се помали, во просек, и дека социо-културните бариери често ја задушуваат нивната способност да прибегнуваат кон правдата да ги заштитат своите права. Овој „јаз во капацитетите“ на страната на побарувачката на правдата може да се реши со обезбедување квалитетна, достапна и родова

чувствителна правна помош и други форми на правна помош, вклучително и формални (владино) програми за правна помош, клиници за правна помош основани од граѓански организации и програми за правни совети и правна помош кои се потпираат на работата на правните советници. Програми за правна помош и правна асистенција со фокус на пристапот на жените до правдата е имплементиран во голем број земји и дава позитивни резултати. Во Гватемала, Defensoría de la Mujer Indígena (ДЕМИ, Канцеларија за правна помош на домородните жени) беше формирана од владата по мировниот договор од 1996 година. ДЕМИ е екипиран од домородни жени правници и социјални работници и се фокусира на случаи на насилство и дискриминација врз домородните жени. Податоците од 2007 година покажуваат дека 2.600 случаи биле преземени од ДЕМИ во таа година, од кои 85% биле случаи на семејно насилство, 11% биле случаи на силување и 4% биле случаи на етничка дискриминација (ДЕМИ 2007; Сидер и Сиера 2010). Слично на тоа, Комитетот за рурален напредок во Бангладеш обезбедува правно образование и правен совет за жените и им помага на жените да поднесат и да ги следат барањата за наследство и да ги осудат нелегалните бракови, полигамијата и случаите на мираз (UN Women 2012: 57). Пембердаајан Перемпуан Кепала Керуарга од Индонезија (ПЕККА, зајакнување на домаќинствата на чело со жените) обезбедува законско зајакнување на жените-глави на домаќинство. Во 2007 година, преку работа на застапување што вклучуваше или „едношалтерски“ систем – објекти кои нудат голем број форуми со повеќе засегнати страни кои ги здружуваат

судиите, полицијата, локалните власти и невладините организации, ПЕККА олеснета промена на политиката што доведе до зголемување на распределбата на буџетот за верски судови кои дозволија да се воспостави програма за правна помош која обезбедува ослободување од такси за сиромашните. Помеѓу 2007 и 2010 година, бројот на верски судови со сиромашни пристапи се зголеми за повеќе од 10 пати, додека бројот на жени кои пристапуваа до (верските) покраински судови се зголеми за четири пати (Зумнер, Цурштрасен и Листер 2011).

Програмите кои вклучуваат правни советници долго време се карактеристика на програмите за правно зајакнување и правна помош. Правните советници обично се членови на заедницата обучени за основите на законот, вградени во локалниот социо-културен контекст и способни да комуницираат со поединци кои бараат правен совет и да ги поддржат по нивни услови. Конкретно, доказите покажуваат дека жените паравници се ефективни во одговорот на потребите на жените, вклучително и во случаите на сексуално насилство, семејно насилство и силување - прашања за кои жените би можеле да бидат претпазливи или неспособни поради социо-културните бариери - да разговараат со мажи.³⁴

Едношалтерски систем

Донесувањето случај пред суд вклучува голем број чекори, како и собирање низа документи, како што се доказ за идентитет и докази што го поддржуваат случајот. Ова за возврат вклучува посета на различни канцеларии, често лоцирани во различни делови на градот, ако не и во различни градови. Не сите поединци кои сакаат да поднесат случај пред суд или да пријават кривично дело ја имаат способноста да го пронајдат својот пат во она што често е лавиринт од канцеларии и процедури - затоа што им одзема премногу време, немаат пристап до превозни средства, или едноставно не знаат каде да одат. Како последица на тоа, случаите се отфрлаат (бришење на случај) или никогаш не се поднесуваат кај надлежните органи и се губат во пукнатините на системот. Со оглед на повисоките институционални и социјални бариери со кои се соочуваат жените, тие се особено ранливи на бришење на случаите. Намалувањето и непријавувањето се особено високи во случаите на силување и сексуално насилство, поради високо чувствителната природа на прашањата, важноста од навремено собирање на доказите и притисокот што жртвите често го доживуваат да се откажат или да не поднесат случај пред суд (UN Women 2011: 50). Ветувачки пристап за решавање на проблемот е поставувањето на интегрирани услуги,

услуги и намалување на бројот на чекори во процесот, истовремено олеснувајќи ја координацијата меѓу различни канцеларии. Едношалтерскиот систем се покажаа особено ефикасни во помагањето на жените жртви на сексуално и домашно насилство. Обично се лоцирани во болници или здравствени центри, често се првата точка на контакт со јавните институции за жртви на сексуално насилство и се опремени со медицински персонал, социјални работници и полицајци кои добиле специјална обука за работа како едно интегрирано тело. Центрите за грижа Тутузела во Јужна Африка се пример за едношалтерски систем за жртви на сексуално насилство. Воведени како дел од националната стратегија против силување, лоцирани се во јавни болници и на жртвите на силување им обезбедуваат физичка и психолошка грижа, водејќи ги кон процесот на пријавување криминал, додека мониторинзите на случајот гарантираат дека документите на жртвите се чуваат правилно и дека услугите се координирани за да се избегне секундарна виктимизација. Податоците покажуваат дека центрите биле ефективни во скратувањето на времето за завршување на пробите: за случаите со кои се занимаваат центрите, тоа е во просек седум и пол месеци, во споредба со националниот просек од две години. Моделот на центрите за нега на Тутузела е усвоен од други земји како Етиопија и Чиле (UN Women 2011: 47). Слично на тоа, интегрирана поддршка за жртвите на семејно насилство се обезбедува во едношалтерските кризни центри во владините болници во Малезија (Светска банка 2011: 312).

Полициски единици само за жени, жени даватели на правда и родова обука за професионалци во правосудството

Родовите предрасуди меѓу полицајците и правосудните професионалци претставуваат голема пречка за пристапот на жените до правдата, лишувајќи ги од правичен третман, процеси и резултати. Од своја страна, жените често не се чувствуваат удобно да ги пријават кај мажи злосторствата извршени врз нив, или социо-културните норми ги спречуваат да го сторат тоа. Ова е случај особено со епизоди на сексуално насилство, но може да се однесува и на разговори за развод или семејни прашања со мажи. За време на фокус групите спроведени во 2013 година како дел од истражувањето спроведено за пристапот на жените до правдата во Авганистан (Marchiori 2014), жените поврзани со епизоди на злоупотреба извршени од полицијата врз жените жртви на силување или други форми на сексуално и семејно насилство, и изјавија дека имаат ниска доверба, па дури и страв од институцијата. Пристап

кој успешно го реши ова прашање е поставувањето на полициски единици само за жени - со што се намалуваат бариерите за пристап на самиот нејзин влез. Се користи во Бразил од 1985 година, овој пристап се применува со позитивни резултати во Перу, Гватемала и Аргентина (Светска банка 2011:313). Неодамна, 188 полициски единици само за жени беа формирани и во урбаните и во руралните области во Тамил Наду, Индија. Единиците, кои се фокусираат на злосторствата врз жените, го зголемија пристапот на жените и известувањето за инциденти на сексуално и семејно насилство (Jubb и Izumino 2003). Зголемувањето на учеството на жените во судството, исто така, има потенцијално позитивно влијание врз пристапот на жените до правдата. Иако нема постојани докази кои покажуваат дека жените-судии имаат поголема веројатност да одлучуваат во корист на жените или да бидат имуни на родови предрасуди, учеството на жените во судството резултира со побалансирана и разновидна институција, каде што дискурсот за правата и овластувањата може да се збогати со различни гласови. Папуа Нова Гвинеја спроведе нови политики за вклучување на жените меѓу селските судии почнувајќи од 2000 година. Во 2004 година, имаше 10 жени селски судии; до 2011 година, бројот се зголеми на 700, додека 300 жени работеа како судски службеници и мировни службеници, со ветувачки ефекти врз пристапот на жените до правдата. Особено, жените-судии можеа да го насочат вниманието на машките судии кон потребата од примена на родово сензитивен пристап кон прашањата покренати од случаите што се пред нив.³⁵ Конечно, обезбедување на задолжителна обука за родова еднаквост, недискриминација и насилството врз жените, исто така, ги зголемува шансите на жените да добијат фер третман и резултати од правдата. Професионалци за правосудство и извршители кои учествувале во таква обука известуваат со стекната поинаква перспектива во пристапот кон чувствителните случаи во кои се вклучени жени (Светска банка 2011: 313).

Мобилни судови

Во обид да се доближи правдата до жените, особено во руралните и оддалечените области, мобилните судови се користени во голем број земји, вклучувајќи ги Сомалиленд, Сиера Леоне, Пакистан, Перу и Демократска Република Конго. Со персонал од редовни судии и судскиот персонал, мобилните судови патуваат во загрозените заедници во закажаните денови и одржуваат рочишта. Тие вообичаено решаваат ситни имотни спорови, прашања за алиментација и старателство и други семејни спорови - кои имаат тенденција да бидат правни прашања што најмногу ги засегаат жените. Во Пешавар, Пакистан, мобилните

судови поддржани од УНДП не наплаќаат судски такси и нудат опција за решавање на проблемот со посредување, наместо да се чека формална одлука. Во Сиера Леоне, Сомалиленд и Демократска Република Конго, мобилните судови се користени за да се помогне во обновата на механизмот за правосудство по периодот на конфликт во кој институциите пропаднаа, физичката инфраструктура беше уништена, човечките ресурси беа оскудни и владеењето на законот се наруши. Конкретно, во Демократска Република Конго, мобилните судови се успешно распоредени за справување со широко распространето сексуално насилство, кое веќе преоптоварените и недоволно вработени редовни судови не можеа да го решат (UNDP 2014).

Специјализирани судови и посебни процедури

Конечно, создавањето на соодветно финансирани специјализирани судови екипирани со соодветно обучен специјализиран персонал за решавање на прашања од особен интерес за жените е уште една алатка за зголемување на пристапот на жените до правдата и подобрување на нивното искуство со правдата. Поедноставените процедури, пониските или без надоместоци и посебните одредби за забрзување на процесот (брзо следење) ги прават овие судови полесно достапни и поприлагодливи на потребите на жените. Други придобивки од специјализираните судови ја вклучуваат можноста за развивање високи компетенции меѓу судските професионалци кои се фокусираат на одредена област, и видливоста на овие судови, бидејќи доказите покажуваат дека во некои случаи нивните функции и се попознати на јавноста отколку оние на обичните судови. Семејните судови се веројатно најчестиот пример на специјализирани судови и постојат (или како посебен суд или како оддели на обичните судови) во различни земји како Авганистан, Мароко³⁶ и САД. Неодамна, голем број земји формираа судови, канцеларии или специјални процедури за да одговорат на насилството врз жените. Во Велс (Обединето Кралство), процедурите за брзо следење го преполовиле просечното време на процесуирање за случаите на семејно насилство, а во Јужна Африка, судовите за сексуални престапи имаат повисока стапка на осуди (70%) од обичните судови, и се добро ценети од персоналот, семејствата на жртвите и самите жртви.³⁷

БИБЛИОГРАФИЈА

- Berg, L.-A. and D. Desai. 'Background Paper: Overview on the Rule of Law and Sustainable Development for the Global Dialogue on Rule of Law and the Post-2015 Development Agenda.' UNDP, 2013. Available from <http://bit.ly/1rqf5fR>
Accessed 12 February 2016.
- Berenschot, W. and T. Rinaldi. 'Paralegalism and legal aid in Indonesia. Enlarging the shadow of the law.' Van Vollenhoven Institute for Law, Governance, and Development, Open Society Institute and UNDP, 2011.
- CEDAW Committee. General recommendation on women's access to justice, CEDAW/C/GC/33, 2015.
- Chiongson, R. A., et al. 'Role of law and justice in achieving gender equality', 2011. Background paper for the World Development Report 2012.
- Council of Europe. Administrative data collection on domestic violence in Council of Europe member states. EG-VEW-DC (Study), 2008.
- Feasibility study: Equal access of women to justice. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2013.
- Council of Europe's Gender Equality Strategy 2014-2017. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2014a.
- 'Tackling the gaps in research and the lack of data disaggregated by sex concerning women's equal access to justice'. Seminar of the Council of Europe Gender Equality Commission, 26 and 27 June 2014. Paris, 2014b. Available from www.coe.int/equality-Paris2014.
Accessed 12 February 2016.
- 'Ensuring data collection and research on violence against women and domestic violence', Article 11 of the Istanbul Convention. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2016.
- Dale, P. 'Delivering Justice to Sierra Leone's Poor. An Analysis of the Work of Timap for Justice'. Justice for the Poor research report. Washington, D.C.: World Bank, 2009.
- Dinnen, S. and N. Hailey. 'Evaluation of the community officer project in Solomon Islands'. Justice for the Poor research report. Washington, D.C.: World Bank, 2012.
- Dugard, J. and K. Drage. 'To Whom Do the People Take Their Issues? The Contribution of community-based paralegals to access to justice in South Africa'. Justice for the Poor research report. Washington, D.C.: World Bank, 2013.
- European Institute for Gender Equality. 'Mapping administrative data sources on gender-based violence in the EU-28: current status and potential'. Studies on gender-based violence, 2014.
- Franco, J., H. Soliman and M.R. Cisnero. 'Community based paralegalism in the Philippines'. Justice for the Poor research report. Washington, D.C.: World Bank, 2014.
- High-Level Panel of Eminent Persons on the Post-2015 Development Agenda. 'A new global partnership: eradicate poverty and transform economies through sustainable development'. Report of the High-Level Panel of Eminent Persons on the Post-2015 Development Agenda, New York: United Nations, 2013.
- Himelein, K., N. Menzies and M. Woolcock. 'Surveying justice: a practical guide to household surveys'. Justice and Development Working Paper Series. Washington, D.C.: World Bank, 2010.
- International Development Law Organization. 'Accessing justice: models, strategies and best practices on women's empowerment'. Rome: International Development Law Organization, 2013.
- 'Women's professional participation in Afghanistan's justice sector: challenges and opportunities'. Rome: International Development Law Organization, 2014.
- Jubb, N. and W.P. Izumino. 'Women and policing in Latin America. A revised background paper'. Paper presented at the meeting of the Latin American Studies Association in Dallas, Texas, 2 March 2003.
- Marchiori, T. 'Women's access to justice in Afghanistan'. Mimeo. Washington, D.C.: World Bank, 2014.

- Open Society Justice Initiative. Community-based paralegals: a practitioners' guide. New York: Open Society Foundations, 2010.
- Organization of American States 'Progress indicators for measuring the implementation of the Inter-American Convention on the Prevention, Punishment and Eradication of Violence against Women Belém do Pará Convention'. Washington, D.C.: Organization of American States, 2013.
- 'Guía práctica para la aplicación del sistema de indicadores de progreso para la medición de la implementación de la Convención de Belém do Pará'. Washington, D.C.: Organization of American States, 2015.
- Rule of Law Initiative. Access to justice assessment tool. Washington, D.C.: American Bar Association, 2012.
- Sumner, C., M. Zurstrassen and L. Lister. 'Increasing access to justice for women, the poor and those living in remote areas: an Indonesian case study'. Justice for the Poor Briefing Note, Volume 6, Issue 2. Washington, D.C.: World Bank, 2011.
- UN. 'Indicators to measure violence against women'. Report of the Expert Group Meeting. Geneva: United Nations, 2007.
- 'The road to dignity by 2030: ending poverty, transforming all lives and protecting the planet'. Synthesis report of the Secretary-General on the post-2015 sustainable development agenda., 2014. Available from <http://bit.ly/1XXqoKU>
Accessed 12 February 2016.
- UN DESA-DAW. Handbook for legislation on violence against women. New York: United Nations, 2009.
- UN Women. Progress of the world's women. In pursuit of justice. New York: UN Women, 2011.
- A transformative stand-alone goal on achieving gender equality, women's rights and women's empowerment: imperatives and key components. New York: UN Women, 2013.
- UN Women/UNICEF/UNDP. Informal justice systems. Charting a course for human-rights based engagement, 2009.
- UNDP. 'Access to justice'. Practice note, 2004. Available from <http://bit.ly/1Pu4NBq>
Accessed 12 February 2016.
- Programming for justice: access for all – A practitioner's guide to a human rights-based approach to access to justice. Bangkok: UNDP, 2005.
- Evaluation of UNDP's support to mobile courts in Sierra Leone, Democratic Republic of the Congo, and Somalia. New York: UNDP, 2014.
- UNODC. Accounting for security and justice in the post-2015 development agenda. New York: UNODC, 2013.
- Vetten, L., R. Jewkes, R. Sigsworth, N. Christofides, L. Loots and O. Dunseith. 'Tracking Justice: The Attrition of Rape Cases through the Krivično Justice System in Gauteng. Johannesburg: Tshwaranang Legal Advocacy Centre, the South African Medical Research Council and the Centre for the Study of Violence and Reconciliation, 2008. Available from <http://bit.ly/1UV1jJB>
Accessed 12 February 2016.
- World Bank. Engendering development – Through gender equality in rights, resources and voice. Washington, D.C.: World Bank, 2001.
- World Development Report 2012: gender equality and development. Washington, D.C.: World Bank, 2011.
- Women, Business and the Law 2014 – Removing restrictions to enhance gender equality. Washington, D.C.: World Bank, 2013.

КРАЈНИ ЗАБЕЛЕШКИ

- 1 Не постои единствена дефиниција за пристап до правдата. Програмата за развој на Обединетите нации (УНДП) нашироко ја дефинира како „способност на луѓето да бараат и да добијат лек преку формални или неформални институции за правда, и во согласност со стандардите за човекови права“, види УНДП (2005). Согласно Општата препорака бр. 33 од Комитетот на Обединетите нации за елиминација на дискриминацијата врз жените (ЦЕДАВ), правото на жените на пристап до правдата „ја опфаќа оправданоста, достапноста, пристапноста, добриот квалитет и одговорноста на правосудните системи и обезбедувањето правни лекови за жртвите“, види Комитетот ЦЕДАВ (2015).
- 2 Анализата на пристапот до правдата и нејзините конститутивни елементи спроведена на овој извештај е поткрепена со пристап заснован на права, заснован на разбирањето дека поединците имаат право да добијат решенија за своите поплаки преку правосудните институции. Наспроти ваквата позадина, ние ги идентификуваме елементите на синџирот на правдата кои се клучни за проценка на пристапноста на правосудниот систем како оние чекори или компоненти на синџирот на правдата кои најмногу влијаат на способноста на поединците да го остварат таквото право. Овие елементи, кога се отсутни или не функционираат, се идентификувани како главни бариери за пристап до правдата, исто како што кога се правилно дизајнирани и имплементирани, претставуваат примери за најдобра практика кои ја зголемуваат пристапноста до правосудниот систем. Види, на пример, УНДП (2004); UN Women (2011); Светска банка (2011); Иницијатива за владеење на правото (2012).
- 3 Членот 2 од ЦЕДАВ создава обврска за државите да гарантираат „ефикасна заштита на жените од каков било акт на дискриминација“, исто така преку формирање на „надлежни национални трибунали и други јавни институции“. Членот 15 предвидува дека жените и мажите се еднакви пред законот. Конечно, голем број општи препораки издадени од ЦЕДАВ Комитетот ги толкуваше одредбите на ЦЕДАВ за дополнително да ги обврзе државите да обезбедат дека „сите жени имаат пристап до образование и информации за нивните права, на компетентни, родово чувствителни системи за решавање спорови, како и еднаков пристап до ефективни правни лекови“, видете Комитет на ЦЕДАВ (2015).
- 4 Види, на пример, UN Women (2012); Светска банка (2012); Совет на Европа (2014a); Совет на Европа (2014b); Комитет CEDAW (2015); и UN Women/ UNICEF/UNDP (2009).
- 5 Една област од пристапот на жените до правдата на која и се посвети поголемо внимание е родовото насилство и насилството врз жените. На пример, Обединетите нации „Насоки за производство на статистика за насилството врз жените: статистички истражувања“, им обезбедуваат на владите алатки за мерење и анализа на податоците за насилството врз жените; Канцеларијата на Обединетите нации за дрога и криминал (UNODC) собира податоци за кривичната правда, вклучително и за насилството врз жените. Организацијата на американски држави (ОАД), преку Механизмот за следење на Конвенцијата Белем до Пара, обезбедува насоки за имплементацијата на конвенцијата и подготвува збир на индикатори за мерење на националниот напредок во спроведувањето на конвенцијата. Конвенцијата на Советот на Европа за спречување и борба против насилството врз жените и семејното насилство (Истанбулска конвенција) поставува обврзувачки барања за државите да собираат податоци за насилството врз жените. Механизмот за мониторинг ќе ја процени имплементацијата на конвенцијата од страна на страните. Европскиот институт за родова еднаквост подготви извештај во кој е сместен статусот на владиното собирање административни податоци за насилството врз основа на пол (Европски институт за родова еднаквост, 2014 година). и истакнување на празнините и можностите. Во 2008 година, Советот на Европа го објави извештајот „Административно собирање податоци за семејното насилство во земјите-членки на Советот на Европа“.
- 6 Види Резолуција на Обединетите нации A/ RES/70/1, стр. 1.
- 7 UN Women се залагаше за вклучување на самостојна цел за родова еднаквост, вклучително и цел за пристап на жените до правдата. Иако развојната агенда по-2015 година во нејзината сегашна формулација навистина вклучува таква самостојна цел (Цел 5), таа не вклучува цел што има за цел „[е]обезбедување безбедност, услуги за поддршка и правда за жените и девојките“, како што се залагаа UN Women (види UN Women 2013). Таквата предложена цел, која требаше да го измери пристапот до правдата, требаше да вклучи индикатор кој експресно ќе го следи „пропорцијата на професионалци за спроведување на законот кои се жени (вклучувајќи ги судиите и полицијата)“.
- 8 Процесот на мониторинг ќе започне во 2016 година.
- 9 Дополнителни множества на индикатори, вклучувајќи мерења за пристапот до правдата, кои не беа земени како примерок во оваа студија, меѓу другото се: Извештај за глобална конкурентност; Извештај за глобален јаз меѓу половите; Извештај на Фридом Хаус „Слободата во светот“; Водење бизнис; Истражување за светските вредности; Кластери со повеќе индикатори на УНИЦЕФ; Latinobarómetro. Во однос на индикаторите што ги користат националните влади, повеќето земји собираат податоци поврзани со правдата за судскиот персонал, текот на случаите и јавната перцепција за безбедноста и институциите.

- 10 OECD SIGI индикаторите се потпираат на профилите на земјите подготвени од експерти, како и на различни секундарни извори на квантитативни и квалитативни податоци (DHS, MICS, Светска банка показатели за развој, итн.). Профилите на земјите се подготвуваат за секоја земја во индексот SIGI, од страна на експерти од земјите кои се потпираат на секундарни извори на податоци и постоечка литература.
- 11 Со оглед на големиот број на индикатори групирани под овие „димензии“, не се вклучени во матрицата. За комплетната листа на индикатори, погледнете ја веб-локацијата на ЖБП на <http://wbi.worldbank.org/data/exploretopics/getting-a-job>, пристапено на 11 февруари 2016 година.
- 12 Ова, всушност, може да се нарече мета-индикатор; односно индикатор кој го следи постоењето на собирање податоци за одредена појава, наместо податоците да го доловуваат самиот феномен. Вклучено е во списокот бидејќи одговорите на државите даваат вредни информации за тоа дали ги собираат податоците споменати од индикаторот.
- 13 Сексуалното насилство вклучува насилство врз жените извршено од нивниот сегашен партнер. Види Агенцијата за фундаментални права (2012: 33 и последователните.).
- 14 Индикаторите MESECVI не се финализирани, а дискусиите за нивните извори на податоци сè уште се во тек меѓу земјите-членки. Сепак, индикаторите вклучени во Табела 2.5 најверојатно ќе се засноваат на административни податоци собрани од владите.
- 15 Меѓуамериканска конвенција за спречување, казнување и искоренување на насилството врз жените „Конвенција од Белем до Пара“. Усвоен во Белем до Пара, Бразил, на 9 јуни 1994 година и стапи на сила на 5 март 1995 година.
- 16 Овој индикатор сам по себе не се потпира на административни податоци.
- Сепак, одговорите на државите даваат вредни информации за тоа дали ги собираат податоците споменати таму.
- 17 Овој и некои од следните показатели, како што беше забележано во претходната фуснота, се споменати овде бидејќи одговорите на релевантните држави обезбедуваат информации за тоа какви статистики поврзани со правдата собираат земјите.
- 18 Г7+ е доброволно здружение на земји кои се или биле погодени од конфликт и сега се во транзиција кон следната фаза на развој. Главната цел на Г7+ е да споделува искуства и да учи еден од друг и да се залага за реформи во начинот на кој меѓународната заедница се вклучува во државите погодени од конфликт. За да дознаете повеќе за Г7+ посетете ја www.g7plus.org.
- 19 Процесот на мониторинг ќе започне во 2016 година.
- 20 Видете и во Советот на Европа (2016 година).
- 21 Афробарометар, УНРОЛИ и некои од истражувањата за животниот стандард се меѓу изворите кои вклучуваат индикатори за побарувачка на правдата. На пример, Истражувањето за животниот стандард во Гана (Рунда б), Националното истражување на условите за живеење во Гватемала (2000 година) и Дополнителното истражување на условите за живот на Источен Тимор (2008 година) вклучува прашања за главните конфликти кои се доживуваат во заедницата или директно од испитаниците или членовите на домаќинството. Дополнителното истражување за условите за живот во Источен Тимор исто така вклучува детални прашања за тоа што направиле испитаниците кои доживеале спор и зошто. Покрај тоа, Истражувањето за животниот стандард во Гана, Истражувањето за условите за живот во Источен Тимор, Афробарометарот и УНРОЛИ вклучуваат прашања за довербата на испитаниците во правосудните институции.
- 22 Види, на пример, Иницијатива за владеење на правото (2012); Совет на Европа (2013); Комитетот на CEDAW (2015).
- 23 Индикатор за „јавно знаење за главните достапни механизми за решавање спорови“ се користи, на пример, во Истражувањето за животниот стандард во Гана.
- 24 Табела 2.1. во претходниот дел дава примери на индикатори кои ја мерат физичката пристапност. Сетот СПП вклучува индикатор за локацијата на судот, додека Глобален интегритет ги прашува експертите дали сите граѓани имаат пристап до судовите „без оглед на географската локација“. ЦЕПЕЈ го следи бројот и локацијата на судовите.
- 25 Поимот „правна помош“ вклучува, за целите на формулирањето на овој индикатор, адвокати и неадвокати, кои даваат правен совет, помош или застапување, без разлика дали се дел од владините програми за правна помош и без разлика дали се или не се финансиран од владата, како и законско овластување.
- 26 И покрај тоа што обезбедувањето бесплатна или субвенционирана правна помош и застапување секако ги намалува економските бариери за пристап до правдата, судските такси сè уште може да претставуваат забрани за голем дел од оние кои бараат правда, а особено за жените со ограничен или без автономен пристап до економските ресурси, на пр., обесправените категории како што се жени-глави на домаќинство, оние кои бараат алиментација по развод или оние кои бегаат од ситуација на семејно насилство. Во Камбоџа, таксите за форензички прегледи во случаи на силување беа еднакви на околу двонеделен просечен приход во руралните области (податоци од 2007 година); во Индонезија, каде просечната цена на развод беше околу 10 пати поголема од месечниот приход на сиромашните жени, откажувањето од таксите помогна да се зголеми пристапот на жените до судовите и владините бенефиции. Видете во UN Women (2011: 54); World Bank (2011: 168, 367); Chiongson et al. (2011).

- 27 Видете во Комитет на ЦЕДАВ (2015: 8), кој меѓу своите препораки за пристапност го вклучи „создавањето родови единици како компоненти на правосудните институции“.
- 28 Истражување за насилството врз жените во Европската Унија, објавено во март 2014 година, покажа дека само 14% од најсериозните инциденти на насилство од партнер биле пријавени во полиција (и 13% во случај на насилство од непартнер), АФП (2014 година).
- 29 Бришењето е повеќеслоен феномен кој опфаќа аспекти и од страната на побарувачката на правдата, како што се социјалните притисоци или стравот од одмазда, и од понудата на правдата, како што се долгите и скапи постапки. Избравме да ја вклучиме во побарувачката димензија на правдата бидејќи има аспекти на трошење од особен интерес за родова анализа на пристапот до правдата.
- 30 Податоците од провинцијата Гаутенг, Јужна Африка, покажуваат дека само 17% од пријавените случаи на силување стигнале до судот, а само 4% резултирале со осуда. Видете во UN Women (2012: 49); Vetten et al. (2008); Council of Europe (2013: 12).
- 31 Бидејќи довербата е инхерентно субјективен елемент, кој може да ги одразува поединечните интерпретации на фактите, треба да се користат корпи со индикатори за да се создаде контекст за правилна анализа на податоците. Истражувањата на корисниците или административните податоци можат да служат за целта: на пример, да се прашаат судските корисници за честотата со која се бара од нив да платат поткуп за да се придвижи процесот или да се добие нивниот претпочитан исход, е корисно за контекстуализирање на генеричката перцепција на корупцијата во судството.
- 32 Овој индикатор е вклучен во последната верзија на „Приоритизирани индикатори за цел 16“ предложен од Тимот за техничка поддршка за развојната агенда по-2015 година.
- 33 Сеопфатна збирка на добри практики беше подготвена од Советот на Европа и објавена во октомври 2015 година. Компилацијата вклучува 65 записи од 24 земји-членки на Советот на Европа, а достапна е на www.coe.int/equality, пристапено на 12 февруари 2016 година.
- 34 Видете во Dinnen S. and Hailey N (2012); Open Society Justice Initiative (2010); Dale P. (2009); Berenschot W. and Rinaldi T. (2011); Open Society Institute and UNDP; Dugard J. and Drage K. (2013); Franco J., Soliman H. and Cisnero M. (2014).
- 35 Видете во “Global education empowering women in Papua New Guinea”, Секретаријат за селски судови и посредување во земјата во Папуа Нова Гвинеја, необјавена заднинска студија за женските судии во селата во Папуа Нова Гвинеја, достапна на www.globaleducation.edu.au/case-studies/empowering-women-in-png.html, последно пристапено на 12 февруари 2016 година.
- 36 UN Women (2011: 59). Истражувањето од 2010 година покажува дека 85% од анкетираниите жени знаеле за нивното право на развод и биле свесни дека можат да го спроведат преку посебните делови за семејство (создадени во 2004 година).
- 37 Специјализираните обвинители можат да ги намалат бариерите за правдата, достапни на www.endvawnow.org/en/articles/894-specialized-prosecutors-can-reduce-barriers-to-justice.html?next=895, последно пристапено на 12 февруари 2016 г.

UN WOMEN Е ОРГАНИЗАЦИЈА НА ООН ПОСВЕТЕНА НА РОДОВАТА ЕДНАКВОСТ И ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ЖЕНИТЕ. ГЛОБАЛЕН ШАМПИОН ЗА ЖЕНИ И ДЕВОЈКИ, UN WOMEN БЕШЕ ВОСТАВЕН ЗА ЗАБРЗИРАЊЕ НА НАПРЕДОК ВО ЗАДОВОЛУВАЊЕ НА НИВНИТЕ ПОТРЕБИ ШИРУМ СВЕТОТ.

UN Women ги поддржува земјите-членки на ООН бидејќи тие поставуваат глобални стандарди за постигнување родова еднаквост и работи со владите и граѓанското општество за дизајнирање закони, политики, програми и услуги кои се потребни да се имплементираат овие стандарди. Стои зад еднаквото учество на жените во сите аспекти од животот, фокусирајќи се на пет приоритетни области: зголемување на женското лидерство и учество; ставање крај на насилството врз жените; ангажирање на жените во сите аспекти на мировните и безбедносните процеси; засилување на економското зајакнување на жените; и ставање на родовата еднаквост во центар за националното развојно планирање и буџетирање. UN Women, исто така, ја координира и промовира работата на системот на ООН за унапредување на родовата еднаквост.

Превод кофинансиран
од Европската Унија

220 East 42nd Street
New York, New York 10017, USA
Tel: 212-906-6400
Fax: 212-906-6705

Овој превод е направен со финансиска поддршка на Европската Унија и на Советот на Европа. Изразените ставови во никој случај не може да се сметаат дека го одразуваат официјалното мислење на Европската унија или на Советот на Европа.

www.unwomen.org
www.facebook.com/unwomen
www.twitter.com/un_women
www.youtube.com/unwomen
www.flickr.com/unwomen
www.instagram.com/unwomen